

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIFVEN AF

KUNGL. STATISTISKA CENTRALBYRÅN.

[Häft. 61—68.]

1881.

STOCKHOLM 1881.
KUNGL. BOKTRYCKERIET,
P. A. NORSTEDT & SÖNER.

INLEDNING

TILL

Statistisk tidskrift / utgiven av Kungl. Statistiska centralbyrån.
– Stockholm : Norstedt, 1860-1919.

H. 165, utg. 1919 utgör register till 1860-1913. – I Statistisk tidskrift årgångarna 1871-1913 publicerades *Sveriges officiella statistik i sammandrag* som första nummer.

Efter ett uppehåll 1914-1951 uppstod Statistiska tidskrift igen åren 1952-1984.

Efterföljare:

Journal of official statistics : JOS : an international quarterly / published by SCB, Statistics Sweden. – Stockholm : Statistics Sweden [Statistiska centralbyrån], 1985- .

Tidskriften finns från 1985 fritt tillgänglig i fulltext på internet.

Anmärkning: Vid digitalisering av Statistisk tidskrift, 1860-1913, har häftena med *Sveriges officiella statistik i sammandrag* och tre bilagor brutits ut ur sin årgång och behandlats som separata häften.

Statistisk tidskrift. 1881: häft. 61-63.
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån 2010.

urn:nbn:se:scb-st-1881_h62-63

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIFVEN AF

KUNGL. STATISTISKA CENTRALBYRÅN.

[Häft. 61—68.]

1881.

STOCKHOLM 1881.
KUNGL. BOKTRYCKERIET,
P. A. NORSTEDT & SÖNER.

INNEHÅLL AF ÅRGÅNGEN 1881.

	[Häft. 61] Årgångens N:o 1.
Sveriges officiella statistik i sammandrag	sid. 1.
	[Häft. 62] Årgångens N:o 2.
Sparbankerna i Sverige år 1879	sid. 89.
	[Häft. 63] Årgångens N:o 3.
Om den naturliga folkökningen i Sverige	sid. 151.

Sparbankerna i Sverige år 1879.

(Pour un résumé en français voir page 150).

Efterföljande tabeller n:r 1 och n:r 2 lemna upplysning om verksamheten under år 1879 inom hvar och en af rikets sparbanker. Tab. n:r 1 innehåller de egentliga sparbankerna, hvilka vid årets slut räknades till ett antal af 343, af hvilka dock 3 icke voro i full verksamhet. Tab. n:r 2 redogör för de 11 folkbankers med sparkasseafdelningar, för hvilka några uppgifter erhållits. Då dessa folkbanks för sina sparbanksmedel icke hafva någon serskild reservfond och då de icke kunna redovisa, huruledes de på sparbanksräkning insatta medlen till skilnad från andra insättningar blifvit vid utlåning placerade, så äro här, såsom nämndt, de egentliga sparbankerna och folkbankerna, ehuru de delvis hafva samma verksamhet, i tabellerna redovisade serskildt för sig, men i efterföljande text äro uppgifterna för dem, så vidt ske kan, sammanslagna för vinnande af en öfversigt af hela rikets sparbanksverksamhet.

Af dessa 354 sparbanksinrättningar komma 94 på städerna och 260 på landsbygden.

Deras antal har under året ökats med 5, i det att 5 nya egentliga sparbanker tillkommit och 1, Högsby och Långemåla — om hvilken anmärkningarna till tab. n:r 1 upplysa, att han efter ett par års tystnad åter visat något tecken till lifaktighet — ånyo blifvit här upptagen, hvaremot 1, Norra Kinds, med 1878 års slut upphörde med sin verksamhet.

De nu för första gången redovisade 5 sparbankerna äro:

i **Jönköpings län:** *Adelöfs sparbank*, som har reglemente stadfäst af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande den 6 Februari 1879, började samma år sin verksamhet med Adelöfs socken till område. För insättarne är sparbanken tillgänglig den tredje helgfria måndagen i hvarje månad, och erhålla de 5 % ränta å sina insättningar.

i **Gotlands län:** *Hejnums pastorats sparbank* har reglemente stadfäst af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande den 31 December 1878 och började sin verksamhet inom Hejnums och Bäls socknar år 1879. Sparbanken, som för insättare hålles öppen hvarje helgiri lördagseftermiddag, har gifvit dem 5 % årlig ränta.

i **Kristianstads län:** *Önnestads sockens sparbank* har reglemente stadfäst af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande den 19 December 1878 och började nästföljande år sin verksamhet inom det område, som namnet angifver. För insättare, som på sina medel erhållit 5 % årlig ränta, hålles sparbanken tillgänglig första tisdagen i hvarje månad eller, om helgdag inträffar, näst föregående söckendag.

i **Göteborgs och Bohus län:** *Tanums sockens sparbank* började år 1879 sin verksamhet inom Norrvikens fögderi och hålles tillgänglig för insättare första och sista tisdagen i hvarje månad. Insättarne hafva erhållit 5 % årlig ränta.

i **Skaraborgs län:** *Töreboda allmänna sparbank* började sin verksamhet år 1877 inom socknarna Björkäng, Fredsberg, Bäck, Fägre, Lyrestad och Elgarås, enligt reglemente stadfäst af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande den 22 Augusti 1876. Hvarje helgfri tisdag hålles sparbanken tillgänglig för insättare, som för sina insättningar erhållit 5 % årlig ränta.

Om det också icke kan förnekas, att sparbanksverksamheten under de senaste åren visat i några hänseenden en tillbakagång, hvarom och längre ned skall något närmare redogöras, är det dock en obestriddlig sanning, att denna verksamhet i stort sedt och räknadt under en längre följd af år har allt mer och mer tagit stora steg framåt. Detta torde allra enklast framgå vid en blick på följande tabellariska öfversigt:

År.	Spar- ban- ker (och folk- ban- ker).	Del- egare vid årets slut.	D e l e g a r n e s				Sparban- kernas (ej folkban- kernas) egna fond vid årets slut.	En spar- banks- del- egare på nedan- stående antal invå- nare.	Medel- värdet af hvarje spar- banks- bok.
			insatta belopp	godt- gjorda räntor	uttagna belopp	behållning vid årets slut.			
			u n d e r å r e t .						
			Kr.	Kr.	Kr.				
Antal.	Antal.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.			
1860	151	187,675	5,953,793	?	5,436,201	27,291,937	2,096,061	21	145 ⁴²
1865	186	244,726	9,577,985	1,662,917	8,586,647	35,983,636	3,132,644	17	147 ⁰⁴
1870	235	354,357	19,409,657	2,531,456	12,003,056	57,376,611	4,263,110	12	161 ⁹²
1875	325	692,706	35,059,755	6,045,295	32,131,451	134,119,697	7,224,804	6	193 ⁶²
1876	336	734,080	36,068,949	6,515,632	32,622,724	144,296,760	8,067,765	6	196 ⁵⁷
1877	338	757,501	31,433,692	6,884,810	36,559,544	146,127,365	9,044,660	6	192 ⁹¹
1878	349	757,108	26,812,877	6,817,805	39,917,540	139,914,761	9,932,683	6	184 ⁸⁰
1879	354	754,004	27,617,953	6,585,773	37,403,925	136,564,383	10,624,393	6	181 ¹²

Antalet af de under år 1879 i verksamhet varande sparbankerna uppgick vid dess slut, såsom här ofvan nämndes, till 340, hvilka, enligt hvad tab. n:r 1 närmare angifver, hade 565 filialkontor eller sparbankskommittéer. Fortfarande är Aspelands sparbank medräknad, ehuru den själf säger sig vara en sparbank blott till namnet men i verkligheten "en solidarisk aktiebank". — Såsom af anmärkningarna till tab. n:r 1 synes, gifves det flere sparbanker med "aktieegare", åt hvilka en ganska god utdelning kunnat göras af den vinst, som uppkommit genom sparbanksrörelsen. Om den mindre egentliga *sparbanks*-verksamhet, som utvecklats af Figeholms köpings sparbank, lemna anmärkningarna till tab. n:r 1 någon upplysning.

De i tab. n:r 1 upptagna 340 verksamma sparbankernas och i tab. n:r 2 redovisade 11 folkbankernas, eller de tillsammans 351 sparbanksinrättningarnas *förhållande till rikets areal och folkmängd* var: 1 sådan bankinrättning kom på 11.0 kvadratmil af rikets samfällda område och 1 på 13,045 invånare. Då dessa tal under år 1878 motsvaras af 11.2 kvadratmil och 13,060 invånare, synes förhållandet under det ifrågavarande året hafva, om ock helt obetydligt, dock varit något gynnsammare.

Hvad *delegarne* beträffar, framgår vidare af tab. n:r 1 och 2, att under året

tillkommit 62,131 delegare, hvilket är 3,825 färre tillkomma än under år 1878,

afgått 65,140 eller 1,151 färre än under det näst föregående året, och att vid årets slut

qvarstodo 754,004, hvilket är en minskning under året af 3,104 i delegarnes antal.

Den brist på öfverensstämmelse, som till en liten del förefinnes mellan dessa tal och nästföregående års, orsakas dels af nu meddelade rättelser till sist nämnda års redogörelser, dels deraf att en sparbank upphört utan att dess sålunda afgångne delegare redovisats och att först nu uppgift meddelats om en sparbank, som varit i verksamhet äfven under år 1878.

Under en följd af år har förhållandet mellan de tillkomnes och de afgångnes antal blifvit ständigt mindre gynnsamt och under de två sista redogörelseåren hafva de varit flere som utträdt ur sparbankerna än de som ingått. Åren 1871—1873 afgingo 30 delegare mot 100 tillkomne, under de derpå följande fyra åren var proportionen 34, 51, 55, 71, hvar efter den 1878 steg till 101 och under det ifrågavarande året 1879 till 105. Medan folkmängden tillväxt, har under de 2 sista åren sparbanksdelegarnes antal minskats, hvadan ock förhållandet mellan delegare och folkmängd försämrats; dock anträffas ännu år 1879 öfver hufvud taget 1

delegare bland 6 invånare, då i början af detta decennium 1 sådan kom på 10 invånare.

Insättningarna under året hafva uppgått till 27,617,953 kronor eller 805,076 kronor mera än under år 1878, hvaremot *uttagningarna* utgjort 37,403,925 kr. eller 2,513,615 kr. mindre än under sist nämnda år. Skillnaden mellan de under år 1879 insatta och uttagna medlen är sålunda 9,785,972 kr., hvarmed de senare öfverskjuta de förra. Samma missförhållande var äfven under åren 1877 och 1878, då deremot en mängd föregående år uppvisat ett öfverskott af insättningar. År 1871 var förhållandet så godt, att det uttagna beloppet var blott 56 % af det insatta, men det försämrades mer och mer och utgjorde år 1875: 92 %, 1876: 90 %, 1877: 116 %, 1878: 149 % och nu år 1879: 135 %.

Då sålunda nära 10 millioner kronor uttagits utöfver insättningarna, hafva *räntorna*, som under året utgjort 6,585,773 kronor — 232,032 kr. mindre än 1878 —, icke varit tillräckliga att hålla delegarnes kapital uppe vid samma ståndpunkt som vid nästföregående års slut.

Delegarnes *behållning* var nemligen vid 1879 års slut 136,564,383 kr., hvilket är 3,350,378 kr. mindre än vid slutet af år 1878. Såsom här ofvan synes, hafva åter uttagningarna öfverskjutit insättningarna jemte årets räntor med 3,200,199 kr. Denna skillnad å 150,179 kr. förklaras hufvudsakligen deraf, att Norra Kinds sparbank, som vid 1878 års slut hade innestående en delegarebehållning af 156,732 kr. med nämnda års slut upphörde med sin verksamhet. Härtill kommer — jemte några mindre rättelser i förut af sparbankerna lemnade uppgifter — å ena sidan att Figeholms sparbank hade vid 1878 års slut inblandat ett kreditivlån å 10,110 kr. i delegarnes behållning, hvarmed sålunda det årets behållning bort minskas, och å den andra att för Töreboda sparbank ej fanns någon uppgift för år 1878, vid hvars slut sparbanken dock hade hos sig innestående 13,601 kr.

Om nu afseende fästes endast å den tillväxt eller minskning i delegarnes kapital, som uppstått genom de insatta beloppens och räntornas förhållande till de uttagna beloppen, så visar sig denna tillväxt eller minskning hafva varit:

	genom räntor.		genom öfverskott af insättningar (+) eller uttagningar (—).		Summa tillväxt (+) eller minskning (—), årligen.
1861—1865 (medeltal)	1,501,074 kr.	+	278,005 kr.	+	1,779,079 kr.
1866—1870	2,067,532 »	+	2,126,170 »	+	4,193,702 »
1871—1875	4,552,645 »	+	10,686,145 »	+	15,238,790 »
år 1876	6,515,632 »	+	3,446,225 »	+	9,961,857 »
» 1877	6,884,810 »	—	5,125,852 »	+	1,758,958 »
» 1878	6,817,805 »	—	13,104,663 »	—	6,286,858 »
» 1879	6,585,773 »	—	9,785,972 »	—	3,200,199 ».

Om 1879 års behållning fördelas jemt på hvar och en af de 754,004 delegarne, blir andelen åt hvarje 181 kr. 12 öre. Detta *medelvärde af hvarje sparbanksbok* har under de sista tre åren varit i ständigt nedgående och har utgjort för hvar och ett af åren 1871—1879: 172·48, 180·41, 188·44, 193·63, 193·62, 196·57, 192·91, 184·80, 181·12 kronor.

Såsom vanligt, är *klassifikationen af delegarne efter deras inestående behållning* icke fullständig, hvadan någon öfversigt för hela riket icke kan meddelas, men med de uppgifter, som i tab. n:r 1 och n:r 2 äro meddelade från 94 % af samtliga dessa bankinrättningar och omfatta 85 % af såväl delegarne som deras behållning, kan man göra sig en temligen riktig föreställning om förhållandet i dess helhet. Inom den grupp af delegare, der hvar och en har öfver 1000 kr. inestående, bildade delegarne blott 3·87 % af samtliga delegare, men deras behållning uppgick till 39·19 % af all delegarebehållning. I närmast föregående grupp, från 500 till 1000 kronors behållning åt hvarje, finnas delegarne vara 5·81 % och deras behållning 22·53 %, allt af summorna för hela riket. Af dessa rikssummor utgjorde delegarne inom gruppen 100—500 kr. 22·53 % af delegarne med 29·48 % af behållningen. I gruppen under 100 kr. uppgingo delegarne till 67·76 % af samtliga delegarne, men deras behållning till endast 8·80 % af hela det samlade kapitalet. Om Stockholms stads sparbank, för hvilken ingen specifikation under 100 kr. är meddelad, utlemnas ur denna beräkning, visar sig inom de olika grupperna delegarnes antal och deras behållning hafva under de tre sista åren utgjort följande procent af det hela:

	Delegare.			Behållning.		
	1877.	1878.	1879.	1877.	1878.	1879.
Under 10 kr.	25·98	27·91	28·56	0·55	0·59	0·53
Från 10—50 "	25·42	25·89	24·97	3·46	3·67	3·31
" 50—100 "	12·38	12·01	11·45	4·60	4·69	4·15
" 100—500 "	25·87	24·35	24·47	31·92	31·39	29·75
" 500—1,000 "	6·48	6·10	6·34	23·48	23·16	22·73
Öfver 1,000 "	3·92	3·74	4·21	35·99	36·50	39·53
	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

En i ögonen fallande skilnad mellan de två sista åren är minskningen i behållningen för alla grupper intill 1,000 kr., men ökningen i gruppen deröfver, hvilket ej är underligt, enär under de år, då uttagningarna öfverskjuta insättningar och kapitalet minskas, de mindre delegarne torde heldre än de större behöfva anlita sina besparingar.

Sparbankernas egna tillgångar utgjorde vid 1879 års slut 10,624,393 kr. eller 691,710 kr. mera än vid nästföregående års slut. Då, såsom

här ofvan anmärktes, folkbankerna ej hafva någon serskild grund- eller reservfond för sparkasserörelsen, så fästes här afseende endast vid de egentliga sparbankerna. Enligt hvad af § 4 i gällande förordning angående sparbankerna är bekant, skall all vinst, som uppkommer å sparbanksrörelse, ingå i en till bestridande af nödiga omkostnader och betäckande af förluster afsedd reservfond, som bör vara minst 10 % af insatta medel med derå upplupen ränta. Till följd deraf att under de senare åren tillväxten i delegarnes kapital ej varit synnerligen stor, utan det tvärtom minskats under de sista åren, då deremot sparbankernas egen fond temligen jemt förökats, så uppnå sparbankerna i allmänhet mer och mer detta fastställda belopp för en normal reservfond. Vid 1877 års slut hade af 329 sparbanker blott 34 så hög reservfond, år 1878 hade deras antal stigit till 44 af 338 och vid 1879 års slut till 71 af 343. I medeltal för alla sparbankerna utgjorde reservfonden vid 1879 års slut 7.9 % af delegarnes behållning. Och att den varit i jemn tillväxt synes af följande procenttal för de fem åren 1874—1879: 5.1 %, 5.3 %, 5.6 %, 6.3 %, 7.2 %, 7.9 %. Detta förhållande mellan reservfond och delegarekapital växlar dock mycket i de olika sparbankerna och inom vissa grupper af dem, i det att de mindre sparbankerna hafva öfver hufvud taget ringare egna tillgångar i förhållande till delegarnes behållning än de större. I följande öfersigt äro samtliga de i tab. n:r 1 upptagna sparbankerna sammanförda i vissa grupper enligt delegarnes behållning vid 1879 års slut.

Delegarnes samfälda behållning. Kronor.	Antal sparbanker.	Delegare vid årets slut.	Summan af delegare-behållningen. Kronor.	Summan af sparbankernas egna medel. Kronor.	Summan af placerade medel. Kronor.
Under 10,000	32	2,774	171,678	10,942	196,408
10,000—50,000	73	20,765	2,128,868	135,084	2,287,778
50,000—100,000	52	25,317	3,720,471	305,214	4,090,396
100,000—250,000	86	97,142	14,179,471	996,019	15,250,800
250,000—500,000	38	81,096	14,053,515	1,174,212	15,332,784
500,000—1,000,000	33	126,764	23,539,654	2,206,300	25,803,551
Öfver 1,000,000	29	392,770	77,517,877	5,796,622	83,904,761
Summa	343	746,628	135,311,534	10,624,393	146,866,478

Om man jemför de nu ifrågavarande talen, finner man, att i första gruppen, omfattande de minsta sparbankerna, som innehafva hvar och en mindre än 10,000 kr. åt delegarne, bildar reservfonden blott 6.4 % af delegarekapitalet; i nästa grupp, från 10 till 50 tusen kr., är reservfonden t. o. m. ännu mindre eller 6.3 %, i gruppen från 50 till 100 tusen kr. höjer den sig till 8.2 % och i gruppen från 100 till 250 tusen kr. är den 7.0 %. De större sparbankerna åter visa följande tal. I gruppen från $\frac{1}{4}$ till $\frac{1}{2}$ million kr. är reservfonden 8.4 %, i närmast högre grupp, från

$\frac{1}{2}$ till 1 million kr., 9·4 % och i sparbankerna med mer än 1 million kr. 7·5 %. I sammanhang med denna redogörelse om sparbankernas reservfond må nämnas, att för åtskilliga sparbankers förbindelser hafva kommuner iklädt sig ansvar. Så upplyser Vester-Löfsta sockens sparbank, att "sparbankens styrelse utgöres af Kommunalnämnden, som enligt gällande reglemente är ansvarig för dess räkenskaper och förvaltning i likhet med kommunens öfriga medel", och Ludvika sockens sparbank, att "jemlikt 2 § af gällande reglemente stå Ludvika församlingsboar i solidarisk ansvarighet för alla uti sparbanken insatta medel och å dem upplupna räntor". Det torde likväl med skäl kunna sättas i fråga, huru detta stadgaande om församlingsboarnes solidariska ansvar skulle vinna tillämpning, om så erfordrades.

Sparbankernas *skulder* hafva under året stigit med 88,681 kr. och utgjorde vid dess slut 930,551 kr.

Huru de af de egentliga sparbankerna *förrättade medlen* äro *placerade*, lemna tab. n:r 1 redogörelse för hvarje sparbank. Vid slutet af de år, för hvilka vi ega sådana uppgifter, utgjorde det samfälda beloppet af delegarnes behållning, sparbankernas egna fond och skulderna år 1876: 151,267,021 kr., år 1877: 154,415,463 kr., år 1878: 149,308,320 kr. och år 1879: 146,866,478 kr. Af dessa summor utgjorde

	År 1876.	År 1877.	År 1878.	År 1879.
Kontant i kassan	0·89 %	0·79 %	0·78 %	0·84 %
I andra bankinrätt. inestående	3·13 »	2·17 »	2·44 »	2·72 »
Egna fastigheter och inventarier	0·69 »	0·74 »	0·90 »	0·93 »
Statens, kommuners eller hypoteksföreningars obligationer och förbindelser	12·01 »	12·56 »	12·56 »	13·10 »
Jernvägsobligationer, aktier och dylika värdepapper	5·03 »	3·78 »	4·85 »	3·79 »
Fordringar mot säkerhet af				
inteckningar	38·64 »	39·82 »	41·29 »	42·44 »
borgen	33·36 »	33·72 »	32·15 »	31·17 »
pant i guld eller silfver	0·01 »	0·01 »	0·01 »	0·01 »
annat hypotek	4·45 »	4·69 »	3·35 »	3·30 »
Obetalda räntor	1·45 »	1·55 »	1·55 »	1·54 »
Andra räkningar	0·34 »	0·17 »	0·12 »	0·16 »
	100·00 %	100·00 %	100·00 %	100·00 %

Förhållandena häruti äro så lika under de fyra åren, att det endast i fråga om utlåningar mot säkerhet af teckningar eller borgen synes vara någon bestämd riktning till afvikelse, i det att teckningarna tyckas vara i stigande medan borgensförbindelserna aftaga.

Ofvanstående procenttal, som angifva, huru medlen voro vid årens slut placerade, gälla alla rikets sparbanker öfver hufvud taget. Om man deremot fäster afseende vid sparbankernas större eller mindre rörelse och enligt den förut (se sida 94) följda grupperingen af dem efterser, huru dessa grupper hade medlen placerade, finner man följande förhållande:

I sparbanker, hvarst del- egarnes behållning utgjorde	Statens, kom- muners eller hypoteksföre- ningars obli- gationer eller förbindelser.	Jernvägsobli- gationer, aktier eller dylika värdepapper.	Fordringar mot säkerhet af	
			inteckningar.	borgen.
under 10,000 kr.	—	—	5.77 %	77.16 %
10,000—50,000 »	0.63 %	1.75 %	13.85 »	74.02 »
50,000—100,000 »	1.15 »	0.74 »	20.44 »	71.82 »
100,000—250,000 »	3.32 »	1.27 »	31.12 »	56.17 »
250,000—500,000 »	4.09 »	2.18 »	39.28 »	46.94 »
500,000—1,000,000 »	6.83 »	5.82 »	41.14 »	37.68 »
öfver 1,000,000 »	19.42 »	4.29 »	47.41 »	18.48 »
I samtliga sparbanker	13.10 %	3.79 %	42.44 %	31.17 %

Man finner här af, i likhet med hvad föregående år företett, att publika värdepapper äro mest använda af de större sparbankerna, och att ju större sparbankerna äro, desto mindre utlåna de mot säkerhet af borgen och mera mot inteckningar, samt att förhållandet är alldeles omvänt ju mindre sparbankerna äro.

Angående ränte- och kapitalförsäkrings-anstalterna i riket år 1879 bifogas här några uppgifter i likhet med hvad i föregående års samman- drag egt rum.

Dessa anstalter voro följande 15:

Inrättad år	Med verksamhetsområde inom
i Stockholm..... 1850.	hela riket.
» Örebro..... 1850.	hela riket.
» Linköping..... 1852.	Östergötlands län och Linköpings stift.
» Jönköping..... 1852.	Småland, Blekinge och Västergötland.
» Vexjö..... 1854.	Kronobergs län.
» Kalmar..... 1856.	Kalmar län.
» Göteborg..... 1858.	hela riket.
» Lund..... 1865.	hela riket.
Civilstatens enskilda..... 1867.	hela riket för delegare i Civilstatens pensionsinrättning.
i Mariestad..... 1867.	hela riket.
» Karlskrona..... 1872.	hela riket.
» Venersborg..... 1872.	Elfsborgs län.
» Hernösand..... 1876.	hufvudsakligast Västernorrlands län.
» Gefle..... 1878.	Gefleborgs län.
» Karlstad..... 1879.	Vermland.

Af försäkringsböcker voro vid årets början utfärdade 135,918 och under året 9,617.

Delegarne voro vid början af år 1879 dels 362 lifrättetagare och dels 125,212 hörande till besparingsfonden.

Under året afledo 5 lifrättetagare och 1,138 hörande till besparingsfonden.

Under insättningsåret afledo 40.

Antalet af delegare, hvilkas behållningar under året afförts till förfallna medels konto, var 198; af dem som under året uttagit samlade kapital 227 och af dem som under året lyft uppsagda arfs- och räntevinster 314.

Anstalternas *fonder* voro vid årets början 15,497,110 kr. Af efterföljande öfersigt, i hvilken anstalterna ordnats efter summan af de förvaltade fonderna, framgår behållningen i de olika fonderna inom hvar och en af anstalterna vid det ifrågavarande årets slut.

Anstalter.	Besparingsfonden.	Lifräntefonden.	Reservfonden och reserverade medel.	Donationsfonden.	Summa fonder.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
i Stockholm	12,183,519	317,222	44,069	14,224	12,559,034
» Göteborg	776,405	41,159	31,547	—	849,111
Civilstatens	728,051	16,690	5,197	1,060	750,998
i Mariestad	499,059	2,980	5,491	2,148	509,678
» Lund	446,710	38,275	22,871	—	507,856
» Jönköping	414,754	32,915	12,383	—	460,052
» Linköping	345,412	10,385	9,742	—	365,539
» Örebro	328,076	8,159	3,273	14,340	353,848
» Karlskrona	284,414	3,604	1,713	—	289,731
» Vexjö	92,854	382	3,859	1,028	98,123
» Venersborg	43,758	—	7,054	3,448	54,260
» Hernösand	32,200	—	738	—	32,938
» Gefle	22,147	—	1,116	8,706	31,969
» Kalmar	13,294	192	7,813	—	21,299
» Karlstad	7,845	—	275	—	8,120
Summa	16,218,498	471,963	157,141	41,954	16,892,556

Under året voro *inkomsterna* 1,793,129 kr., deraf 887,591 kr. insättningar och 843,386 kr. upplupna räntor.

Utgifterna voro 397,684 kr., deraf 156,866 kr. utbetalda samlade kapital, 59,946 kr. uppsagda arfs- och räntevinster, 43,131 kr. lifräntor, 68,679 kr. utbetalningar i anledning af dödsfall, 50,479 kr. förvaltningskostnader och 18,583 kr. från förfallna medels konto m. m.

Karl Sidenbladh.

Tab. N:o 1. Rikets

Ordningssnummer.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	S p a r b a n k e r.	År då sparbanken inrättades.	Antal filialkontor eller sparbankskommittéer.	D e l e g a r e			Under 10 kr.	
				tillkomne under året.	afgängne under året.	qvarstående vid årets slut.	Del-egare. Antal.	Behållning. Kr.
1. Stockholms stad.								
x	Stockholms stads ¹⁾	1821	9	5,668	4,533	72,230	[51,078 delegare	
2. Stockholms län.								
1	Södertelge.....	1836	—	100	153	1,643	470	1,618
2	Norrtegel stads och omgifnings.....	1859	—	166	106	1,853	395	3,632
3	Stockholms läns.....	1862	53	1,775	1,462	22,183	9,367	23,644
	Summa	—	53	2,041	1,721	25,679	10,232	28,894
3. Uppsala län.								
1	Uppsala stads och läns.....	1830	—	1,539	1,651	16,097	3,503	11,682
2	Enköpings stads.....	1835	—	211	237	1,757	222	511
3	Lagunda och Haguuda härads.....	1853	—	29	76	592	91	555
4	Trögds.....	1866	—	58	93	728	187	841
	Summa	—	—	1,837	2,057	19,174	4,003	13,589
4. Södermanlands län.								
1	Eskilstuna ²⁾	1828	—	259	326	3,406	804	3,264
2	Nyköpings stads och läns.....	1832	—	456	421	6,010	1,410	6,764
3	Trosa stads och Hölbo härads.....	1835	—	67	99	740	100	461
4	Vestra Vingåkers församlings.....	1836	1	117	142	1,605	349	1,309
5	Forsjö bruks ³⁾	1839	—	27	46	424	31	199
6	Strengnäs ⁴⁾	1841	—	139	148	3,009	794	4,396
7	Oppunda härads.....	1850	—	172	304	2,725	592	4,328
8	Villåttinge d:o.....	1854	—	60	128	1,189	248	1,198
9	Mariefreds stads.....	1863	3	136	86	1,618	384	1,558
10	Öst.- o. Vester-Rekarne med Torshälla stads	1864	—	217	245	3,378	1,139	3,438
11	Mörkö sockens.....	1864	—	13	7	187	12	35
12	Daga härads ⁵⁾	1869	—	46	84	826	173	840
	Summa	—	4	1,709	2,036	25,117	6,036	27,790

Sparbanker år 1879.

9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	Spar- bankens insätt- nings- ränta. %.	Ordningssnummer.								
Klassifikation af delegarne efter deras innestående behållning.																				
10—50 kronor.		50—100 kronor.		100—500 kronor.		500—1,000 kr.		Öfver 1,000 kr.												
Del- egare.	Behåll- ning.	Del- egare.	Behåll- ning.	Del- egare.	Behåll- ning.	Del- egare.	Behåll- ning.	Del- egare.	Behåll- ning.											
Antal.	Kronor.	Antal.	Kronor.	Antal.	Kronor.	Antal.	Kronor.	Antal.	Kronor.	%.										
med beh. under 100 kr. ega 1,024,028]													13,111	3,064,670	4,431	3,042,466	3,610	6,967,352	4½	1
412	9,865	188	12,551	403	96,432	111	76,882	59	87,322	4½	1									
460	17,850	332	28,960	490	117,100	107	52,650	69	70,113	5	2									
4,953	122,961	2,098	148,320	3,915	862,536	1,000	686,150	850	1,679,119	4½	3									
5,825	150,676	2,618	189,831	4,808	1,076,068	1,218	815,682	978	1,836,554	—										
3,440	87,240	2,021	143,750	5,057	1,198,104	1,227	851,820	849	1,376,786	5	1									
434	9,394	327	25,341	578	128,809	121	84,213	75	111,254	5 à 5½	2									
183	4,616	78	5,636	197	43,819	25	17,047	18	26,349	5	3									
197	5,278	82	5,631	206	44,571	39	26,283	17	27,411	5	4									
4,254	106,528	2,508	180,358	6,038	1,415,303	1,412	979,363	959	1,541,800	—										
841	19,837	417	27,162	922	198,716	253	168,996	169	319,393	5	1									
1,804	42,831	701	49,285	1,462	345,468	371	240,031	262	374,693	5	2									
189	4,414	107	7,294	242	57,011	66	43,536	36	53,933	5	3									
491	12,057	166	11,298	424	100,535	97	67,735	78	118,234	5	4									
122	3,135	57	3,876	155	33,748	35	24,422	24	74,467	5	5									
674	14,784	440	27,107	778	187,849	233	126,530	90	124,389	5	6									
785	20,416	406	24,362	708	213,816	155	110,653	79	80,816	5½	7									
455	11,182	153	10,844	255	54,975	66	46,442	12	18,290	5	8									
503	12,912	197	13,695	393	90,045	90	59,879	51	67,848	5	9									
902	21,907	398	27,598	649	146,166	188	134,224	102	166,246	5	10									
34	854	23	1,862	87	21,568	24	16,239	7	9,464	5	11									
300	7,377	116	7,802	175	37,833	42	28,113	20	26,913	5	12									
7,100	171,706	3,181	212,155	6,250	1,487,730	1,620	1,066,800	930	1,434,686	—										

Tab. N:o 1 (forts.). Rikets

Sparbankernas namn och num-
merordning enl. föreg. uppslag.

20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	
D e l e g a r n e s				Sparbankens egen fond.			Skulder.	Samtliga		
insatta belopp under året.	godt- gjorda räntor under året.	uttagna belopp under året.	behållning vid årets slut.	Inkom- ster.	Förvalt- nings- kostna- der m. m.	Behåll- ning vid årets slut.		Kon- tant i kassan.	I andra bank- inrätt- ningar.	
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.	Kr.
1. Stockholms stad (forts.)										
1	3,111,151	598,040	3,636,110	14,098,516	775,320	689,437	1,142,841	—	20,268	513,255
2. Stockholms län (forts.)										
1	43,146	12,685	81,953	284,670	6,595	2,024	37,557	—	2,598	1,524
2	38,228	13,870	63,059	290,305	5,344	2,391	20,943	—	7,212	—
3	1,067,130	152,797	1,211,917	3,522,730	28,075	19,442	161,930	—	11,659	15,308
	1,148,504	179,352	1,356,929	4,097,705	40,014	23,857	220,430	—	21,469	16,832
3. Uppsala län (forts.)										
1	449,564	179,641	780,399	3,669,382	27,879	17,712	138,583	30,000	3,452	258,604
2	47,774	17,236	100,816	359,522	3,828	1,528	26,770	—	—	26,459
3	6,354	5,240	35,359	98,022	1,433	957	11,674	—	—	—
4	6,310	5,598	26,694	110,015	779	784	3,907	—	48	7,067
	510,002	207,715	943,268	4,236,941	33,919	20,981	180,934	30,000	3,500	292,130
4. Södermanlands län (forts.)										
1	75,881	36,546	189,483	737,368	8,887	5,387	55,527	—	3,343	37,070
2	167,909	50,338	258,024	1,059,072	21,883	14,270	103,555	—	17,938	30,000
3	10,873	8,214	25,206	166,649	1,969	969	13,310	—	3,623	—
4	24,360	14,811	33,111	311,168	4,239	1,336	20,160	—	21,325	—
5	25,472	6,964	29,402	139,847	—	—	—	—	—	—
6	82,510	22,500	122,976	485,055	7,817	3,797	53,569	7,035	6,064	7,900
7	37,358	24,319	86,141	454,391	2,742	920	15,592	—	1	2,740
8	10,810	6,940	24,453	142,931	1,949	961	9,628	—	—	2,886
9	31,380	11,363	36,081	245,937	3,315	1,762	14,501	—	65	5,495
10	60,003	25,615	168,242	499,579	6,436	2,964	25,843	—	—	12,000
11	3,023	2,485	5,253	50,022	524	104	2,875	—	723	—
12	6,976	6,266	37,664	108,878	1,739	660	6,896	4,322	91	—
	536,555	216,361	1,016,036	4,400,897	61,500	33,130	321,456	11,357	53,173	98,091

Sparbanker år 1879.

30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	Ordningssnummer.
de af sparbanken förvaltade medlen voro vid årets slut sålunda placerade.										
Egna fastigheter och inventarier. Kr.	Statens, kommuners eller hypoteks-förenings obligationer o. förbindelser. Kr.	Jernvägsobligationer, aktier eller dylika värdepapper. Kr.	Fordringar mot säkerhet af:				Upp-lupna, men ej betalda räntor. Kr.	Andra räknin-gar. Kr.	Summa. Kr.	
			inteckningar. Kr.	borgen. Kr.	pant i guld eller silfver. Kr.	annat hypotek. Kr.				
120,000	6,960,098	—	7,430,821	—	—	—	196,915	—	15,241,357	1
187	21,600	—	265,475	26,530	1,393	—	2,920	—	322,227	1
—	—	4,500	236,780	59,045	—	—	3,711	—	311,248	2
76,602	1,934,675	—	1,574,359	—	—	—	72,057	—	3,684,660	3
76,789	1,956,275	4,500	2,076,614	85,575	1,393	—	78,658	—	4,318,135	
4,477	1,286,629	270,192	1,749,929	141,777	—	97,900	25,005	—	3,837,965	1
—	—	—	121,275	229,063	—	—	9,495	—	386,292	2
—	18,000	5,000	2,500	84,196	—	—	—	—	109,696	3
—	6,325	—	21,975	71,688	—	—	6,819	—	113,922	4
4,477	1,310,954	275,192	1,895,679	526,724	—	97,900	41,319	—	4,447,875	
811	177,200	10,250	470,260	88,685	—	4,930	346	—	792,895	1
6,250	113,375	—	580,550	336,235	—	72,000	6,279	—	1,162,627	2
—	—	4,000	130,085	39,778	—	—	2,473	—	179,959	3
876	—	—	213,875	54,311	—	39,300	1,641	—	331,328	4
—	—	—	—	—	—	—	—	139,847	139,847	5
—	6,600	—	287,068	199,985	950	13,380	23,712	—	545,659	6
—	11,050	57,819	324,710	—	—	49,600	24,063	—	469,983	7
—	4,090	13,300	81,055	32,148	—	10,000	9,080	—	152,559	8
—	—	—	146,575	105,355	—	—	2,948	—	260,438	9
700	61,000	—	256,384	188,350	—	—	6,988	—	525,422	10
—	—	—	2,500	48,891	—	—	783	—	52,897	11
324	30,300	—	51,450	35,706	—	700	1,525	—	120,096	12
8,961	403,615	85,369	2,544,512	1,129,444	950	189,910	79,838	139,847	4,733,710	

Ordningsnummer.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Sparbanker.	Begyn- nelse- år.	Filial- kontor o. dyl.	Delegare			Under 10 kr.	
				till- komne.	afgång- ne.	qvar- varande.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.
5. Östergötlands län.								
1	Norrköpings stads	1824	—	897	858	10,584	4,810	13,733
2	Linköpings läns ⁶⁾	1833	21	722	1,268	9,787		
3	Vadstena	1838	—	69	321	1,669	322	1,235
4	Vestra Ny församlings	1846	1	31	43	418	71	367
5	Söderköpings stads och omgifnings	1851	6	359	423	3,247	945	4,352
6	Kimstads församlings	1851	—	56	31	465	107	559
7	Borg och Löts	1852	—	10	13	267	104	414
8	Ekebyborna och Asks församlingars	1852	—	16	73	281	59	278
9	Qvillinge och Simonstorps d:o	1852	—	51	82	673	145	617
10	Godegårds församlings	1852	—	13	29	152	9	51
11	Östra Eneby d:o	1853	—	24	37	325	99	451
12	Östra Husby d:o	1853	—	18	20	328	58	292
13	Vesterlösa d:o	1854	—	21	21	267		
14	Häradshammars d:o	1855	—	10	8	114	21	126
15	Östra Ny d:o	1856	—	6	9	115	50	239
16	Östra Hargs d:o	1859	—	4	16	39	12	44
17	Motala	1860	—	76	140	1,025	219	794
18	Hvarfs och Styra sockens	1860	—	9	21	336	85	413
19	Fornåsa och Lönsås församlingars	1862	—	38	41	466	223	606
20	Vikbolands pupill- och sparkassa	1863	—	218	94	1,454	430	1,736
21	Skärkinds församlings	1864	—	14	30	331	64	323
22	Valkebo härads ⁷⁾	1865	10	244	301	2,472	477	2,888
23	Vifolka d:o	1866	—	216	275	2,247	358	2,148
24	Kinda d:o	1866	6	99	241	1,610	453	2,698
25	Dals d:o ⁸⁾	1866	7	106	164	1,216	290	1,931
26	Göstrings härads och Skeninge stads	1867	8	123	267	1,706	450	3,642
27	Bankekinds härads ⁹⁾	1867	10	137	191	1,981		
28	Ydre distrikts	1867	—	83	67	980	285	1,647
29	Lysings härads	1867	—	89	136	1,417	448	1,774
30	Regna sockens	1867	—	15	23	160	63	237
31	Hagebyhögä och Vestra Stenby socknars	1868	1	44	26	416	87	344
32	Arbetares vid Motala verkstad ¹⁰⁾	1869	—	14	11	426	220	747
33	Gullbergs härads	1871	3	43	148	1,133		
34	Norra Kinda d:o	1877	5	114	24	536	211	1,105
	Summa	—	78	3,989	5,452	48,643	11,175	45,791

9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	Ordningssummet.
Klassifikation af delegarne efter deras inestående behållning.										Sparbanks-ränta. %.	
10—50 kr.		50—100 kr.		100—500 kr.		500—1,000 kr.		Öfver 1,000 kr.			
Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.		
2,113	50,947	879	62,368	1,883	441,140	494	345,911	405	666,755	5	1
	Upp-	gif-	ter		sak-	nas.				5	2
473	13,637	266	19,341	428	98,900	109	75,276	71	99,498	5	3
132	3,333	57	4,003	121	27,312	28	18,371	9	13,801	5, 5½ à 6	4
876	21,691	336	23,678	802	187,114	178	124,356	110	157,969	5	5
162	3,458	58	4,084	102	21,255	22	14,594	14	26,607	5	6
78	1,834	26	1,793	53	12,997	5	3,451	1	1,107	5	7
86	2,212	32	2,054	82	15,416	15	10,455	7	8,516	5	8
197	5,125	80	5,703	173	42,066	48	32,685	30	39,027	5	9
56	1,417	39	2,751	48	9,521	—	—	—	—	5	10
104	2,508	41	2,934	55	12,773	15	10,420	11	23,359	5	11
105	2,671	59	4,091	87	18,277	13	8,942	6	7,398	5	12
	Upp-	gif-	ter		sak-	nas.				5½	13
47	1,284	19	1,341	26	6,218	1	503	—	—	5	14
37	803	7	504	15	2,681	4	2,686	2	6,213	5	15
10	181	5	395	9	2,537	3	1,906	—	—	5	16
303	8,536	161	10,478	247	55,123	64	42,965	31	79,717	5½	17
130	3,098	51	3,584	66	12,695	4	2,787	—	—	5½	18
110	2,733	60	4,159	68	14,823	5	3,595	—	—	5	19
454	11,038	179	12,824	284	68,095	65	43,780	42	76,813	5	20
110	2,759	34	2,554	94	23,571	21	13,589	8	12,621	5	21
848	23,705	350	31,354	557	146,362	149	103,971	91	186,000	5,7	22
670	16,080	344	24,670	591	197,306	151	147,782	133	168,277	5,7	23
591	14,134	210	16,075	294	65,393	46	32,644	16	25,287	5 à 5½	24
338	9,450	153	11,646	287	66,357	73	52,118	75	173,138	5½	25
503	17,759	235	18,008	416	126,811	81	64,178	21	41,660	5	26
	Upp-	gif-	ter		sak-	nas.				5	27
268	8,136	201	16,329	180	50,123	28	21,542	18	25,141	5	28
462	11,250	157	10,947	239	53,138	69	49,209	42	82,887	5½	29
32	711	16	1,063	39	8,128	10	5,226	—	—	5	30
134	3,352	50	3,304	110	24,424	17	11,684	18	29,864	5½	31
104	2,608	26	1,754	55	11,198	12	9,011	9	15,790	5½	32
	Upp-	gif-	ter		sak-	nas.				5 à 5½	33
237	5,230	35	2,226	50	10,026	3	2,088	—	—	5	34
9,770	251,680	4,166	306,015	7,461	1,831,780	1,733	1,255,725	1,170	1,967,445	—	

Ordningsnummer.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
	D e l e g a r n e s				Sparbankens egen fond.			Skulder.	Samtliga	
	insatta belopp.	godt- gjorda räntor.	uttagna belopp.	behållning.	Inkom- ster.	Förvalt- nings- kostnader m. m. Kr.	Behåll- ning. Kr.		Kontant i kassan. Kr.	I andra bank- inrätt- ningar. Kr.
5. Östergötlands län (forts.).										
1	253,232	74,543	371,952	1,580,854	26,611	8,502	209,084	—	6,377	172,100
2	191,208	110,117	448,146	1,985,511	17,278	65,840	172,617	—	1,349	170,700
3	26,737	16,104	92,398	307,887	4,560	1,878	31,674	—	8,545	—
4	11,197	3,793	18,678	67,187	706	495	1,786	—	607	—
5	52,068	29,563	134,077	519,160	6,591	2,603	53,619	—	767	53,550
6	11,968	3,303	10,128	70,557	743	375	3,426	—	886	16,474
7	2,658	1,053	6,728	21,596	139	100	40	102	—	16,738
8	4,071	1,952	12,016	38,931	725	164	6,162	—	7,389	—
9	10,929	5,923	29,465	125,223	1,833	390	11,211	—	243	12,875
10	2,675	698	5,311	13,740	126	119	1,402	—	—	—
11	6,907	2,564	13,009	52,445	517	151	1,788	—	233	347
12	4,527	1,994	5,582	41,671	445	226	1,729	—	1,088	3,591
13	5,081	1,628	3,982	31,725	225	140	1,112	—	1,229	—
14	785	465	2,137	9,472	62	53	30	—	30	3,472
15	483	634	3,467	13,126	317	52	1,130	—	266	1,292
16	171	307	2,177	5,063	—	40	33	—	9	5,072
17	19,433	10,318	32,344	197,613	2,045	1,380	11,570	—	7,531	—
18	2,405	1,325	6,874	22,577	230	161	1,152	1,085	583	—
19	3,271	1,337	8,545	25,916	350	229	2,309	—	2,570	—
20	31,174	10,187	41,208	214,286	3,189	1,909	12,051	200	7,188	—
21	7,915	2,583	9,053	55,417	897	351	4,501	—	106	—
22	74,780	27,148	113,813	494,280	3,325	2,584	15,014	10,098	181	—
23	97,267	33,312	164,415	556,263	3,512	2,948	16,736	—	295	—
24	28,968	7,806	52,224	156,231	2,161	1,022	9,474	—	108	13,760
25	44,185	15,769	68,598	314,640	2,940	836	10,110	4,000	375	—
26	26,222	12,903	72,307	272,058	4,768	1,676	17,136	—	5,957	30,000
27	26,385	11,231	37,153	233,124	2,495	4,753	3,204	—	14,358	3,990
28	26,308	5,844	30,801	122,918	1,570	808	4,038	—	758	—
29	48,625	11,482	72,845	209,205	2,539	1,650	16,118	—	2,300	—
30	1,278	728	1,926	15,365	120	69	709	—	387	—
31	7,759	3,770	7,828	72,972	725	559	4,564	—	1,053	—
32	5,233	2,589	31,360	41,108	1,027	3,796	3,547	3,926	227	7,915
33	27,678	10,119	57,930	189,934	1,281	1,480	6,973	—	22	12,350
34	8,156	771	1,766	20,675	309	232	747	—	2	—
	1,071,739	423,863	1,970,243	8,098,730	94,361	107,571	636,796	19,411	73,019	524,226

30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	Ordningnummer.
de af sparbanken förvaltade medlen voro vid årets slut sålunda placerade.										
Fastigheter o. inventarier. Kr.	Statsobligationer o. dyl. Kr.	Aktier m. m. Kr.	Fordringar mot säkerhet af:				Obetalda räntor. Kr.	Andra räknin- gar. Kr.	Summa. Kr.	
			inteckningar. Kr.	borgen. Kr.	pant. Kr.	annat hypotek. Kr.				
1,002	441,800	3,000	1,156,013	—	535	—	9,111	—	1,789,938	1
23,452	455,847	—	827,400	660,372	—	—	19,008	—	2,158,128	2
139	71,015	20,200	89,035	117,546	—	—	2,366	30,715	339,561	3
—	6,500	—	11,000	49,388	—	—	1,478	—	68,973	4
32,262	56,550	—	169,200	255,028	165	—	5,257	—	572,779	5
—	13,010	13,500	24,000	5,000	—	—	1,113	—	73,983	6
—	5,000	—	—	—	—	—	—	—	21,738	7
—	—	—	5,780	31,561	—	—	363	—	45,093	8
36	18,498	—	103,050	—	—	—	1,732	—	136,434	9
—	—	—	15,142	—	—	—	—	—	15,142	10
—	—	—	25,559	28,094	—	—	—	—	54,233	11
—	—	—	11,600	26,350	—	—	771	—	43,400	12
—	—	—	—	31,608	—	—	—	—	32,837	13
—	—	—	—	6,000	—	—	—	—	9,502	14
—	—	—	11,000	1,340	—	—	358	—	14,256	15
—	—	—	—	—	—	—	—	15	5,096	16
197	24,500	—	10,000	162,440	—	—	4,515	—	209,183	17
—	—	—	8,050	16,181	—	—	—	—	24,814	18
52	—	—	4,600	20,508	—	—	495	—	28,225	19
270	—	—	47,380	167,637	—	—	4,049	13	226,537	20
—	2,100	3,851	31,500	20,858	—	—	1,503	—	59,918	21
286	35,000	—	75,750	407,330	—	—	845	—	519,392	22
1,025	—	—	81,450	488,866	—	—	1,363	—	572,999	23
345	—	—	47,963	102,758	—	—	771	—	165,705	24
—	—	—	42,710	283,094	—	—	2,571	—	328,750	25
104	36,450	—	24,191	192,492	—	—	—	—	289,194	26
435	—	—	203,770	—	—	12,550	1,225	—	236,328	27
—	—	—	32,900	92,600	—	250	448	—	126,956	28
—	11,000	—	106,230	100,983	—	4,810	—	—	225,323	29
—	—	—	—	15,687	—	—	—	—	16,074	30
—	—	—	18,240	58,243	—	—	—	—	77,536	31
73	—	—	4,600	21,052	325	12,237	2,152	—	48,581	32
126	—	—	43,570	138,705	—	—	2,134	—	196,907	33
—	—	—	1,500	19,920	—	—	—	—	21,422	34
50,804	1,177,270	40,551	3,233,183	3,521,641	1,025	29,847	63,628	30,743	8,754,937	

Ordningssnummer.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	
S p a r b a n k e r.	Begyn- nelse- år.	Filial- kontor o. dyl.	D e l e g a r e			Under 10 kr.		
			till- komne.	afgång- ne.	qvar- varande.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	
6. Jönköpings län.								
1 Jönköpings stads och läns	1831	—	995	1,778	17,459	9,141	23,161	
2 Eksjö stads	1835	—	251	311	3,390	1,078	4,239	
3 Vernamo	1836	—	128	165	3,679	1,443	3,818	
4 Grenna	1852	—	122	127	1,771	817	2,086	
5 Östra härads	1857	1	192	200	3,916	1,816	3,235	
6 Vestbo d:o	1860	—	81	188	1,976	745	1,583	
7 Vestra d:o	1867	—	94	57	1,875	1,097	3,513	
8 Stengårdshults pastorats	1867	—	62	54	1,019	437	1,603	
9 Rydaholms ⁸⁾	1871	—	34	13	822	251	891	
10 Anderstorps	1871	—	9	—	429	134	519	
11 Näsjö	1872	—	110	3	1,487	675	2,020	
12 Unnaryds	1873	—	43	59	871	286	1,674	
13 Bredaryds sockens	1873	—	61	22	377	193	774	
14 Säfsjö	1874	—	163	13	783	371	1,012	
15 Hestra pastorats ..	1874	—	18	62	275	106	409	
16 Norra Vedbo härads	1875	—	59	12	644	290	1,149	
17 Malmbäcks	1875	—	51	5	403	202	630	
18 Bäraryds sockens	1876	—	39	4	226	80	217	
19 Byarums d:o	1877	—	28	22	157	85	342	
20 Visingsö	1877	—	40	2	124	65	279	
21 Tofteryds församling	1877	—	29	2	157	112	470	
22 Adelöfs	1879	—	157	2	155	108	325	
Summa	—	1	2,766	3,101	41,995	19,532	53,949	
7. Kronobergs län.								
1 Kronobergs läns ¹¹⁾	1828	14	1,152	1,203	19,805	6,194	19,119	
2 Elmhults ⁸⁾	1862	—	105	113	1,196	364	1,402	
3 Sunnerbo härads (Ljungby)	1863	7	161	343	2,828	695	2,997	
4 Lenhofda	1867	—	23	27	351	37	199	
5 Nottebäcks pastorats	1869	—	16	10	248	64	255	
6 Skatelöfs d:o	1871	—	65	198	1,088	333	1,627	
7 Almunderyds enskilda	1872	—	40	80	532	93	410	
8 Urshults sockens ⁸⁾	1873	—	71	87	600	119	494	
9 Vislanda pastorats	1873	—	22	45	446	129	698	
10 Linneryds sockens	1874	—	128	70	936	154	634	

9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	Ordningssnummer.
Klassifikation af delegarne efter deras innestående behållning.										Sparbanks-ränta.	
10—50 kr.		50—100 kr.		100—500 kr.		500—1,000 kr.		Öfver 1,000 kr.			
Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.		
3,305	78,324	1,457	103,273	2,352	645,779	796	564,852	408	523,440	5	1
1,234	30,638	407	28,304	532	110,121	96	64,989	43	73,631	5	2
933	23,417	352	24,430	745	172,109	138	94,822	68	124,179	5	3
492	12,212	165	11,500	249	55,504	41	29,445	7	8,289	5	4
940	24,865	489	36,431	601	124,509	53	35,722	17	21,687	5	5
533	14,285	220	16,087	398	83,563	55	38,744	25	44,688	5	6
360	8,250	112	7,432	256	55,148	38	26,014	12	20,349	5	7
249	5,429	83	5,704	170	42,416	49	34,488	31	65,049	5½	8
217	4,872	77	5,425	194	43,803	61	40,431	22	46,413	5	9
145	4,620	58	3,824	71	17,263	16	8,735	5	6,503	5	10
403	8,950	117	8,132	252	58,156	32	21,229	8	10,294	5½	11
292	8,628	81	6,501	143	35,683	36	22,181	33	50,968	5½	12
96	2,148	30	2,127	49	11,071	6	4,273	3	8,332	5	13
282	4,665	64	3,856	58	10,673	7	3,931	1	1,094	6	14
73	1,687	26	1,755	53	13,061	12	8,029	5	5,665	5	15
231	5,213	64	4,302	54	10,468	5	3,489	—	—	5	16
96	2,115	32	2,224	57	12,280	14	9,246	2	2,181	5½	17
94	2,530	22	1,655	29	6,150	1	645	—	—	5	18
37	809	20	1,197	15	3,767	—	—	—	—	5½	19
50	921	8	568	1	139	—	—	—	—	5	20
31	676	6	388	7	1,014	1	639	—	—	5	21
36	634	9	676	2	354	—	—	—	—	5	22
10,129	245,888	3,899	275,794	6,288	1,513,031	1,457	1,011,904	690	1,012,762	—	
4,351	106,269	2,059	144,452	5,236	1,274,937	1,626	1,165,341	339	354,537	5	1
397	11,046	131	7,814	248	54,870	49	27,702	7	10,404	5	2
981	23,295	381	26,857	594	133,820	107	73,486	70	134,163	5	3
94	2,303	42	2,975	114	28,155	62	50,430	2	2,421	5	4
74	1,844	41	2,720	66	13,878	3	1,595	—	—	5	5
298	7,870	180	13,785	230	54,870	44	31,113	3	3,309	5	6
134	2,680	63	4,725	142	35,188	68	48,303	32	33,552	5	7
149	3,616	57	4,107	177	43,405	72	48,121	26	39,855	5	8
168	3,851	52	2,808	72	15,948	19	12,153	6	7,665	5	9
167	4,161	103	7,655	336	78,652	144	104,765	32	39,542	5	10

Ordningsnummer.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
	Delegarnes				Sparbankens egen fond.			Skulder.	Samtliga	
	insatta belopp.	godt- gjorda räntor.	uttagna belopp.	behållning.	Inkom- ster.	Förvalt- nings- kostnader m. m. Kr.	Behåll- ning. Kr.		Kontant i kassan. Kr.	I andra bank- inrätt- ningar. Kr.
6. Jönköpings län (forts.).										
1	409,500	95,158	623,407	1,938,829	29,535	12,311	213,542	—	4,206	135,934
2	53,117	14,795	65,566	311,922	4,099	1,898	23,999	—	12,981	5,000
3	37,173	22,066	106,456	442,775	8,257	4,406	42,403	15,000	1,316	4,500
4	22,599	5,815	39,493	119,036	2,216	1,108	8,419	—	5,335	1,920
5	23,501	12,270	65,661	246,449	5,105	2,330	28,536	17,500	109	18,400
6	22,257	9,568	44,583	198,950	2,840	921	10,555	—	22	—
7	12,002	5,952	31,076	120,706	792	1,099	7,276	—	8,187	—
8	19,424	9,301	36,261	154,689	714	702	2,856	2,941	4	—
9	20,295	6,741	32,873	141,835	1,976	458	7,095	4,925	2	—
10	2,523	2,311	10,716	41,464	410	438	769	—	34	—
11	30,770	5,719	34,664	108,781	925	504	4,891	—	683	—
12	16,930	6,782	35,188	125,638	1,241	436	5,903	—	277	—
13	6,156	1,708	10,696	28,725	372	138	1,091	—	2	—
14	7,986	1,389	9,585	25,231	271	131	529	—	2,259	4,740
15	3,194	1,709	15,199	30,606	676	318	1,012	3,340	—	—
16	5,320	1,127	6,835	24,621	468	206	2,582	—	3	3,795
17	10,505	1,458	9,616	28,676	351	173	535	—	4	—
18	3,401	426	587	11,197	120	—	395	—	157	—
19	4,583	258	3,662	6,115	67	81	268	—	—	—
20	616	71	105	1,907	41	—	330	—	236	—
21	1,566	108	334	3,187	40	13	51	—	78	—
22	1,973	21	5	1,989	320	15	305	—	—	—
	715,391	204,753	1,182,568	4,113,328	60,836	27,686	363,342	43,706	35,895	174,289
7. Kronobergs län (forts.).										
1	470,329	149,778	832,051	3,064,655	33,815	14,617	198,695	—	261,864	60,000
2	12,816	5,251	26,806	113,238	4,838	848	19,985	2,000	1,322	—
3	36,256	19,425	98,165	394,618	5,892	3,783	20,828	20,000	11,850	—
4	9,851	4,113	9,830	36,483	979	344	2,383	—	773	—
5	4,075	931	4,012	20,292	255	137	705	—	1,395	230
6	10,601	5,950	46,503	112,574	1,660	811	9,333	—	14,848	3,436
7	14,558	5,638	27,669	124,858	2,303	462	10,184	—	99	—
8	36,903	6,660	53,325	139,598	1,793	530	6,094	3,381	4,220	—
9	3,107	2,198	13,588	43,123	654	206	3,238	—	—	—
10	71,696	10,687	51,049	235,409	2,716	616	8,195	—	6,236	5,000

30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	Ordningssnummer.
de af sparbanken förvaltade medlen voro vid årets slut sålunda placerade.										
Fastigheter o. inventarier. Kr.	Statsobligationer o. dyl. Kr.	Aktier m. m. Kr.	Fordringar mot säkerhet af:				Obetalda räntor. Kr.	Andra räknin- gar. Kr.	Summa. Kr.	
			intek- ningar. Kr.	borgen. Kr.	pant. Kr.	annat hypotek. Kr.				
1,511	448,683	—	1,315,710	153,150	—	86,960	6,217	—	2,152,371	1
—	44,089	—	100,660	163,892	—	6,000	3,299	—	335,921	2
679	69,345	3,520	123,156	281,406	—	70	16,186	—	500,178	3
—	5,540	—	61,389	48,822	—	3,480	969	—	127,455	4
100	—	—	112,654	153,752	—	—	7,470	—	292,485	5
—	9,131	—	13,027	180,501	—	—	6,824	—	209,505	6
106	—	—	39,866	75,961	—	—	3,862	—	127,982	7
16	—	—	102,500	54,605	—	3,200	161	—	160,486	8
—	—	—	54,929	97,128	—	—	1,796	—	153,855	9
75	—	—	405	41,128	—	—	591	—	42,233	10
251	—	—	40,000	68,149	—	—	4,589	—	113,672	11
376	—	—	15,900	110,321	—	210	4,457	—	131,541	12
22	—	—	1,423	27,928	—	—	441	—	29,816	13
145	—	—	—	14,917	—	—	3,699	—	25,760	14
—	—	—	1,000	32,029	—	—	1,929	—	34,958	15
—	—	—	—	23,405	—	—	—	—	27,203	16
267	—	—	—	28,177	—	130	633	—	29,211	17
211	—	—	500	10,439	—	—	285	—	11,592	18
—	—	—	—	6,259	—	—	124	—	6,383	19
—	—	—	—	2,001	—	—	—	—	2,237	20
—	—	—	300	2,785	—	—	75	—	3,238	21
149	—	—	500	1,644	—	—	1	—	2,294	22
3,908	576,788	3,520	1,983,919	1,578,399	—	100,050	63,608	—	4,520,376	
42,551	352,892	460,047	980,087	877,019	—	194,310	34,580	—	3,263,350	1
—	—	—	9,700	121,635	—	—	2,566	—	135,223	2
—	—	—	146,624	261,375	—	—	15,597	—	435,446	3
—	495	—	20,708	63,056	—	710	3,124	—	88,866	4
—	—	—	1,800	16,746	—	550	276	—	20,997	5
—	17,427	—	12,176	71,720	—	—	2,300	—	121,907	6
—	1,500	—	42,780	90,663	—	—	—	—	135,042	7
231	—	—	65,280	75,283	—	—	4,059	—	149,073	8
—	—	—	7,800	38,161	—	400	—	—	46,361	9
147	—	—	35,570	193,169	—	—	3,482	—	243,604	10

Ordningssnummer.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	S p a r b a n k e r.	Begyn- nelse- år.	Fili- al- kontor o. dyl.	D e l e g a r e			Under 10 kr.	
				till- komne.	afgång- ne.	qvar- varande.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.
11	Väckelsångs sockens	1874	—	25	34	403	104	424
12	Lekaryds pastorats ⁵⁾	1874	—	38	55	603	194	904
13	Markaryds församlings	1875	—	39	31	332	102	475
14	Nöbbele d:o	1875	—	5	10	100	46	186
15	Virestads d:o	1875	—	45	25	506	147	790
	Summa	—	21	1,935	2,331	29,974	8,775	30,614
8. Kalmar län.								
1	Kalmar stads ⁸⁾	1831	—	292	348	3,562	1,063	915
2	Borgholms och Ölands	1832	—	42	39	476	123	427
3	Vesterviks ¹²⁾	1835	3	433	636	4,996	1,126	4,249
4	Högsby och Långemåla socknars ¹³⁾	1838	—	—	2	7	—	—
5	Oskarshamns ¹⁴⁾	1839	—	210	365	1,993	768	1,982
6	Vimmerby	1847	—	84	122	1,133	161	818
7	Söderåkra	1851	—	38	33	323	45	139
8	Ålems	1854	—	15	29	216	26	124
9	Mönsterås	1856	—	33	30	212	35	154
10	Kalmar läns lifränteanstalts spark.-afdeln.	1856	—	49	108	808	279	693
11	Fliseryds församlings	1862	—	17	14	778	638	620
12	Öfverums bruks ¹⁵⁾	1862	—	9	4	18	4	20
13	Misterhults sockens ⁵⁾	1867	—	12	83	273	35	221
14	Hjorteds d:o ¹⁶⁾	1869	—	32	66	480	97	509
15	Ås och Ventlinge socknars	1870	—	16	17	151	28	148
16	Södra Vi sockens	1870	1	24	40	354	124	517
17	Aspelands härads ¹⁷⁾	1871	—	64	138	643	87	475
18	Blackstads distrikts	1872	—	79	109	987	373	1,598
19	Lofa	1874	—	29	26	259	45	234
20	Kristdala ¹⁸⁾	1874	—	30	31	193	24	96
21	Ukna-Hannäs distrikts	1874	12	73	38	624	161	759
22	Gamleby sockens	1875	—	38	37	335	81	401
23	Tuna sockens med skaten	1877	—	89	15	315	133	526
24	Figeholms ⁹⁾ ¹⁹⁾	1878	—	18	5	42	12	57
	Summa	—	16	1,726	2,335	19,178	5,468	15,682

9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	Ordningssnummer.
Klassifikation af delegarne efter deras innestående behållning.										Sparbanks-ränta.	
10—50 kr.		50—100 kr.		100—500 kr.		500—1,000 kr.		Öfver 1,000 kr.			
Deleg.	Behålln.	Deleg.	Behålln.	Deleg.	Behålln.	Deleg.	Behålln.	Deleg.	Behålln.		
Ant.	Kr.	Ant.	Kr.	Ant.	Kr.	Ant.	Kr.	Ant.	Kr.		
105	2,365	47	3,321	120	29,645	26	17,576	1	1,001	5	11
182	4,301	70	4,635	113	24,629	38	26,611	6	6,269	5	12
86	1,899	39	2,505	78	16,627	21	17,582	6	7,685	5	13
23	426	11	680	15	3,522	5	3,403	—	—	5	14
154	3,614	68	4,732	107	20,479	16	10,092	14	22,629	5	15
7,363	179,540	3,344	233,771	7,648	1,828,625	2,300	1,638,273	544	663,032	—	
942	31,528	471	28,505	861	196,309	175	115,574	50	54,230	5	1
133	3,604	64	4,411	117	23,658	19	12,808	20	47,909	5	2
1,240	30,121	553	39,192	1,405	332,277	391	275,446	281	537,118	5	3
2	67	2	194	3	424	—	—	—	—	5	4
440	11,611	241	16,578	394	90,137	74	50,771	76	228,497	5½	5
421	11,021	218	15,009	267	55,120	49	33,667	17	26,888	5	6
76	1,987	59	4,415	126	26,230	14	9,695	3	4,091	5	7
69	1,689	30	2,170	69	15,603	13	8,434	9	12,633	5	8
55	1,473	33	2,308	71	15,405	12	7,894	6	8,341	5 à 6	9
141	3,368	104	7,367	211	49,595	58	38,882	15	23,085	5	10
58	1,455	23	1,495	27	8,100	17	11,167	15	30,343	5 à 6	11
3	78	2	147	4	911	3	2,211	2	7,897	6	12
63	2,030	39	2,507	85	30,411	25	22,994	26	39,989	6	13
120	3,007	78	5,560	134	29,713	30	21,870	21	34,468	5	14
54	1,419	22	1,651	35	8,710	10	6,387	2	2,602	5	15
141	3,576	30	2,006	54	10,810	5	2,686	—	—	5	16
223	5,874	110	7,642	182	38,929	29	20,200	12	20,506	5 à 5½	17
310	7,332	88	6,079	191	43,057	18	12,248	7	8,739	5	18
83	2,054	27	1,916	70	15,716	22	14,872	12	18,845	6	19
50	1,390	26	1,864	58	14,794	18	12,786	17	25,449	5½	20
192	4,158	76	5,225	173	37,384	19	12,865	3	4,021	5	21
131	2,955	45	3,181	59	13,973	11	7,317	8	11,557	5½	22
93	2,017	33	2,005	51	9,514	4	3,132	1	1,803	5	23
13	292	3	239	10	2,017	2	1,408	2	3,473	5 à 6	24
5,053	134,106	2,377	161,666	4,657	1,068,797	1,018	705,314	603	1,152,484	—	

Ordningssnummer.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
	Delegarnes				Sparbankens egen fond.			Skulder.	Samtliga	
	insatta belopp. Kr.	godtgjorda räntor. Kr.	uttagna belopp. Kr.	behållning. Kr.	Inkomster. Kr.	Förvaltningskostnader m. m. Kr.	Behållning. Kr.		Kontant i kassan. Kr.	I andra bankinrättningar. Kr.
11	5,932	2,714	14,854	54,332	867	521	1,631	—	613	1,002
12	11,335	3,334	21,908	67,349	1,070	538	2,008	2,210	1,043	—
13	5,627	2,308	12,697	46,773	832	309	3,587	—	485	—
14	333	403	1,026	8,217	159	64	774	—	1,459	—
15	9,849	3,165	18,812	62,336	1,156	310	2,996	—	1,841	—
	703,268	222,555	1,232,295	4,573,855	58,989	24,096	290,636	27,591	308,048	69,668
8. Kalmar län (forts.)										
1	72,916	19,915	111,052	427,061	7,900	2,707	62,592	15,000	5,938	4,400
2	11,679	4,590	16,965	92,817	9,318	8,201	11,463	2,174	347	3,400
3	186,679	58,489	310,037	1,218,403	25,739	14,786	197,351	—	1,494	22,200
4	—	45	307	685	—	—	—	—	—	—
5	65,835	20,174	113,378	399,576	10,356	3,093	58,090	—	—	—
6	24,221	6,424	25,405	142,523	2,495	775	16,578	—	2,445	—
7	7,610	2,196	9,139	46,557	806	36	7,947	—	154	2,700
8	1,096	1,959	7,280	40,653	333	218	3,442	—	793	—
9	11,257	1,610	6,784	35,575	1,078	300	3,757	—	1,522	—
10	11,137	6,100	24,118	122,990	1,593	1,077	5,662	—	209	5,920
11	20,061	3,035	26,321	53,180	4,392	4,279	35,298	6,166	—	—
12	7,717	430	7,521	11,264	—	—	—	—	11,264	—
13	8,482	5,358	37,316	98,152	1,725	5,417	23,730	9,270	—	34,306
14	10,942	4,906	29,836	95,127	1,126	3,382	4,797	2,784	37	—
15	1,985	975	3,478	20,917	249	58	1,061	—	—	—
16	2,742	939	5,284	19,595	331	119	1,773	—	145	—
17	21,256	4,081	42,783	93,626	4,745	2,031	22,383	33,390	—	—
18	5,877	3,993	19,798	79,053	1,590	3,229	5,981	—	39	—
19	11,006	2,953	8,441	53,637	861	202	2,541	—	19	—
20	10,550	2,891	14,118	56,379	1,835	269	8,410	—	33	—
21	11,629	2,759	4,368	64,412	1,559	1,139	2,872	13	—	—
22	6,055	2,104	8,726	39,384	1,142	360	3,852	—	301	—
23	9,160	973	10,553	18,997	316	132	891	—	2	—
24	6,069	150	3,145	7,486	700	—	2,821	12,599	—	1,377
	525,961	157,040	846,153	3,238,049	80,189	51,810	483,292	81,396	24,682	74,303

30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	Ordningsnummer.
de af sparbanken förvaltade medlen voro vid årets slut sålunda placerade.										
Fastigheter o. inventarier. Kr.	Statsobligationer o. dyl. Kr.	Aktier m. m. Kr.	Fordringar mot säkerhet af:				Obetalda räntor. Kr.	Andra räknin- gar. Kr.	Summa. Kr.	
			inteckningar. Kr.	borgen. Kr.	pant. Kr.	annat hypotek. Kr.				
—	—	—	500	52,877	—	—	971	—	55,963	11
—	—	—	1,000	68,230	—	—	1,294	—	71,567	12
—	1,958	—	—	46,709	—	—	1,208	—	50,360	13
52	—	—	—	7,390	—	—	90	—	8,991	14
—	—	—	—	61,538	—	—	1,953	—	65,332	15
42,981	374,272	460,047	1,324,025	2,045,571	—	195,970	71,500	—	4,892,082	
801	—	61,500	365,514	49,515	—	—	16,985	—	504,653	1
225	—	—	98,554	3,928	—	—	—	—	106,454	2
25,627	—	—	502,310	827,490	—	14,210	22,423	—	1,415,754	3
—	—	—	—	—	—	—	—	685	685	4
317	—	36,266	226,265	162,556	—	30,444	—	1,818	457,666	5
—	36,600	—	22,600	97,011	—	—	445	—	159,101	6
—	800	—	9,100	38,458	—	—	3,292	—	54,504	7
—	—	—	—	40,810	—	—	2,552	—	44,095	8
—	—	—	2,500	30,135	—	5,175	—	—	39,332	9
—	13,940	—	71,813	32,355	—	—	4,415	—	128,652	10
—	—	—	—	91,854	—	49	2,741	—	94,644	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	11,264	12
—	—	—	3,000	83,511	—	9,130	1,205	—	131,152	13
—	—	—	11,765	89,906	—	1,000	—	—	102,708	14
—	—	—	—	21,978	—	—	—	—	21,978	15
—	—	—	—	20,740	—	—	483	—	21,368	16
54	—	—	7,770	140,150	—	1,220	205	—	149,399	17
—	—	—	10,600	74,395	—	—	—	—	85,034	18
41	—	—	500	54,319	—	—	1,299	—	56,178	19
209	—	—	—	64,547	—	—	—	—	64,789	20
188	—	—	6,100	56,575	—	4,300	134	—	67,297	21
—	—	—	—	41,979	—	—	956	—	43,236	22
—	—	—	—	19,886	—	—	—	—	19,888	23
81	—	—	—	21,448	—	—	—	—	22,906	24
27,543	51,340	97,766	1,338,391	2,063,546	—	65,528	57,135	2,503	3,802,737	

Ordningsnummer.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	S p a r b a n k e r .	Begyn- nelse- år.	Filia- kontor o. dyl.	D e l e g a r e			Under 10 kr.	
				till- komne.	afgång- ne.	qvar- varande.	Deleg.	Behålln. Kr.
9. Gotlands län.								
1	Sällskapet D. B. W:s.....	1830	—	415	493	6,118		
2	Klinte församlings.....	1863	—	17	56	546	90	570
3	Bunge d:o ⁸⁾	1864	—	32	24	527	135	550
4	Burs pastorats.....	1867	1	23	33	684		
5	Vänge sockens.....	1868	—	1	9	117	22	92
6	Martebo.....	1868	—	—	6	39	9	51
7	Mästerby.....	1868	—	—	15	67	21	83
8	Stenkumla och Träkumla socknars.....	1868	—	8	21	113	33	164
9	Alfva pastorats.....	1868	—	55	77	609	106	579
10	Sanda ⁸⁾	1869	—	18	25	244	101	432
11	Kräklingbo sockens.....	1869	—	20	50	275	69	236
12	Hogräns d:o.....	1870	—	7	5	74	10	50
13	Hejde pastorats.....	1870	—	22	53	230	46	227
14	Lärbro sockens ²⁰⁾	1870	—	24	15	381	115	536
15	Tingstade d:o.....	1871	—	21	18	153	41	146
16	Garda d:o.....	1871	—	12	55	338	102	362
17	Hangvars och Halls socknars.....	1871	—	15	13	154	45	244
18	Atlingbo sockens.....	1871	—	—	15	62	7	51
19	Hellvi d:o ⁸⁾	1871	—	5	2	89	39	150
20	Eskelhems d:o.....	1872	—	7	27	122	22	102
21	Ala d:o.....	1873	—	3	4	68	25	133
22	Othems d:o.....	1874	—	34	15	231	54	274
23	Dalhems pastorats.....	1874	—	16	9	144	15	88
24	Ardre sockens.....	1876	—	12	15	156	44	175
25	Ålskogs sockens.....	1878	—	20	1	105	21	93
26	Östergarns d:o.....	1878	—	28	15	183	68	300
27	Vamlingbo pastorats.....	1878	—	36	—	104	50	500
28	Lau sockens.....	1878	—	15	—	53	11	37
29	När församlings.....	1878	—	11	—	33	19	75
30	Hejnums pastorats.....	1879	—	74	—	74	55	193
	Summa	—	1	951	1,071	12,093	1,375	6,493
10. Blekinge län.								
1	Karlskrona läns.....	1827	1	742	269	7,068	2,745	7,140
2	Karlshamns stads.....	1829	—	368	316	4,105	741	4,077

9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	Ordningssnummer.
Klassifikation af delegarne efter deras innestående behållning.										Sparbanks-ränta. %.	
10—50 kr.		50—100 kr.		100—500 kr.		500—1,000 kr.		Öfver 1,000 kr.			
Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.		
	Upp-	gif-	ter		sak-	nas.				5	
189	4,738	80	4,562	160	31,589	21	12,830	6	10,918	5	
153	3,877	75	5,362	125	26,592	23	15,345	16	28,346	5	
	Upp-	gif-	ter		sak-	nas.				5	
37	877	24	1,765	29	5,529	2	1,013	3	5,128	5	
18	479	7	509	4	738	1	610	—	—	5	
29	702	3	242	13	2,646	1	592	—	—	5	
46	1,065	18	1,271	12	2,267	2	1,628	2	2,597	5	
221	5,896	110	7,792	146	31,472	18	10,958	8	14,386	5	
74	1,764	28	1,926	37	6,624	2	1,248	2	2,510	5	
89	2,087	35	2,326	60	13,975	16	11,052	6	9,308	5	
32	837	10	700	21	4,568	1	508	—	—	5	
81	1,903	26	1,738	48	9,190	17	12,247	12	24,587	5	
144	3,572	49	3,586	46	10,036	20	14,563	7	11,355	5	
67	1,477	19	1,356	25	5,133	1	933	—	—	5	
92	2,377	49	3,407	70	15,850	16	11,433	9	13,885	5	
44	1,018	18	1,286	35	8,270	7	4,191	5	8,305	5	
33	1,015	9	648	12	2,409	1	564	—	—	5	
30	638	10	636	10	1,960	—	—	—	—	5	
53	1,455	18	1,238	28	6,176	1	531	—	—	5	
24	472	8	535	9	2,457	2	1,144	—	—	5	
87	2,041	30	2,211	49	10,679	7	4,839	4	5,256	5	
63	1,596	32	2,230	32	5,149	1	525	1	1,694	5	
47	1,208	20	1,397	35	6,767	7	4,313	3	3,376	5	
43	1,016	19	1,320	18	2,905	4	2,538	—	—	5	
65	1,548	22	1,407	24	4,756	4	2,685	—	—	5	
25	735	23	1,155	6	945	—	—	—	—	5	
31	576	4	287	6	1,113	1	550	—	—	5	
10	227	1	60	3	439	—	—	—	—	5	
16	318	3	161	—	—	—	—	—	—	5	
1,843	45,514	750	51,113	1,063	220,234	176	116,840	84	141,651	—	
1,299	31,615	598	42,921	1,611	389,379	602	433,674	213	220,756	5	
837	34,633	642	48,053	1,253	272,134	508	176,980	124	338,087	5	

Ordningsnummer.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
	Delegarnes				Sparbankens egen fond.			Skulder.	Samtliga	
	insatta belopp.	godt- gjorda räntor.	uttagna belopp.	behållning.	Inkom- ster.	Förvalt- nings- kostnader m. m.	Behåll- ning.		Kontant i kassan.	I andra bank- inrätt- ningar.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
9. Gotlands län (forts.).										
1	112,970	28,976	175,401	588,630	8,541	3,864	56,140	—	2,915	60,000
2	5,901	3,103	11,061	65,207	515	300	4,659	—	407	—
3	17,181	3,742	19,778	80,072	978	420	4,286	700	12	2,544
4	2,831	3,549	20,273	67,133	1,153	910	3,737	—	356	—
5	302	756	2,644	14,404	383	247	1,113	3,500	1,846	—
6	17	114	613	2,387	28	275	88	—	13	—
7	46	206	1,170	4,265	100	50	447	—	—	—
8	2,398	390	2,495	8,992	129	48	582	—	96	—
9	9,213	3,057	12,775	71,083	1,298	265	5,232	—	1,678	—
10	1,871	703	2,941	14,504	231	65	940	1,000	519	—
11	4,942	1,883	10,103	38,984	672	158	2,904	1,593	47	—
12	449	299	424	6,663	90	20	520	—	18	—
13	6,879	2,928	25,575	49,892	870	381	4,526	—	456	—
14	5,464	2,071	6,581	43,648	524	145	2,454	2,300	26	—
15	1,133	405	1,949	9,045	125	—	686	—	122	—
16	4,832	2,451	16,240	47,314	674	264	2,893	1,900	1,269	—
17	2,483	1,111	4,384	23,314	287	300	561	—	700	—
18	147	222	1,447	4,687	60	10	398	—	107	—
19	290	162	535	3,384	48	25	269	1,050	115	—
20	1,380	472	3,222	9,502	161	109	710	—	737	—
21	214	222	242	4,741	52	13	178	—	65	—
22	6,230	1,077	2,455	25,300	268	—	829	—	1,455	—
23	1,500	531	1,397	11,282	133	37	351	—	12	—
24	2,059	852	3,187	17,236	198	26	510	—	5	—
25	1,772	356	1,092	7,872	72	25	— 50	139	1,092	—
26	2,525	449	1,132	10,696	117	—	179	—	339	50
27	1,774	117	455	3,335	94	13	92	—	38	—
28	1,101	99	—	2,563	22	4	22	—	240	—
29	565	25	15	801	4	5	—	—	28	—
30	666	6	—	672	1	—	1	—	187	—
	199,135	60,334	329,586	1,237,608	17,828	7,979	95,257	12,182	14,900	62,594

10. Blekinge län (forts.).

1	291,866	52,773	347,347	1,125,485	10,872	6,892	66,262	—	320	4,769
2	142,716	41,665	174,898	873,964	15,075	8,624	110,833	—	43,610	27,300

30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	Ordningssnummer.
de af sparbanken förvaldade medlen voro vid årets slut sålunda placerade.										
Fastigheter o. inventarier. Kr.	Statsobligationer o. dyl. Kr.	Aktier m. m. Kr.	Fordringar mot säkerhet af:				Obetalda räntor. Kr.	Andra räknin- gar. Kr.	Summa. Kr.	
			inteckningar. Kr.	borgen. Kr.	pant. Kr.	annat hypotek. Kr.				
789	68,640	—	494,875	—	1,382	3,200	12,969	—	644,770	1
—	—	—	—	65,351	300	—	3,808	—	69,866	2
—	—	—	52,816	29,686	—	—	—	—	85,058	3
—	—	—	36,097	29,714	—	—	4,703	—	70,870	4
—	—	—	5,250	11,921	—	—	—	—	19,017	5
12	—	—	—	2,319	—	—	131	—	2,475	6
—	—	—	—	4,655	—	—	57	—	4,712	7
—	—	—	2,800	5,547	—	900	231	—	9,574	8
—	—	—	28,450	38,756	—	5,000	2,431	—	76,315	9
—	—	—	—	15,473	—	—	452	—	16,444	10
—	—	—	25,091	15,889	—	—	2,454	—	43,481	11
—	—	—	50	6,934	—	—	181	—	7,183	12
75	1,681	—	4,225	46,462	—	—	1,519	—	54,418	13
546	—	—	13,934	30,060	—	1,135	2,701	—	48,402	14
88	—	—	1,900	7,053	—	—	568	—	9,731	15
—	—	—	9,392	39,152	—	—	2,294	—	52,107	16
—	—	—	6,500	15,075	50	1,550	—	—	23,875	17
—	—	—	—	4,706	—	—	272	—	5,085	18
—	—	—	—	4,325	—	—	263	—	4,703	19
—	—	—	500	8,975	—	—	—	—	10,212	20
—	—	—	—	4,761	—	—	93	—	4,919	21
—	—	—	2,500	21,274	—	900	—	—	26,129	22
—	—	—	1,500	9,477	—	—	644	—	11,633	23
76	—	—	2,300	14,787	—	—	578	—	17,746	24
143	—	—	700	5,967	—	—	59	—	7,961	25
—	312	—	3,240	6,513	—	300	121	—	10,875	26
—	—	—	—	3,389	—	—	—	—	3,427	27
—	—	—	—	2,226	—	—	119	—	2,585	28
—	—	—	—	764	—	—	9	—	801	29
—	—	—	—	480	—	—	6	—	673	30
1,729	70,633	—	692,120	451,691	1,732	12,985	36,663	—	1,345,047	
—	358,750	28,600	734,197	6,400	809	6,600	51,302	—	1,191,747	1
1,490	12,000	24,000	581,080	253,623	—	29,000	12,694	—	984,797	2

Ordningsnummer.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Sparbanker.	Begy- nelse- år.	Filial- kontor o. dyl.	Delegare			Under 10 kr.	
				till- komne.	afgång- ne.	qvar- varande.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.
3	Sölvesborgs stads.....	1839	—	178	258	2,898	1,009	2,784
4	Gemsjö, Kyrkhults och Nåsums församl:s	1839	—	163	199	1,869	618	2,272
5	Ronneby köpings samt Ronneby och Bac- karyds socknars distrikts.....	1865	1	93	161	1,126	268	1,007
6	Fridlefstads och Rödeby församlingars...	1865	—	29	59	479	170	450
7	Tvings sockens.....	1865	—	8	15	211	98	246
8	Asarums församlings.....	1865	—	110	138	1,436	553	1,369
9	Östra härads ²¹⁾	1866	8	45	65	905	424	1,063
10	Hjortaberga m. fl. socknars.....	1866	—	26	26	485	149	517
11	Hoby sockens.....	1869	—	26	77	601	231	686
12	Mörnums.....	1870	—	57	62	926	326	1,132
13	Eringsboda sockens.....	1871	—	30	14	285	107	244
14	Mellby d:o.....	1872	—	112	68	660	225	1,503
15	Sillhögda.....	1878	—	45	4	160	98	417
	Summa	—	10	2,032	1,731	23,214	7,762	24,907

11. Kristianstads län.

1	Kristianstads.....	1826	—	1,103	1,037	12,176	4,002	10,617
2	Vestra Göinge.....	1841	—	301	339	2,609	253	1,772
3	Ströfvelstorps församlings.....	1852	—	45	55	721	82	461
4	Simrishamns.....	1853	—	200	154	2,125	465	1,734
5	Östra Göinge härads.....	1854	—	139	198	1,439	141	652
6	Båstads.....	1859	—	82	220	1,656	492	1,703
7	Gärds och Albo härads.....	1860	—	190	225	1,876	322	1,520
8	Norra och Södra Åsbo d:o ⁸⁾	1860	—	207	279	3,033	738	2,459
9	Gärds härads ²⁰⁾	1862	—	103	119	1,274	265	1,088
10	Villands d:o.....	1862	—	35	110	814	239	874
11	Björnekulla pastorats.....	1862	—	48	59	647	64	328
12	Engelholms d:o ²⁰⁾	1865	—	265	203	3,070	791	5,972
13	Borrby.....	1866	—	65	53	724	297	1,011
14	Glimåkra.....	1867	—	94	84	843	149	683
15	Örkeneds.....	1867	—	52	120	539	63	403
16	Vittsjö sockens ⁸⁾	1867	—	70	95	785	253	954
17	Ingelstads och Jerrestads härads.....	1868	21	174	193	2,224	392	1,726
18	Åkarps sockens.....	1868	—	45	51	464	98	452

9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	Ordningssnummer.
Klassifikation af delegarne efter deras innestående behållning.										Sparbanks-ränta.	
10—50 kr.		50—100 kr.		100—500 kr.		500—1,000 kr.		Öfver 1,000 kr.			
Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.		
581	14,482	286	20,075	706	161,998	186	125,884	130	243,764	5	3
475	12,208	226	16,421	347	80,625	90	62,957	113	279,166	5	4
239	6,388	162	10,580	315	71,330	85	57,669	57	77,638	5	5
107	2,599	43	3,102	100	22,224	35	24,047	24	43,032	5	6
44	1,078	23	1,706	31	7,132	11	8,145	4	4,182	5	7
316	7,729	156	10,758	267	59,973	85	58,246	61	126,933	5	8
162	3,817	81	6,174	156	35,720	62	41,049	20	21,144	5	9
149	3,737	47	3,133	97	23,087	28	20,105	15	20,123	5	10
113	2,998	50	3,592	139	31,873	46	31,581	22	33,888	5	11
242	5,976	136	8,352	170	45,436	40	30,844	12	23,970	5	12
38	980	19	1,320	79	18,594	30	20,738	12	12,870	5 à 5 1/2	13
126	5,802	138	8,626	120	47,225	28	22,823	23	36,176	5	14
26	570	11	808	21	4,663	4	2,297	—	—	5 à 5 1/2	15
4,754	134,612	2,618	185,621	5,412	1,271,393	1,838	1,117,039	830	1,481,729	—	
2,884	74,755	1,326	93,008	2,605	564,313	708	497,874	651	1,259,651	5	1
669	17,394	382	20,246	887	225,954	211	143,616	207	406,329	5 1/2	2
229	5,772	103	7,727	205	47,692	63	44,742	39	66,871	5	3
521	13,175	267	18,508	608	137,433	136	96,037	128	326,654	5	4
298	7,961	289	19,084	485	110,677	135	93,941	91	169,887	5 1/2	5
421	10,565	183	12,451	359	83,501	116	83,445	85	154,328	5	6
626	15,252	269	18,301	463	99,468	117	77,911	79	142,835	5	7
855	21,681	415	28,607	778	168,931	150	105,467	97	168,406	5	8
379	9,744	157	13,011	370	79,560	67	46,185	36	60,922	5	9
290	7,503	105	7,065	132	27,799	28	18,324	20	39,345	5	10
239	6,564	95	6,554	162	34,350	39	27,002	48	85,163	5 1/2	11
735	28,865	518	42,373	677	199,675	265	205,737	84	124,589	5	12
169	4,440	77	5,227	136	35,448	15	10,425	30	161,571	5 à 5 1/2	13
198	5,103	135	10,057	224	57,697	76	53,117	61	104,121	5 1/2	14
171	4,256	77	5,629	145	34,213	38	26,495	45	112,354	5	15
204	4,466	81	5,711	166	37,988	47	33,895	34	57,049	5	16
649	16,620	324	23,106	620	141,695	136	96,302	103	222,788	5	17
140	3,276	62	3,158	109	19,183	37	27,978	18	47,337	5	18

Ordningssnummer.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
	Delegarnes				Sparbankens egen fond.			Skulder.	Samtliga	
	insatta belopp.	godtgjorda räntor.	uttagna belopp.	behållning.	Inkomster.	Förvaltningskostnader m. m.	Behållning.		Kontant i kassan.	I andra bankinrättningar.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
3	116,819	29,365	213,048	568,987	12,997	2,160	89,430	—	566	—
4	107,212	21,445	173,752	453,649	7,390	2,640	51,196	—	20	—
5	35,217	11,082	64,061	224,612	3,210	1,437	23,071	—	18	4,700
6	15,126	4,886	33,571	95,454	2,303	864	9,965	—	11	—
7	4,166	1,134	7,364	22,489	765	228	5,172	—	81	—
8	60,946	12,994	103,274	265,008	3,494	1,160	20,664	—	696	—
9	21,260	5,094	31,169	108,967	1,777	1,881	6,804	—	272	12,689
10	13,188	3,369	17,549	70,702	1,276	339	6,681	—	165	—
11	15,974	4,906	23,252	104,618	1,101	246	7,626	—	1,896	—
12	28,072	5,354	35,735	115,710	2,096	832	8,101	—	147	—
13	15,081	2,560	16,539	54,746	969	374	5,023	—	166	—
14	44,835	4,877	30,448	122,155	2,414	508	8,181	—	2,624	—
15	7,913	317	3,608	8,755	256	72	311	—	22	30
	920,391	201,821	1,275,615	4,215,301	65,995	28,257	419,320	—	50,614	49,488

11. Kristianstads län (forts.).

1	435,317	120,230	521,332	2,500,218	24,095	13,219	180,479	—	271	40,100
2	116,872	44,853	164,559	815,311	7,900	4,644	71,889	1,368	293	12,381
3	14,930	8,271	30,707	173,265	2,516	1,159	17,537	—	39,273	10,897
4	126,331	27,933	141,341	593,541	9,758	3,665	52,245	—	156	—
5	62,661	19,881	97,606	402,202	6,958	6,837	55,153	—	—	—
6	54,854	16,343	90,998	345,993	6,392	3,540	22,925	—	21,422	—
7	46,804	17,663	94,448	355,287	4,299	1,922	30,762	—	—	944
8	69,255	23,889	120,893	495,551	7,233	2,907	39,544	800	1,148	—
9	18,393	9,870	47,109	210,510	3,469	1,575	18,172	2,349	28	—
10	6,747	6,262	27,963	100,910	1,703	910	11,597	—	835	—
11	27,014	8,490	33,143	159,961	1,164	388	4,232	—	19	—
12	93,744	29,483	143,821	607,211	6,639	3,351	31,366	7,491	175	—
13	90,791	9,745	71,462	218,122	2,232	901	12,803	—	5	4,000
14	43,335	11,466	51,005	230,778	3,057	918	18,019	—	3,990	—
15	25,489	8,576	46,471	183,350	3,717	882	16,866	—	1,342	4,829
16	20,407	7,170	44,708	140,063	3,368	607	17,108	3,141	167	—
17	54,250	24,751	107,124	502,237	6,872	2,899	30,665	—	7,494	—
18	36,190	4,906	45,807	101,384	2,512	203	11,855	—	59	—

30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	Ordningssnummer.
de af sparbanken förvaltade medlen voro vid årets slut sålunda placerade.										
Fastig- heter o. inven- tarier. Kr.	Stats- obliga- tioner o. dyl. Kr.	Aktier m. m. Kr.	Fordringar mot säkerhet af:				Obe- talda räntor. Kr.	Andra räknin- gar. Kr.	Summa. Kr.	
			inteck- ningar. Kr.	borgen. Kr.	pant. Kr.	annat hypotek. Kr.				
11,297	—	46,630	250,210	321,914	—	27,800	—	—	658,417	3
—	—	—	170,925	319,632	—	—	14,268	—	504,845	4
—	—	—	178,236	53,053	—	5,000	6,676	—	247,683	5
100	—	—	22,783	82,525	—	—	—	—	105,419	6
—	—	—	6,250	21,330	—	—	—	—	27,661	7
123	21,200	200	152,027	95,917	—	6,000	9,509	—	285,672	8
91	—	—	35,324	66,829	—	566	—	—	115,771	9
—	—	—	25,360	49,851	—	2,007	—	—	77,383	10
—	5,500	—	42,120	60,200	—	—	2,528	—	112,244	11
19	3,720	—	32,440	84,277	3,208	—	—	—	123,811	12
—	—	—	2,165	57,438	—	—	—	—	59,769	13
—	—	—	741	126,545	—	—	426	—	130,336	14
—	—	—	—	9,014	—	—	—	—	9,066	15
13,120	401,170	99,430	2,233,858	1,608,548	4,017	76,973	97,403	—	4,634,621	
3,328	161,781	20,000	1,441,274	397,591	—	564,164	52,188	—	2,680,697	1
960	32,772	23,600	95,750	647,873	—	63,000	11,939	—	888,568	2
—	1,500	—	2,420	136,325	—	—	387	—	190,802	3
500	—	—	142,680	489,424	—	—	13,026	—	645,786	4
—	—	—	111,205	331,440	—	—	14,710	—	457,355	5
100	8,370	6,450	225,740	97,954	—	—	8,882	—	368,918	6
—	—	—	23,150	342,497	—	7,388	12,070	—	386,049	7
—	—	25,000	185,170	306,113	—	9,500	8,964	—	535,895	8
—	—	—	51,000	168,455	—	8,000	3,548	—	231,031	9
—	—	—	6,160	104,168	—	—	1,344	—	112,507	10
—	—	—	78,591	80,797	—	—	4,786	—	164,193	11
20,739	—	55,000	308,494	244,400	—	9,380	7,880	—	646,068	12
—	11,000	—	67,900	143,333	—	—	4,687	—	230,925	13
250	—	650	64,270	174,240	—	—	5,397	—	248,797	14
—	—	—	11,444	181,201	—	—	1,400	—	200,216	15
100	—	—	40,060	114,993	—	54	4,938	—	160,312	16
—	—	1,978	178,470	328,060	—	14,355	2,545	—	532,902	17
—	—	—	43,650	68,503	—	—	1,027	—	113,239	18

Ordningsnummer.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Sparbanker.	Begyn- nelse- år.	Filial- kontor o. dyl.	Delegare			Under 10 kr.	
				till- komne.	afgång- ne.	qvar- varande.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.
19	Åhus sockens	1869	—	88	46	766	149	677
20	Oppmanna och Vånga socknars.....	1870	—	45	51	873	324	1,244
21	Esphults och Linneröds d:o ⁸⁾	1871	—	75	57	1,200	365	1,360
22	Osby sockens.....	1871	—	97	118	1,052	264	1,983
23	Röke d:o	1871	—	101	99	705	76	337
24	Ausås d:o	1872	—	27	18	204	26	115
25	Verums d:o	1872	—	37	69	366	57	261
26	Visseltofta d:o.....	1872	—	47	33	477	131	488
27	Finja	1872	—	21	30	234	66	281
28	Hjernarps	1872	—	51	45	775	128	554
29	Qviinge sockens	1873	—	14	18	261	57	247
30	Vinslöf och Näflinge	1873	—	96	42	885	200	811
31	Perstorps	1873	—	25	25	269	43	289
32	Torups	1873	—	19	30	148	25	123
33	Matteröds sockens	1874	—	17	19	288	44	255
34	Hörja	1874	—	21	17	239	30	167
35	Örkellunga	1874	—	62	37	450	51	248
36	Broby och Emislöfs	1874	—	33	17	273	13	82
37	Hjersås	1875	—	33	20	380	60	356
38	Östra Ljunghy och Kellna socknars.....	1875	—	60	20	404	87	414
39	Grefvie	1875	—	83	28	479	87	426
40	Mellby, Tjörnarps och Häglinge socknars	1875	—	82	58	693	99	474
41	Albo härads	1875	—	140	66	1,010	68	338
42	Tommarps.....	1875	—	65	11	299	59	236
43	Loshults sockens	1875	—	54	16	327	66	294
44	Vestra Karups	1876	—	62	11	230	40	128
45	Vallby arbetareförenings.....	1876	—	13	13	145	43	138
46	Oderljunga sockens	1876	—	38	24	233	63	276
47	Vallby	1877	—	28	2	114	30	128
48	Önnestads sockens	1879	—	114	—	114	25	82
	Summa	—	21	4,866	4,634	50,912	11,872	47,221
12. Malmöhus län.								
1	Malmö stads ²²⁾	1824	—	1,670	1,145	19,312	7,210	24,587
2	Ystads ²³⁾	1827	—	958	878	10,521	2,492	7,705

9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	Ordningssnummer.
Klassifikation af delegarne efter deras inestående behållning.										Sparbanks-ränta.	
10—50 kr.		50—100 kr.		100—500 kr.		500—1,000 kr.		Öfver 1,000 kr.			
Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.		
254	6,127	109	7,562	180	40,245	46	32,108	28	49,740	5	19
248	5,965	106	7,406	157	31,817	19	12,747	19	40,256	5	20
394	9,525	125	8,889	209	49,738	64	42,905	43	77,879	5½	21
312	10,657	151	13,002	239	64,330	56	43,834	30	75,806	5½	22
160	4,008	72	5,071	194	44,486	101	73,965	102	149,813	5	23
81	2,061	38	2,566	45	10,231	3	1,629	11	19,404	5½	24
81	2,097	44	3,008	129	25,414	39	32,189	16	24,350	5	25
143	3,205	62	4,427	99	20,430	25	17,004	27	46,932	5½	26
76	1,745	20	1,260	52	10,773	14	8,936	6	14,123	5½	27
299	6,774	78	4,344	177	38,891	55	47,933	38	68,867	5	28
80	1,899	31	2,131	76	16,128	10	6,442	7	11,331	5½	29
235	5,591	134	9,513	201	43,144	61	44,000	54	100,529	5½	30
96	2,395	44	2,904	68	17,000	13	7,800	5	9,623	5½	31
33	881	34	2,343	30	6,254	14	9,055	12	30,968	5	32
105	2,589	35	2,448	77	17,818	18	13,640	9	13,915	5	33
79	1,896	22	1,550	58	13,948	22	16,902	28	71,301	5½	34
148	3,931	63	3,985	156	37,973	23	15,798	9	12,692	5	35
64	1,814	86	5,668	85	16,854	13	9,356	12	18,421	5½	36
183	4,183	39	3,507	78	18,614	16	9,896	4	4,961	5½	37
144	3,258	42	2,822	95	20,412	17	12,165	19	30,699	5½	38
158	3,687	60	4,307	138	29,746	24	17,749	12	15,242	5	39
219	5,066	158	10,595	171	39,416	29	20,334	17	28,410	5	40
262	6,631	173	11,836	396	78,103	68	44,798	43	73,499	5	41
96	2,332	33	2,293	82	17,401	19	12,310	10	17,341	5½	42
82	1,864	63	4,047	88	15,526	18	12,648	10	16,254	5½	43
68	1,623	22	1,635	81	17,192	11	7,930	8	12,261	5	44
46	1,120	16	1,216	28	5,644	8	5,739	4	5,622	5½	45
66	1,536	22	1,448	57	12,533	19	14,082	6	12,679	5	46
32	822	13	873	28	7,015	6	3,913	5	10,833	5½	47
30	656	31	1,842	27	4,062	1	756	—	—	5	48
13,951	363,330	6,791	474,321	12,632	2,876,715	3,216	2,287,056	2,450	4,773,951	—	
4,220	108,467	2,163	150,676	3,760	971,110	1,001	939,613	958	1,296,956	5	1
2,393	65,302	1,280	100,008	2,974	735,500	756	526,918	626	1,509,425	5	2

Ordningnummer.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
	D e l e g a r n e s				Sparbankens egen fond.			Skulder.	Samtliga	
	insatta belopp.	goddgjorda räntor.	uttagna belopp.	behållning.	Inkomster.	Förvaltningskostnader m. m.	Behållning.		Kontant i kassan.	I andra bankinrättningar.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
19	31,514	6,288	25,706	136,459	1,955	1,374	6,120	—	71	—
20	11,168	4,820	20,241	99,435	847	746	6,308	—	—	—
21	29,816	9,802	41,973	190,296	2,614	916	12,482	1,239	50	2,706
22	58,200	10,815	49,874	209,612	3,868	799	20,084	131	—	—
23	42,213	12,349	51,710	277,680	5,104	588	19,413	—	112	—
24	11,996	1,959	12,998	36,006	298	72	1,387	—	—	—
25	12,533	4,526	27,398	87,319	1,616	330	5,800	—	36	—
26	21,571	4,445	22,861	92,486	1,834	454	6,273	—	16	—
27	7,308	2,055	9,653	37,118	758	46	3,297	—	—	—
28	20,331	7,804	24,787	167,363	1,918	524	7,385	—	172	—
29	4,014	1,989	4,873	38,178	334	202	1,246	—	—	—
30	79,342	10,241	62,796	203,588	2,131	537	6,680	52	19	900
31	6,976	1,855	7,293	40,011	567	172	1,701	—	3	—
32	5,868	2,336	16,264	49,624	821	72	2,281	—	—	—
33	8,394	2,567	8,261	50,665	314	40	2,073	40	346	—
34	22,936	4,672	10,288	105,764	884	195	3,574	645	8	—
35	16,964	2,973	22,795	74,627	1,048	206	2,758	—	1	—
36	15,861	2,517	18,397	52,195	884	313	2,071	—	—	—
37	9,881	1,977	5,545	41,517	176	113	650	—	—	1,049
38	24,100	3,339	18,810	69,770	446	42	1,043	—	5	118
39	18,328	3,189	18,082	71,157	824	228	2,153	200	1	—
40	15,230	4,969	20,291	104,295	1,520	382	3,460	—	9	—
41	46,829	9,950	39,599	215,205	2,599	824	4,312	—	272	—
42	30,676	2,005	12,761	51,913	281	17	943	—	6	—
43	15,702	2,349	5,427	50,633	666	199	1,524	—	2,264	—
44	17,325	1,526	5,052	40,769	465	168	642	—	2	—
45	3,928	1,030	4,557	19,479	251	21	512	—	1,281	—
46	14,737	2,005	15,186	42,554	593	124	1,315	—	1	—
47	9,578	1,013	3,522	23,584	291	36	399	30	89	2,786
48	7,322	196	120	7,398	31	—	31	—	—	—
	1,964,025	527,343	2,467,617	10,822,594	139,817	60,267	771,134	17,486	81,441	80,710

12. Malmöhus län (forts.).

1	1,332,324	159,851	1,187,541	3,491,409	47,276	23,221	246,106	—	3,353	43,000
2	433,743	137,226	441,511	2,944,858	37,044	85,968	148,104	—	281	—

30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	Ordningnummer.
de af sparbanken förvaltade medlen voro sålunda placerade.										
Fastigheter o. inventarier. Kr.	Statsobligationer o. dyl. Kr.	Aktier m. m. Kr.	Fordringar mot säkerhet af:				Obetalda räntor. Kr.	Andra räknin- gar. Kr.	Summa. Kr.	
			inteckningar. Kr.	borgen. Kr.	pant. Kr.	annat hypotek. Kr.				
350	—	—	—	138,623	—	3,535	—	—	142,579	19
285	4,420	—	40,492	58,943	—	—	1,603	—	105,743	20
—	—	—	83,904	112,920	—	—	4,437	—	204,017	21
—	—	—	70,120	153,863	—	—	5,844	—	229,827	22
—	—	—	41,790	245,253	—	5,346	4,592	—	297,093	23
—	—	—	11,400	25,341	—	—	652	—	37,393	24
294	—	—	4,240	87,737	—	—	812	—	93,119	25
591	—	—	—	97,208	—	—	944	—	98,759	26
296	—	—	2,510	36,665	—	—	944	—	40,415	27
—	—	—	112,702	56,684	—	4,100	1,090	—	174,748	28
—	—	—	3,000	35,255	—	—	1,169	—	39,424	29
100	—	—	13,200	189,994	—	—	6,107	—	210,320	30
—	—	—	9,000	32,582	—	—	127	—	41,712	31
—	—	—	20,219	31,686	—	—	—	—	51,905	32
299	—	—	—	51,255	—	—	878	—	52,778	33
257	—	—	23,578	83,023	—	1,425	1,692	—	109,983	34
150	—	—	3,600	73,278	—	—	356	—	77,385	35
250	—	—	—	52,514	—	—	1,502	—	54,266	36
358	—	—	350	39,335	—	—	1,075	—	42,167	37
—	—	—	3,120	67,570	—	—	—	—	70,813	38
233	—	—	11,000	61,600	—	—	676	—	73,510	39
—	—	—	—	92,502	—	13,460	1,784	—	107,755	40
—	—	—	4,220	214,225	—	800	—	—	219,517	41
—	—	—	—	51,229	—	—	1,621	—	52,856	42
201	—	—	352	48,757	—	—	583	—	52,157	43
—	—	—	—	41,277	—	—	132	—	41,411	44
—	—	—	9,557	8,938	—	—	215	—	19,991	45
—	—	—	4,400	38,652	—	—	816	—	43,869	46
—	—	—	3,160	17,856	—	—	122	—	24,013	47
200	—	—	—	7,229	—	—	—	—	7,429	48
29,841	219,843	132,678	3,553,342	6,609,361	—	704,507	199,491	—	11,611,214	
102,256	122,200	—	2,645,692	670,907	—	46,850	103,257	—	3,737,515	1
—	108,000	—	1,057,100	1,111,831	1,850	677,500	136,400	—	3,092,962	2

Ordningsnummer.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Sparbanker.	Begy- nelse- år.	Filial- kontor o. dyl.	Delegare			Under 10 kr.	
				till- komne.	afgång- ne.	qvar- varande.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.
3	Sparbanken i Lund ²⁴⁾	1833	—	1,573	1,457	22,628		
4	Landskrona stads.....	1835	—	595	730	6,169	1,885	5,570
5	Helsingborgs d:o ²⁵⁾	1836	—	639	276	5,875	2,249	6,526
6	Höganäs stenkolsverks ²⁶⁾	1839	—	11	90	203	97	308
7	Färs härads.....	1839	—	383	477	4,590	879	3,081
8	Oxie d:o.....	1848	—	663	214	5,690	1,091	4,808
9	Skytts d:o.....	1848	—	238	147	1,905	214	1,354
10	Luggude d:o ²⁷⁾	1848	—	164	270	2,852	262	2,561
11	Frosta d:o.....	1848	2	345	316	5,236	1,383	4,501
12	Torna, Bara och Harjagers d:o.....	1849	—	328	137	5,252	2,202	5,094
13	Vemmenhögs d:o.....	1849	1	422	329	3,584	503	2,091
14	Kullens.....	1849	—	347	118	3,160	590	2,806
15	Lunds stads och kringliggande lands.....	1861	—	513	360	5,744	2,129	5,051
16	Onsjo härads ²⁸⁾	1861	1	164	159	1,879	415	1,605
17	Sparbanken i Klörup.....	1863	—	140	125	1,492	353	1,042
18	Eslöfs med kringliggande Orts ²⁹⁾	1866	2	458	132	4,417	1,836	5,212
19	Kattarps sockens.....	1866	—	55	21	470	63	385
20	Allerums, Flenninge och Vålunge.....	1866	—	77	100	1,645	463	1,768
21	Svalöfs m. fl. socknars.....	1867	—	88	118	1,196	386	1,470
22	Trelleborgs stads.....	1868	—	302	303	3,448	1,612	8,839
23	Jonstorps och Farhults ²⁰⁾	1870	—	90	43	1,493	554	1,871
24	Herslöfs sockens ²⁸⁾	1871	—	46	30	640	225	867
25	Vällufs och Helsingborgs landsförsamlings	1871	—	116	75	1,314	558	1,574
26	Tågarps och kringliggande Orts.....	1871	—	97	75	1,377	459	1,339
27	Röstånga med d:o d:o.....	1872	1	67	65	697	191	740
28	Sparbanken "Bikupan" i Malmö.....	1873	—	387	212	2,834	1,289	2,564
29	Hörs.....	1874	—	77	16	775	194	722
30	Billeberga m. fl. socknars.....	1874	—	127	32	816	235	1,003
31	Lydeköpinge m. fl. d:o.....	1874	—	85	7	670	165	590
32	Qvistofta.....	1874	—	26	22	390	102	390
33	Vestra Karleby sockens.....	1874	—	16	20	367	139	372
34	Norra Rörums d:o.....	1876	—	24	18	357	120	464
35	Norrvidinge, Söderhvidinge och Dags- torps socknars.....	1876	—	51	11	498	149	516
	Summa	—	7	11,342	8,528	129,496	32,694	109,376

9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	Ordningnummer.
Klassifikation af delegarne efter deras innestående behållning.										Sparbanksranta. %.	
10—50 kr.		50—100 kr.		100—500 kr.		500—1,000 kr.		Öfver 1,000 kr.			
Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.		
	Upp-	gif-	ter		sak-	nas.				5	
1,575	39,610	716	49,686	1,389	311,006	360	250,977	244	313,649	5	
1,241	31,743	625	45,106	1,197	278,479	320	221,027	243	362,278	5	
46	1,028	27	1,848	28	5,368	4	2,504	1	1,113	5	
1,086	26,607	531	37,145	1,367	330,510	411	277,611	316	570,024	5½	
1,403	44,001	622	48,165	1,577	450,722	519	346,210	478	867,088	5½	
464	14,058	246	19,076	596	212,375	191	157,990	194	448,658	5½	
813	31,844	715	57,388	501	210,451	510	401,705	51	89,889	5	
1,338	30,388	604	42,768	1,153	262,173	372	265,491	386	818,615	5½	
1,063	26,198	420	29,043	900	210,286	310	218,291	357	844,036	5 à 5½	
993	23,589	517	35,075	1,093	256,176	288	200,209	190	324,113	5½	
701	16,536	462	33,801	882	250,998	308	179,485	217	384,595	5	
1,078	26,585	477	33,006	1,047	263,395	373	260,576	640	1,628,773	5	
577	14,417	267	18,881	424	88,263	128	88,988	68	108,001	5 à 5½	
430	12,424	217	15,535	317	76,136	75	59,404	100	260,020	5½	
1,043	24,548	453	30,681	756	166,174	178	126,360	151	315,762	5½	
137	3,747	80	5,819	134	29,393	35	25,679	21	35,232	5½	
438	10,671	175	12,087	392	89,322	102	69,311	75	156,246	5	
387	9,146	151	10,671	228	48,746	34	23,294	10	12,100	5	
714	24,927	351	28,743	489	122,380	147	108,926	135	295,783	5½	
381	8,545	156	11,141	272	63,065	75	53,515	55	109,065	5	
210	4,749	71	4,950	100	23,466	27	17,091	7	10,476	5	
266	6,554	119	8,565	244	55,449	63	44,410	64	126,546	5½	
434	8,188	153	10,473	268	57,188	40	27,789	23	32,816	5	
253	6,776	90	6,865	124	28,356	22	18,141	17	45,161	5½	
536	13,586	278	20,355	493	111,663	149	104,592	89	170,102	5	
217	5,159	86	5,851	194	43,432	51	34,746	33	68,519	5½	
246	6,104	107	7,347	192	30,249	24	15,548	12	21,228	5	
195	4,442	59	4,090	182	37,690	45	26,793	24	44,758	5	
177	3,890	48	3,220	55	12,379	8	5,229	—	—	5	
114	2,754	54	3,454	52	9,293	7	4,610	1	1,360	5	
118	2,515	32	2,219	56	12,163	16	11,107	15	24,334	5½	
172	4,007	57	3,601	108	17,504	10	6,573	2	4,719	5	
25,459	663,105	12,409	897,339	23,544	5,870,850	6,959	5,120,713	5,803	11,301,440	—	

Ordningsnummer.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
	Delegarnes				Sparbankens egen fond.			Skulder.	Samtliga	
	insatta belopp. Kr.	godt- gjorda räntor. Kr.	uttagas belopp. Kr.	behållning. Kr.	Inkom- ster. Kr.	Förvalt- nings- kostnader m. m. Kr.	Behåll- ning. Kr.		Kontant i kassan. Kr.	I andra bank- inrätt- ningar. Kr.
3	1,679,209	265,487	1,711,461	5,708,230	38,547	25,971	506,250	38,842	2,596	326,000
4	184,960	46,756	250,573	970,498	15,458	8,414	95,655	15,700	20,966	47,048
5	237,189	44,441	252,196	945,159	15,334	5,467	120,562	—	23,087	160,000
6	1,356	779	9,763	12,169	80	80	1,333	—	—	—
7	143,820	65,611	203,344	1,244,978	11,605	3,305	99,640	—	277	—
8	846,782	83,207	639,030	1,760,994	13,255	8,433	65,044	—	13,313	49,500
9	162,267	43,190	165,451	853,511	5,332	2,431	42,048	—	640	57,137
10	55,148	39,377	182,163	793,838	10,675	3,716	63,737	—	37,221	—
11	154,425	78,068	333,634	1,423,936	12,032	4,346	106,516	—	296	171
12	318,261	65,659	379,205	1,332,948	15,640	9,275	89,389	—	9,687	2,460
13	138,089	42,791	137,506	841,253	6,179	2,415	44,913	—	206	—
14	280,649	41,400	320,300	868,221	10,248	4,097	64,598	—	994	7,166
15	576,547	95,248	653,661	2,217,386	21,848	4,259	152,177	—	374	22,975
16	53,486	16,710	74,032	320,155	3,657	2,060	22,774	6,170	31	—
17	108,301	20,395	80,759	424,551	2,973	1,025	14,529	—	124	29,700
18	277,881	31,512	227,858	668,737	6,192	2,376	27,002	2,137	25	4,000
19	17,290	4,829	9,794	100,255	752	129	4,486	—	—	—
20	51,775	16,483	81,034	339,405	5,374	1,854	28,516	1,448	18	—
21	20,516	4,979	40,243	105,427	1,219	491	8,807	—	286	1,059
22	191,125	30,665	243,447	589,598	4,412	3,120	32,230	—	118	5,602
23	69,814	11,967	88,237	247,202	3,034	669	13,916	6,115	—	—
24	9,601	2,925	16,270	61,599	898	249	4,116	—	7,362	5,414
25	54,990	12,354	60,270	243,098	3,047	2,580	11,346	48	82	2,934
26	22,993	6,473	35,480	137,793	1,270	805	6,153	—	1,373	—
27	22,139	5,170	21,332	106,039	1,098	1,342	2,431	—	—	—
28	252,042	19,261	243,339	422,862	4,076	3,265	7,142	196	168	557
29	33,386	7,980	32,715	158,429	801	423	2,151	—	60	7,187
30	34,267	3,822	29,036	81,479	1,221	294	8,767	—	1	—
31	37,734	5,059	30,796	118,363	1,733	290	4,947	—	51	1
32	5,596	1,203	4,158	25,108	290	118	620	—	4	700
33	2,387	1,080	4,822	21,843	263	60	570	—	3	—
34	13,251	2,753	17,128	52,802	400	123	2,132	—	160	—
35	8,990	1,565	5,829	36,920	512	114	717	—	45	—
	7,832,333	1,416,276	8,213,918	29,671,053	303,775	212,785	2,019,421	70,656	123,202	772,611

30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	Ordningssammet.
de af sparbanken förvaltade medlen voro vid årets slut sålunda placerade.										
Fastig- heter o. inven- tarier. Kr.	Stats- obliga- tioner o. dyl. Kr.	Aktier m. m. Kr.	Fordringar mot säkerhet af:				Obe- talda räntor. Kr.	Andra räkni- gar. Kr.	Summa. Kr.	
			inteck- ningar. Kr.	borgen. Kr.	pant. Kr.	annat hypotek. Kr.				
113,242	966,100	1,271,000	1,446,050	1,777,586	1,032	248,862	100,418	436	6,253,322	3
346	—	23,495	686,334	289,427	—	—	14,237	—	1,081,853	4
709	48,750	71,780	566,310	174,049	—	13,250	7,786	—	1,065,721	5
—	—	—	—	—	—	—	—	13,502	13,502	6
—	—	12,000	345,991	966,668	—	17,000	2,682	—	1,344,618	7
18,000	4,000	27,800	945,250	762,981	—	—	5,194	—	1,826,038	8
—	—	4,158	487,635	321,941	—	2,833	21,215	—	895,559	9
2,000	43,800	83,000	486,702	196,875	—	—	7,977	—	857,575	10
489	84,032	—	786,193	614,196	—	—	45,075	—	1,530,452	11
2,943	—	—	905,677	466,920	—	—	34,650	—	1,422,337	12
—	18,749	5,000	198,032	660,162	—	3,535	482	—	886,166	13
—	10,000	—	115,987	780,924	—	—	17,748	—	932,819	14
1,177	315,502	549,000	401,119	681,980	—	363,910	33 526	—	2,369,563	15
—	—	—	47,280	297,153	—	—	4,635	—	349,099	16
—	—	—	131,796	266,012	—	—	11,448	—	439,080	17
495	68,120	5,000	256,185	346,303	—	—	17,748	—	697,876	18
107	—	—	19,000	85,634	—	—	—	—	104,741	19
—	17,070	8,000	93,845	242,623	—	—	7,813	—	369,369	20
200	5,150	—	53,183	51,038	—	—	3,318	—	114,234	21
337	96,942	200,000	115,395	174,662	—	24,080	4,692	—	621,828	22
—	—	—	82,163	185,070	—	—	—	—	267,233	23
161	—	—	26,880	25,015	—	100	783	—	65,715	24
230	—	2,310	49,563	162,209	1,200	28,929	7,035	—	254,492	25
937	—	—	56,383	81,869	—	—	3,384	—	143,946	26
—	—	—	6,790	100,283	—	—	1,397	—	108,470	27
1,000	—	10,780	225,300	137,980	—	41,840	12,575	—	430,200	28
—	—	—	51,060	98,718	—	—	3,555	—	160,580	29
357	1,420	—	3,180	84,838	—	450	—	—	90,246	30
—	14,100	—	62,347	44,655	—	—	2,156	—	123,310	31
157	—	—	5,280	19,525	—	—	62	—	25,728	32
—	—	—	650	21,351	—	—	409	—	22,413	33
695	—	—	16,067	37,986	—	—	26	—	54,934	34
—	—	—	600	36,810	—	—	182	—	37,637	35
245,838	1,923,935	2 273,323	12,377,019	11,976,181	4,082	1,469,139	611,865	13,938	31,791,133	

Ordningsnummer.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	
S p a r b a n k e r.	Begyn- nelse- år.	Filial- kontor o. dyl.	D e l e g a r e			Under 10 kr.		
			till- komne.	afgång- ne.	qvar- varande.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	
13. Hallands län.								
1	Halmstads.....	1835	—	413	568	5,233	1,661	5,896
2	Varbergs ²⁹⁾	1836	—	282	278	4,331	1,861	12,989
3	Laholms.....	1857	—	90	106	884	191	732
4	Falkenbergs.....	1866	—	122	90	1,614	583	2,098
5	Efra sockens.....	1867	—	14	12	115	29	149
6	Fjäre härads i Kungsbacka ³⁰⁾	1867	—	188	200	2,254		
7	Årstads sockens.....	1875	—	28	10	273	84	431
	Summa	—	—	1,137	1,264	14,704	4,409	22,295
14. Göteborgs och Bohus län.								
1	Göteborgs stads ³¹⁾	1820	1	1,939	1,531	19,789		
2	Uddevalla.....	1836	—	436	131	7,273	3,263	8,728
3	Marstrands och omgifnings.....	1843	—	88	68	1,055	463	1,601
4	Strömstads.....	1851	—	201	200	2,287	874	2,634
5	Lysekils.....	1857	—	16	16	160	22	122
6	Göteborgs och Bohus läns.....	1864	30	2,203	1,132	24,074		
7	Tanums sockens.....	1879	—	94	4	90	22	98
	Summa	—	31	4,977	3,082	54,728	4,644	13,183
15. Elfsborgs län.								
1	Venersborgs ³²⁾	1822	11	608	883	7,549		
2	Borås ⁸⁾	1831	1	579	230	4,218	999	6,968
3	Alingsås.....	1833	—	251	463	3,056	463	1,948
4	Åmåls.....	1837	—	141	332	1,883	346	1,313
5	Ulricehamns.....	1852	—	165	280	2,018	491	2,070
6	Lilla Edets (f. d. Foxerna församlings)...	1854	—	26	50	364	154	403
7	Svenljunga församlings ³³⁾	1862	—	63	255	1,855	639	2,138
8	Nordals härads.....	1870	—	127	347	1,599	758	2,761
9	Trollbättans.....	1875	—	71	27	850	315	1,571
	Summa	—	12	2,031	2,867	23,392	4,165	19,172
16. Skaraborgs län.								
1	Bromö glasbruksarbetares ³⁴⁾	1813	—	—	3	21	—	—
2	Marierstads.....	1821	—	233	422	3,458	636	2,896

9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	Ordningssnummer.
Klassifikation af delegarne efter deras innestående behållning.										Sparbanks-ränta. %.	
10—50 kr.		50—100 kr.		100—500 kr.		500—1,000 kr.		Öfver 1,000 kr.			
Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.		
1,278	36,422	653	48,809	1,137	286,042	280	191,556	224	458,398	5	1
884	31,219	455	32,186	851	204,101	197	141,659	83	179,765	5	2
274	7,151	145	10,236	227	48,435	41	26,172	6	7,216	5	3
407	9,069	179	12,252	319	72,435	75	50,884	51	90,147	6	4
48	1,154	18	1,284	17	3,236	2	1,661	1	1,258	6	5
	Upp-	gif-	ter		sak-	nas.				5	6
81	1,897	29	1,950	51	12,108	22	14,254	6	8,073	6	7
2,972	86,912	1,479	106,717	2,602	626,357	617	426,186	371	744,857	—	
1,677	Upp- 43,624	gif- 824	ter 56,325	1,014	sak- 232,469	nas. 271	191,061	224	530,749	5	1
209	5,195	103	7,393	217	44,671	44	30,104	19	34,458	5	2
526	13,156	225	16,289	467	107,988	122	86,796	73	122,481	5	3
76	1,955	31	2,346	29	5,430	2	1,241	—	—	5	4
	Upp-	gif-	ter		sak-	nas.				5	5
20	520	12	867	26	5,283	7	3,874	3	4,585	5	6
2,508	64,450	1,195	83,220	1,753	395,841	446	313,076	319	692,273	—	7
1,243	32,850	545	38,252	1,098	252,310	220	151,319	113	151,704	5	1
576	14,897	492	30,770	1,010	221,745	430	236,966	85	125,669	5 1/2	2
533	13,895	250	17,332	553	123,469	106	74,949	95	197,667	5	3
566	13,556	280	19,671	520	117,030	108	73,803	53	97,026	5	4
82	1,923	30	2,026	74	16,719	12	9,428	12	15,862	6	5
472	7,359	383	9,833	231	61,216	91	50,337	39	51,419	5	6
470	10,596	115	8,117	171	40,103	39	26,242	46	108,516	6	7
243	3,927	94	7,259	144	35,100	36	21,279	18	20,370	5, 5 1/2 à 6	8
4,185	99,003	2,189	133,260	3,801	867,692	1,042	644,323	461	777,233	—	9
2	55	1	84	14	3,426	4	2,571	—	—	5	1
1,066	26,998	587	41,285	921	207,320	177	126,281	71	97,261	5	2

Ordningssnummer.

20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	
Delegarnes				Sparbankens egen fond.			Skulder.	Samtliga		
insatta belopp.	godtgjorda räntor.	uttagna belopp.	behållning.	Inkomster.	Förvaltningskostnader m. m.	Behållning.		Kontant i kassan.	I andra bankinrättningar.	
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.	Kr.
13. Hallands län (forts.).										
1	174,271	49,763	299,457	1,027,123	18,606	5,287	124,914	—	18,708	—
2	106,652	28,381	148,524	601,919	11,091	12,746	94,269	—	6,998	—
3	15,894	4,582	23,603	99,942	2,862	1,235	16,183	—	753	—
4	45,223	12,831	49,388	236,885	4,118	1,027	25,632	—	2,995	—
5	818	444	650	8,742	102	81	369	—	71	—
6	68,789	13,351	107,598	314,611	8,069	8,055	31,175	—	98	4,627
7	9,169	2,146	8,897	38,713	452	280	1,009	—	368	—
	420,816	111,498	638,117	2,327,935	45,300	28,711	293,551	—	29,991	4,627
14. Göteborgs och Bohus län (forts.).										
1	1,383,619	215,502	1,333,752	4,603,794	57,088	43,222	324,295	12	30,473	67,616
2	302,600	49,556	384,336	1,062,956	12,967	12,016	91,318	—	434	27,868
3	68,304	5,427	61,260	123,422	1,752	1,039	11,622	—	109	5,754
4	139,984	17,835	214,562	349,344	6,812	1,577	40,976	—	290	6,000
5	1,564	532	2,344	11,094	154	85	1,514	—	279	—
6	1,124,054	136,778	1,164,945	2,986,993	34,757	19,113	147,087	2,848	41,571	201,000
7	16,402	253	1,428	15,227	499	541	627	—	1,021	—
	3,030,527	425,883	3,162,627	9,152,830	114,029	77,593	617,439	2,860	74,177	308,238
15. Elfsborgs län (forts.).										
1	129,948	61,616	277,373	1,299,233	20,062	14,813	146,543	—	26,584	74,902
2	110,753	32,354	126,425	633,403	10,141	4,301	81,984	235	211	25
3	93,710	31,905	191,878	631,995	12,132	4,664	56,288	10,000	5,432	11,000
4	39,214	21,148	101,217	428,625	8,116	2,456	60,153	6,300	261	—
5	68,754	18,332	113,452	323,156	4,550	1,893	55,258	—	3,042	—
6	3,953	2,301	12,125	46,361	1,148	740	3,759	—	5,205	—
7	27,436	12,208	120,016	182,302	6,224	4,139	46,661	—	480	700
8	64,176	9,899	58,331	196,335	3,894	2,881	12,285	9,400	18,206	4,800
9	20,302	4,606	19,395	98,506	1,059	501	2,053	—	—	10,000
	558,246	197,369	1,020,212	3,839,916	67,326	36,388	464,984	25,935	59,421	101,427
16. Skaraborgs län (forts.).										
1	—	357	1,633	6,136	—	—	—	—	—	—
2	56,601	24,270	101,241	502,041	8,608	4,883	70,498	—	325	10,500

30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	Ordningnummer.
de af sparbanken förvaltade medlen voro vid årets slut sålunda placerade.										
Fastigheter o. inventarier. Kr.	Statsobligationer o. dyl. Kr.	Aktier m. m. Kr.	Fordringar mot säkerhet af:				Obetalda räntor. Kr.	Andra räknin- gar. Kr.	Summa. Kr.	
			inteckningar. Kr.	borgen. Kr.	pant. Kr.	annat hypotek. Kr.				
—	127,413	—	271,847	616,728	—	116,043	1,298	—	1,152,087	1
—	77,000	—	407,128	203,519	—	—	1,543	—	696,188	2
—	—	—	30,265	81,223	—	—	3,884	—	116,125	3
—	20,000	—	53,900	185,022	—	—	600	—	262,517	4
—	—	—	2,550	6,490	—	—	—	—	9,111	5
1,002	—	—	163,670	175,090	—	563	736	—	345,786	6
—	—	—	—	39,354	—	—	—	—	39,722	7
1,002	224,413	—	929,360	1,307,426	—	116,606	8,061	—	2,621,486	
2,021	1,449,699	162,900	2,964,200	—	2,074	221,000	28,118	—	4,928,101	1
556	—	44,641	498,699	478,004	—	71,990	32,082	—	1,154,274	2
—	3,000	1,700	75,957	40,549	175	2,329	5,471	—	135,044	3
—	7,540	—	204,990	153,658	—	14,200	3,642	—	390,320	4
—	2,830	—	480	8,420	—	—	599	—	12,608	5
1,500	262,900	—	2,554,000	2,800	—	70,000	3,157	—	3,136,928	6
108	—	—	—	14,604	—	—	121	—	15,854	7
4,185	1,725,969	209,241	6,298,326	698,035	2,249	379,519	73,190	—	9,773,129	
1,316	68,600	40,184	386,128	828,358	—	—	19,704	—	1,445,776	1
1,667	43,148	29,266	214,789	424,821	—	188	1,507	—	715,622	2
476	—	—	320,151	346,124	—	—	15,100	—	698,283	3
16,629	84,900	9,900	212,986	150,183	—	4,000	16,219	—	495,078	4
4,000	—	28,950	20,200	307,142	—	15,080	—	—	378,414	5
30	—	—	3,650	40,810	297	—	128	—	50,120	6
1,500	—	—	31,150	189,500	—	5,633	—	—	228,963	7
228	—	—	87,992	97,081	—	7,875	1,838	—	218,020	8
38	—	—	2,400	87,618	—	—	503	—	100,559	9
25,884	196,648	108,300	1,279,446	2,471,637	297	32,776	54,999	—	4,330,835	
—	—	—	—	—	—	—	—	6,136	6,136	1
—	52,700	25,000	119,480	349,162	—	—	15,372	—	572,539	2

Ordningssnummer.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	S p a r b a n k e r.	Begy- nelse- år.	Filial- kontor o. dyl.	D e l e g a r e			Under 10 kr.	
				till- komne.	afgång- ne.	qvar- varande.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.
3	Lidköpings ³⁵⁾	1834	—	265	273	1 986		
4	Skaraborgs läns allmänna	1847	97	1,046	1,401	12,899	2,318	19,651
5	Falköpings	1860	—	145	44	1,410	485	1,412
6	Sköfde	1861	—	201	197	2,701	806	2,829
7	Hjo	1862	—	115	191	1,511	502	2,124
8	Åse och Viste härads ⁸⁾	1876	—	46	15	447	222	941
9	Töreboda allmänna	1877	—	64	47	344	96	520
	Summa	—	97	2,115	2,593	24,777	5,065	30,373
17. Vermlands län.								
1	Karlstads	1822	36	895	1,522	10,255		
2	Filipstads bergslags	1825	1	217	322	2,885	619	2,648
3	Kristinehamns	1843	1	265	405	3,348	559	2,638
4	Vestra Vermlands	1856	—	114	100	2,285	1,202	2,353
5	Sunne	1856	—	52	191	1,097	241	842
6	Nedre Ulleruds sockens	1864	—	22	109	449	88	450
	Summa	—	38	1,565	2,649	20,269	2,709	8,931
18. Örebro län.								
1	Örebro ³⁶⁾	1826	12	644	663	10,904	2,576	9,605
2	Viby församlings	1834	—	47	59	632	90	566
3	Nora	1835	2	102	259	1,925	247	1,248
4	Askersunds	1840	—	233	233	1,719	534	2,716
5	Lännäs församlings	1848	—	21	38	330	42	277
6	Kumla	1848	—	66	63	701	91	428
7	Sköllersta	1850	—	26	15	218	60	196
8	Fellingsbro ⁸⁾	1853	—	56	109	1,072	135	803
9	Karlskoga härads ³⁷⁾	1854	—	58	185	721	124	562
10	Stora Mellösa församlings	1854	—	38	40	489	144	663
11	Nya Kopparbergs	1858	—	81	165	839	60	346
12	Lindesbergs	1859	—	123	117	1,373	384	1,323
13	Ramsbergs församlings	1859	—	20	56	277	66	266
14	Kräklinge d:o	1861	—	8	15	83	10	53
15	Hjulsjö sockens	1866	—	33	52	411	63	334
16	Lerbücks d:o	1867	—	26	68	440	78	498
17	Grythytte d:o	1868	—	58	88	571	78	564
18	Askers d:o	1874	—	51	29	487	151	854
	Summa	—	14	1,691	2,254	23,192	4,933	21,302

9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	Ordningssnumm.
Klassifikation af delegarne efter deras innestående behållning.										Sparbanks-ränta.	
10—50 kr.		50—100 kr.		100—500 kr.		500—1,000 kr.		Öfver 1,000 kr.			
Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.		
4,841	Upp- 155,922	gif- 1,952	ter 129,813	3,480	sak- 670,902	nas. 260	177,398	48	57,587	5	3
302	7,614	168	11,534	327	72,198	92	63,067	36	57,209	6	4
934	24,129	368	25,400	505	101,560	74	50,178	14	16,998	5	5
473	11,622	173	11,906	303	64,906	40	25,823	20	28,605	5	6
152	3,566	39	2,567	33	6,397	—	—	1	1,165	5	7
146	3,631	69	5,072	31	4,678	2	1,196	—	—	5	8
7,916	233,537	3,357	227,661	5,614	1,131,387	649	446,514	190	258,825	—	9
712	Upp- 17,017	gif- 339	ter 23,654	727	sak- 178,658	nas. 240	168,329	198	368,762	5	1
993	24,631	431	29,793	977	225,316	233	161,413	155	235,828	5	2
476	11,447	185	13,336	322	71,355	64	44,636	36	52,596	5	3
262	6,375	157	11,524	309	70,894	64	43,870	64	68,768	5	4
140	3,058	42	2,993	103	24,232	50	33,137	26	62,377	5	5
2,583	62,528	1,154	81,300	2,438	570,455	651	451,385	479	788,331	—	6
2,869	68,921	1,150	79,285	2,753	708,443	787	547,570	769	1,329,420	5½	1
250	6,432	97	6,579	158	35,137	29	20,887	8	12,752	5	2
478	12,049	210	14,857	601	147,053	196	140,280	193	286,531	5½	3
415	16,176	301	24,386	380	94,207	71	38,105	18	27,771	5	4
92	2,561	57	3,711	98	20,890	24	16,795	17	38,686	5½	5
211	5,302	89	6,189	201	46,624	51	36,963	58	97,933	5½	6
72	1,741	36	2,927	40	7,297	7	5,278	3	4,169	6	7
318	7,632	132	9,081	390	85,271	76	51,816	21	26,276	5½	8
213	5,488	97	6,755	218	51,100	41	27,909	28	45,064	5 à 5½	9
182	4,270	47	3,270	96	21,303	19	13,193	1	1,010	5	10
180	4,636	117	8,327	399	90,963	77	47,688	6	6,903	5	11
359	9,085	137	9,200	373	88,351	67	45,431	53	91,277	5½	12
78	1,948	31	2,318	67	15,596	25	16,835	10	12,178	5½	13
32	818	10	579	30	7,368	1	540	—	—	5	14
121	2,655	52	3,590	112	27,435	42	28,352	21	39,122	5½	15
152	3,978	76	5,213	116	22,988	17	10,770	1	1,103	5½	16
140	3,504	67	4,468	195	47,249	51	32,413	40	70,683	5	17
194	3,906	40	2,740	76	16,678	13	9,827	13	22,990	5½	18
6,356	161,102	2,746	193,475	6,303	1,533,953	1,594	1,090,652	1,260	2,113,868	—	

Ordningssnummer.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
	Delegarnes				Sparbankens egen fond.			Skulder.	Samtliga	
	insatta belopp.	godtgjorda räntor.	uttagna belopp.	behållning.	Inkomster.	Förvaltningskostnader m. m.	Behållning.		Kontant i kassan.	I andra bank-inrättningar.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
3	53,187	12,652	82,563	252,985	4,869	2,233	38,009	—	7,317	—
4	118,870	61,781	284,239	1,211,273	15,970	8,552	80,339	—	15,634	55,953
5	53,923	11,611	48,288	213,034	4,405	1,741	9,136	—	3,929	12,000
6	31,425	10,682	47,751	221,094	4,036	960	17,790	—	16,466	5,640
7	13,312	7,332	42,293	144,986	2,268	1,904	7,094	3,300	171	—
8	2,705	655	2,951	14,636	785	323	779	2,051	213	—
9	4,059	668	3,231	15,097	195	154	730	—	275	400
	334,082	130,008	614,190	2,581,282	41,136	20,750	224,375	5,351	44,330	84,493
17. Vermlands län (forts.).										
1	286,074	102,941	534,536	2,057,958	25,726	14,150	171,671	—	11,858	96,980
2	64,259	38,212	157,855	759,068	9,976	8,744	78,498	—	5,483	14,800
3	70,651	31,724	164,503	679,619	11,137	4,646	90,373	—	12,737	78,622
4	29,671	10,082	79,348	195,723	3,210	1,806	19,489	—	1,224	17,651
5	31,427	11,448	65,062	202,273	2,443	1,057	22,057	2	9,161	216
6	6,369	7,282	50,555	126,247	3,338	766	9,909	7,600	3,272	—
	488,451	201,689	1,051,859	4,020,888	55,830	31,169	391,997	7,602	43,735	203,269
18. Örebro län (forts.).										
1	290,325	145,617	510,200	2,743,244	27,648	13,095	194,547	—	4,111	175
2	8,844	4,261	20,249	82,353	966	512	2,770	—	1,087	—
3	45,645	33,333	141,337	602,018	9,380	2,779	70,665	20,299	2,343	—
4	24,559	9,516	34,904	203,361	3,951	1,398	22,876	—	4,102	2,700
5	5,965	4,279	10,247	82,920	772	410	5,048	—	3,971	—
6	17,521	9,907	31,702	193,439	1,438	1,036	5,410	—	8,909	—
7	4,932	1,052	1,582	21,608	389	197	824	—	542	—
8	9,659	9,792	37,377	180,879	2,159	1,109	18,976	52	639	—
9	22,067	6,491	63,169	136,878	1,685	802	12,506	—	961	1,190
10	4,807	2,054	7,603	43,709	698	103	3,604	—	1,309	—
11	16,280	7,648	44,709	158,863	3,024	1,034	19,527	—	2	6,583
12	45,621	12,768	65,895	244,667	4,068	1,196	19,660	—	4,271	6,490
13	3,799	3,326	15,515	49,141	1,006	122	7,725	—	9,090	—
14	839	459	3,113	9,358	136	61	578	—	206	—
15	8,285	5,571	16,514	101,488	928	338	5,456	—	2,561	—
16	4,956	2,177	11,108	44,550	1,014	117	3,083	—	—	—
17	34,319	7,618	42,956	158,881	2,475	643	9,639	—	11,964	—
18	5,577	2,975	7,095	56,995	484	311	1,957	—	990	—
	554,000	268,844	1,065,275	5,114,352	62,221	25,263	404,851	20,351	57,058	17,138

30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	Ordningsnummer.
de af sparbanken förvaltade medlen voro vid årets slut sålunda placerade.										
Fastigheter o. inventarier. Kr.	Statsobligationer o. dyl. Kr.	Aktier m. m. Kr.	Fordringar mot säkerhet af:				Obetalda räntor. Kr.	Andra räknin- gar. Kr.	Summa. Kr.	
			intek- ningar. Kr.	borgen. Kr.	pant. Kr.	annat hypotek. Kr.				
—	—	—	157,100	126,577	—	—	—	—	290,994	3
—	172,508	26,800	637,247	346,441	—	4,070	18,386	14,573	1,291,612	4
267	—	—	68,135	131,898	—	—	5,941	—	222,170	5
—	—	—	100,676	116,102	—	—	—	—	238,884	6
263	37,389	—	10,130	102,369	—	363	4,695	—	155,380	7
152	—	—	680	16,110	—	—	311	—	17,466	8
—	—	—	1,750	13,390	—	—	12	—	15,827	9
652	262,597	51,800	1,095,198	1,202,049	—	4,433	44,717	20,709	2,811,008	
39,722	—	466,882	822,616	745,679	212	—	45,680	—	2,229,629	1
37,023	100,000	211,466	292,365	176,407	22	—	—	—	837,566	2
773	73,900	—	338,436	220,021	—	31,900	13,603	—	769,992	3
575	50	—	76,345	116,411	—	—	2,956	—	215,212	4
333	—	—	63,071	147,830	—	—	3,721	—	224,332	5
170	—	—	19,000	67,714	—	53,600	—	—	143,756	6
78,596	173,950	678,348	1,611,833	1,474,062	234	85,500	65,960	—	4,420,487	
12,362	95,707	207,114	1,313,795	1,303,987	—	—	540	—	2,937,791	1
—	1,000	—	37,622	38,359	—	7,055	—	—	85,123	2
500	25,000	—	499,533	120,004	—	42,500	3,102	—	692,982	3
—	—	—	115,450	94,750	—	5,744	3,491	—	226,237	4
—	—	—	23,720	60,277	—	—	—	—	87,968	5
—	—	—	1,440	179,271	—	—	9,229	—	198,849	6
—	—	—	—	21,890	—	—	—	—	22,432	7
—	—	5,054	93,739	100,475	—	—	—	—	199,907	8
181	—	11,985	56,232	75,756	—	—	3,079	—	149,384	9
—	—	—	7,200	38,800	—	—	4	—	47,313	10
219	11,936	—	25,632	93,542	—	40,476	—	—	178,390	11
138	4,000	12,500	117,489	107,231	—	10,500	1,708	—	264,327	12
—	—	—	34,511	13,265	—	—	—	—	56,866	13
—	—	—	1,500	8,230	—	—	—	—	9,936	14
—	6,000	—	30,050	68,198	—	—	135	—	106,944	15
25	—	—	14,800	31,531	—	—	1,277	—	47,633	16
—	—	—	31,180	123,569	—	—	1,807	—	168,520	17
—	—	—	7,475	48,365	—	2,000	122	—	58,952	18
13,425	143,643	236,653	2,411,368	2,527,500	—	108,275	24,494	—	5,539,554	

Ordningnummer.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Sparbanker.	Begyn- nelse- år.	Fili- al- kontor o. dyl.	Delegare			Under 10 kr.	
				till- komne.	afgång- ne.	qvar- varande.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.

19. Vestmanlands län.

1	Vesterås	1827	—	329	429	4,264	1,327	4,486
2	Sala ³⁹⁾	1831	—	226	232	2,072	459	1,898
3	Köpings	1841	—	240	239	2,186	571	2,543
4	Heds församlings ³⁹⁾	1852	—	3	5	105	16	47
5	Vester-Löfsta sockens	1854	—	5	7	67	6	21
6	Arboga ⁸⁾	1859	—	241	158	1,768	420	1,770
7	Vestmanlands läns	1864	30	823	1,038	8,770	2,221	9,210
	Summa	—	30	1,867	2,108	19,232	5,020	19,975

20. Kopparbergs län.

1	Falu stads	1824	—	238	405	3,215	945	3,629
2	Husby församlings	1837	—	78	74	1,459	260	1,214
3	Kopparbergs läns	1851	44	473	985	7,872	2,602	8,510
4	Norrbärke församlings	1859	—	76	145	1,014	202	1,160
5	Hedemora	1863	1	146	126	1,720	408	1,804
6	Stora Skedvi	1863	—	16	61	607	156	592
7	Grangärde sockens	1865	—	12	83	443	183	557
8	Leksands d:o	1871	—	103	218	1,621	351	1,557
9	By d:o ⁵⁾	1871	—	68	44	562	104	601
10	Ludvika d:o	1871	—	30	52	205	32	142
	Summa	—	45	1,240	2,193	18,718	5,243	19,766

21. Gefleborgs län.

1	Gefle stads ⁴⁰⁾	1824	—	476	601	4,796	883	3,035
2	Fernebo församlings ³⁴⁾	1824	—	—	2	23	21	94
3	Hudiksvalls	1848	—	216	278	2,507	383	1,610
4	Söderhamns	1854	—	153	379	1,701	184	877
5	Forsbacka bruks ⁴¹⁾	1858	—	3	37	78	52	106
6	Enångers församlings	1861	—	11	31	418	157	652
7	Otfvanjö d:o	1862	1	72	128	1,654	664	2,503
8	Torsåkers d:o	1863	—	34	58	978	239	1,290
9	Voxna d:o	1864	—	3	44	172	48	240
10	Gefleborgs läns ²⁰⁾	1864	19	819	1,265	12,630	3,597	11,122

9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	Spar- banks- ränta. %.	Ord- nings- num- mer.
Klassifikation af delegarne efter deras innestående behållning.												
10—50 kr.		50—100 kr.		100—500 kr.		500—1,000 kr.		Öfver 1,000 kr.				
Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.			
1,067	26,470	445	31,818	1,031	238,079	244	170,852	150	232,764	5		1
705	17,320	300	19,253	462	104,830	96	67,685	50	80,600	5		2
720	17,477	320	22,210	476	104,293	74	51,662	25	45,668	5		3
17	437	19	1,461	49	10,697	2	1,042	2	3,749	5		4
23	665	15	1,039	21	4,968	1	550	1	1,563	5		5
577	14,706	256	16,091	424	91,643	68	46,921	23	28,539	5		6
2,931	72,068	1,223	87,353	1,999	432,724	306	203,024	90	136,486	5		7
6,040	149,143	2,578	179,225	4,462	987,234	791	541,736	341	529,369	—		
762	18,053	338	23,534	819	192,524	222	151,134	129	192,657	5		1
439	10,658	215	14,793	454	100,153	61	40,500	30	82,082	5		2
1,678	33,108	722	59,206	2,780	684,088	65	47,391	25	28,392	5		3
219	6,589	126	7,981	354	79,896	113	76,635	—	—	5		4
578	14,128	250	17,716	401	86,115	67	46,217	16	19,402	5		5
182	4,423	66	3,627	173	49,927	26	6,593	4	4,680	5		6
92	2,274	45	3,215	107	25,740	14	10,241	2	2,125	5		7
430	9,940	219	16,533	495	108,829	99	65,600	27	50,113	5½		8
190	4,414	97	8,185	142	31,834	25	16,659	4	5,336	5		9
66	1,740	41	2,987	51	12,006	15	9,276	—	—	5		10
4,636	105,327	2,119	157,777	5,776	1,371,112	707	470,246	237	384,787	—		
957	22,733	518	35,783	1,518	344,237	471	324,416	449	854,387	5		1
2	33	—	—	—	—	—	—	—	—	5		2
728	19,485	349	23,905	693	168,546	229	159,473	125	186,076	5		3
443	11,172	214	15,135	578	141,867	157	105,879	125	187,395	5		4
14	384	6	451	5	889	1	1,000	—	—	5		5
128	2,639	32	2,162	81	16,739	12	8,315	8	11,783	5		6
480	11,137	158	10,937	277	64,152	52	34,745	23	50,578	5		7
259	5,855	104	5,966	296	47,865	60	34,294	20	33,804	5		8
66	1,490	17	1,226	31	7,095	10	6,466	—	—	5		9
3,201	81,685	1,259	88,654	2,846	699,176	1,001	694,203	726	1,477,478	5		10

Ordningsnummer.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
	D e l e g a r n e s				Sparbankens egen fond.			Skulder.	Samtliga	
	insatta belopp.	godt- gjorda räntor.	uttagna belopp.	behållning.	Inkom- ster.	Förvalt- nings- kostnader m. m.	Behåll- ning.		Kontant i kassan.	I andra bank- inrätt- ningar.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
19. Vestmanlands län (forts.).										
1	77,534	35,007	121,558	704,469	11,028	6,698	76,656	—	11,816	25,800
2	62,901	13,991	76,846	291,586	8,106	2,507	26,478	5,010	197	89
3	25,216	12,145	49,539	243,853	4,042	1,985	26,483	—	—	—
4	806	817	537	17,433	85	24	819	—	—	—
5	594	462	1,811	8,806	—	—	—	—	101	4,000
6	43,300	9,040	42,110	199,670	2,655	1,235	14,141	152	433	14,884
7	122,751	45,950	207,644	940,865	10,938	7,135	47,678	—	1,163	6,096
	333,102	117,412	500,045	2,406,682	36,854	19,584	192,255	5,162	13,710	50,869
20. Kopparbergs län (forts.).										
1	73,871	28,500	136,870	581,531	15,248	3,516	116,201	—	2,342	65,100
2	43,289	12,325	67,122	249,400	3,128	794	20,057	—	4,942	12,864
3	66,046	42,216	229,122	860,695	9,122	2,919	60,145	—	4,205	217,400
4	18,293	8,626	28,597	172,261	1,962	428	13,188	—	79	57,000
5	20,315	8,919	35,683	185,382	2,914	635	17,061	15	632	24,900
6	4,303	3,568	19,835	69,842	1,503	314	5,656	—	1,273	—
7	2,446	2,216	10,406	44,152	973	230	6,006	—	—	—
8	28,923	13,130	72,801	252,572	4,759	2,177	13,995	—	7,318	—
9	17,630	3,129	17,436	67,029	1,131	324	5,002	4,952	174	—
10	2,950	1,441	9,738	26,151	295	200	932	—	—	13,652
	278,066	124,070	627,610	2,509,015	41,035	11,537	258,243	4,967	20,965	390,916
21. Gefleborgs län (forts.).										
1	519,251	78,272	697,431	1,584,591	25,010	19,463	163,780	110,000	6,764	4,000
2	—	—	10	127	—	—	—	—	127	—
3	74,706	25,769	134,137	559,095	8,674	2,607	47,685	—	5,846	13,600
4	56,437	23,639	151,207	462,325	6,627	1,972	34,010	—	1,768	3,311
5	357	207	2,072	2,830	88	100	523	—	—	—
6	5,333	2,210	21,926	42,290	900	2,363	2,540	—	29	—
7	20,342	8,813	78,745	174,052	3,213	1,390	15,324	—	3,186	7,220
8	10,270	6,983	31,026	129,074	467	250	3,245	—	1,165	—
9	912	813	1,607	16,517	288	20	2,359	—	—	—
10	595,647	156,189	1,155,577	3,052,318	43,278	40,613	153,965	408,558	20,304	66

30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	Ordningssnummer.
de af sparbanken förvaltade medlen voro vid årets slut sålunda placerade.										
Fastigheter o. inventarier. Kr.	Statsobligationer o. dyl. Kr.	Aktier m. m. Kr.	Fordringar mot säkerhet af:				Obetalda räntor. Kr.	Andra räknin- gar. Kr.	Summa. Kr.	
			inteckningar. Kr.	borgen. Kr.	pant. Kr.	annat hypotek. Kr.				
1,180	26,390	—	427,322	233,104	—	46,278	9,235	—	781,125	1
—	6,193	—	105,790	209,228	—	—	1,577	—	323,074	2
—	—	12,500	88,640	156,050	—	12,381	765	—	270,336	3
—	1,234	—	—	—	—	—	—	17,018	18,252	4
—	—	—	—	4,532	—	—	178	—	8,806	5
—	61,000	—	119,425	18,220	—	—	1	—	213,963	6
894	205,018	46,648	154,645	494,435	—	61,630	18,014	—	988,543	7
2,074	299,835	59,148	895,822	1,113,569	—	120,289	29,765	17,018	2,604,099	
—	210,527	239,738	159,792	—	—	13,274	6,959	—	697,732	1
411	46,109	57,900	77,370	65,448	—	—	4,413	—	269,457	2
—	234,147	267,375	167,506	—	—	23,897	6,310	—	920,840	3
206	6,744	—	81,845	37,617	—	—	1,958	—	185,449	4
250	29,882	4,185	93,710	42,900	—	2,000	3,999	—	202,458	5
100	—	—	34,897	34,867	—	—	4,361	—	75,498	6
—	545	39,521	—	7,840	—	1,500	752	—	50,158	7
425	26,682	—	37,150	187,107	—	7,885	—	—	266,567	8
86	—	—	24,145	34,010	—	16,000	2,568	—	76,983	9
—	—	—	4,500	8,400	—	—	531	—	27,083	10
1,478	554,636	608,719	680,915	418,189	—	64,556	31,851	—	2,772,225	
335,105	—	—	1,218,507	234,835	—	17,100	39,239	2,821	1,858,371	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	127	2
284	—	—	389,920	161,545	—	25,000	10,585	—	606,780	3
1,042	39,500	—	311,525	73,580	—	42,700	22,909	—	496,335	4
—	—	—	—	585	—	2,722	46	—	3,353	5
—	—	—	—	44,801	—	—	—	—	44,830	6
202	18,648	57,416	22,028	75,091	—	4,000	1,585	—	189,376	7
34	25,500	9,500	500	92,203	—	1,025	2,392	—	132,319	8
—	—	—	—	18,876	—	—	—	—	18,876	9
224,001	—	5,674	2,286,397	495,155	—	486,347	94,076	2,821	3,614,841	10

Ordningsnummer.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Sparbanker.	Begy-nelse-år.	Filial-kontor o. dyl.	Delegare			Under 10 kr.	
				till-komne.	afgång-ne.	qvar-varande.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.
11	Bollnäs sockens	1864	—	41	68	399	61	307
12	Årsunda d:o	1864	—	7	21	175	32	98
	Summa	—	20	1,835	2,912	25,531	6,321	21,934
22. Västernorrlands län.								
1	Hernösands	1827	26	476	661	5,157	1,132	4,560
2	Sundsvalls	1850	—	424	391	4,131	1,687	5,715
3	Örnsköldsviks	1865	4	78	129	675	212	819
	Summa	—	30	978	1,181	9,963	3,031	11,094
23. Jemtlands län.								
1	Jemtlands läns ⁴²⁾	1847	8	252	508	4,218	769	3,240
2	Ragunda härads	1870	—	6	16	221	29	150
	Summa	—	8	258	524	4,439	798	3,390
24. Vesterbottens län.								
1	Skellefteå församlings	1853	—	70	141	1,309	91	442
2	Vesterbottens läns	1854	19	247	317	3,795	1,018	4,277
	Summa	—	19	317	458	5,104	1,109	4,719
25. Norrbottens län.								
1	Piteå (f. d. Norrbottens läns)	1852	—	105	261	1,821	423	1,754
2	Neder-Kalix sockens	1864	—	29	70	554	71	363
3	Haparanda	1864	—	30	36	404	65	340
4	Luleå stads ⁸⁾	1864	—	148	161	1,357	371	1,273
5	Öfver-Torneå sockens	1868	—	8	27	292	61	297
6	Råneå d:o	1873	—	16	17	212	73	206
7	Bodens	1874	—	14	18	172	68	256
8	Pajala	1875	—	—	11	62	30	125
	Summa	—	—	350	601	4,874	1,162	4,614
	Summa för rikets 343 sparbanker *)	—	565	61,223	64,216	746,628	167,533	605,054

*) Koll. 7—18 gälla för endast 330 sparbanker, af hvilka Stockholms stads sparbank ej ingår i

9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	Ordningssnummer Sparbanks- ränta. %.
Klassifikation af delegarne efter deras inestående behållning.											
10—50 kr.		50—100 kr.		100—500 kr.		500—1000 kr.		Öfver 1,000 kr.			
Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.		
135	2,997	75	5,069	98	20,531	22	13,975	8	10,889	5	1
72	1,711	17	1,184	42	9,567	8	6,293	4	9,941	5	2
6,485	161,321	2,749	190,472	6,465	1,520,664	2,023	1,389,059	1,488	2,822,331	—	
1,514	38,262	679	35,250	1,295	329,350	355	223,180	182	250,520	5	1
932	22,191	381	26,370	729	164,948	207	145,495	195	375,923	5	2
204	4,492	71	4,828	150	32,757	31	22,443	7	8,571	5½	3
2,650	64,945	1,131	66,448	2,174	527,055	593	391,118	384	635,014	—	
1,379	35,351	552	38,681	1,020	243,600	256	178,521	242	468,292	5	1
66	1,676	36	2,765	53	12,380	14	10,039	23	41,419	5	2
1,445	37,027	588	41,446	1,073	255,980	270	188,560	265	509,711	—	
312	7,520	153	10,609	542	126,207	127	87,613	84	135,006	5	1
1,209	37,675	508	34,313	814	183,669	171	116,700	75	123,103	5	2
1,521	45,195	661	44,922	1,356	309,876	298	204,313	159	258,109	—	
496	11,629	271	18,889	425	101,085	120	81,345	86	144,625	5	1
151	3,484	83	5,935	165	38,054	45	28,691	39	49,845	5	2
128	3,062	52	3,545	120	26,432	23	15,616	16	27,270	5	3
434	10,199	148	9,907	316	74,102	67	44,365	21	25,147	5	4
87	2,194	39	2,857	70	15,853	17	11,493	18	33,836	5	5
51	1,024	22	1,515	43	9,682	10	6,648	13	19,177	5	6
69	1,491	13	943	16	3,725	5	3,700	1	1,004	5	7
16	307	5	298	9	1,897	1	638	1	3,231	5	8
1,432	33,390	633	43,889	1,164	270,830	288	192,496	195	304,135	—	
146,230	3,750,565	67,240	4,717,826	143,893	33,893,632	37,347	25,906,839	24,802	45,093,729	—	

Ordningssnummer.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.
	Delegarnes				Sparbankens egen fond.			Skulder.	Samtliga	
	insatta belopp.	godtgjorda räntor.	uttagna belopp.	behållning.	Inkomster.	Förvaltningskostnader m.m.	Behållning.		Kontant i kassan.	I andra bankinrättningar.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
11	7,590	3,441	17,427	53,768	1,619	1,044	7,571	—	228	—
12	1,462	1,673	11,277	28,794	304	419	448	3,000	19	—
	1,292,307	308,009	2,302,442	6,105,781	90,468	70,241	431,450	521,558	39,436	28,197
22. Västernorrlands län (forts.).										
1	158,535	44,438	350,991	881,122	12,306	7,893	77,535	367	1,030	36,000
2	107,002	37,171	230,910	740,642	10,138	9,234	70,222	—	1,850	10,500
3	7,323	3,826	19,084	73,910	2,183	702	4,328	2,531	26	—
	272,860	85,435	600,985	1,695,674	24,627	17,829	152,085	2,898	2,906	46,500
23. Jemtlands län (forts.).										
1	97,283	48,831	221,083	967,685	12,907	3,199	108,408	—	79	—
2	2,135	3,347	7,037	68,429	910	280	5,057	281	73	—
	99,418	52,178	228,120	1,036,114	13,817	3,479	113,465	281	152	—
24. Vesterbottens län (forts.).										
1	22,636	19,544	57,125	367,397	3,326	558	21,021	—	6,337	10,000
2	54,644	24,451	95,243	499,737	5,738	1,710	24,263	—	2,421	19,684
	77,280	43,995	152,368	867,134	9,064	2,268	45,284	—	8,758	29,684
25. Norrbottens län (forts.).										
1	31,689	18,759	104,129	359,327	5,230	1,361	33,976	14,000	1,156	5,000
2	6,488	7,229	49,209	126,372	2,288	791	4,925	—	18,649	—
3	9,915	3,653	14,841	76,265	940	415	3,903	—	1,383	—
4	26,544	8,122	39,454	164,993	1,996	641	11,120	5,801	117	—
5	9,258	3,280	13,080	66,530	1,114	551	3,034	—	1,989	—
6	3,570	1,951	8,047	38,252	363	293	776	—	10	—
7	659	599	4,458	11,119	167	113	1,243	—	2,212	—
8	195	355	2,380	6,496	46	83	575	—	36	—
	88,318	43,948	235,598	849,354	12,144	4,248	59,552	19,801	25,552	5,000
	27,071,928	6,525,800	36,669,786	135,311,534	2,346,394	1,636,916	10,624,393	930,551	1,230,402	4,003,555

30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	Ordningsnummer.
de af sparbanken förvaltade medlen voro vid årets slut sålunda placerade.										
Fastigheter o. inventarier. Kr.	Statsobligationer o. dyl. Kr.	Aktier m. m. Kr.	Fordringar mot säkerhet af:				Obetalda räntor. Kr.	Andra räknin- gar. Kr.	Summa. Kr.	
			inteckningar. Kr.	borgen. Kr.	pant. Kr.	annat hypotek. Kr.				
62	—	7,724	13,965	37,396	22	1,942	—	—	61,339	11
—	—	—	1,121	29,866	—	—	1,236	—	32,242	12
560,730	83,648	80,314	4,243,963	1,263,933	22	580,836	172,068	5,642	7,058,750	
1,000	—	—	368,713	360,270	—	157,638	34,373	—	959,024	1
34,157	—	—	557,013	132,800	—	52,600	21,944	—	810,864	2
101	—	—	41,300	23,315	—	14,609	1,418	—	80,769	3
35,258	—	—	967,026	516,385	—	224,847	57,735	—	1,850,657	
379	80,400	—	514,702	439,244	—	—	40,939	350	1,076,093	1
—	—	—	15,000	56,835	—	—	1,859	—	73,767	2
379	80,400	—	529,702	496,079	—	—	42,798	350	1,149,860	
—	7,916	49,500	171,177	128,650	150	—	14,688	—	388,418	1
399	38,300	—	153,855	189,691	—	105,890	13,752	8	524,000	2
399	46,216	49,500	325,032	318,341	150	105,890	28,440	8	912,418	
209	13,040	11,862	176,291	136,561	—	50,725	12,459	—	407,303	1
—	—	—	35,248	52,650	—	24,720	30	—	131,297	2
—	—	—	35,784	38,451	—	—	4,550	—	80,168	3
300	16,380	—	101,215	53,825	—	1,590	8,487	—	181,914	4
—	—	—	17,102	46,333	10	4,130	—	—	69,564	5
156	—	—	9,663	27,124	—	—	2,075	—	39,028	6
200	—	477	1,500	7,774	—	—	199	—	12,362	7
326	—	—	530	5,841	—	—	338	—	7,071	8
1,191	29,420	12,339	377,333	368,559	10	81,165	28,138	—	928,707	
1,380,274	19,247,568	5,566,738	62,328,807	45,774,445	16,161	4,847,501	2,260,269	230,758	146,866,478	

Ordningsnummer.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	Folkbanker.	Begyn- nelse- år.	Filial- kontor o. dyl.	Delegare			Under 10 kr.	
				till- komne.	afgång- ne.	qvar- varande.	Deleg.	Behålln.
							Ant.	Kr.
Folkbankernas sparkasseafdelningar.								
1	Örebro	1867	—	164	164	1,273		
2	Folkärna (Kopparbergs l.)	1868	—	72	118	1,066	228	1,176
3	Hallsbergs (Örebro l.)	1870	—	43	55	569	119	398
4	Aktiebolaget Stockholms	1871	—	55	30	259	32	123
5	Grytnäs och Avesta (Kopparbergs l.)	1871	—	74	45	691	174	829
6	Högsby (Kalmar l.)	1871	—	45	78	616	266	780
7	Aktiebolaget Norrköpings	1871	—	102	100	551	126	452
8	Aktiebolaget Göteborgs	1871	—	193	219	1,356	735	1,786
9	Aktiebolaget Jemtlands	1874	—	125	71	688	132	697
10	Nora	1875	—	24	30	232	55	216
11	Fellingsbro (Örebro l.)	1876	—	11	14	75	8	40
	Summa	—	—	908	924	7,376	1,875	6,497

(Forts.)

Ordningsnummer.	1.	20.	21.	22.	23.	24—39.
	Folkbanker.	Delegarnes				För folkbankernas sparkasseafdelningar kunna i koll. 24—39 inga uppgifter meddelas, då sparkassans och folkbankens öfriga medel förvaltas gemensamt.
		insatta belopp.	godt- gjorda räntor.	uttagna belopp.	behållning.	
1	Örebro	200,650	16,796	265,514	374,625	
2	Folkärna (Kopparbergs l.)	9,514	7,167	48,474	153,175	
3	Hallsbergs (Örebro l.)	12,554	7,761	42,766	138,554	
4	Aktiebolaget Stockholms	32,543	1,871	30,246	42,392	
5	Grytnäs och Avesta (Kopparbergs l.)	9,104	4,852	16,542	85,160	
6	Högsby (Kalmar l.)	9,262	3,365	22,151	67,753	
7	Aktiebolaget Norrköpings	53,706	5,345	58,694	116,501	
8	Aktiebolaget Göteborgs	135,843	6,769	170,773	148,732	
9	Aktiebolaget Jemtlands	72,055	3,497	62,651	76,104	
10	Nora	8,642	1,952	9,038	38,236	
11	Fellingsbro (Örebro l.)	2,152	598	7,290	11,617	
	Summa	546,025	59,973	734,139	1,252,849	

9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	Ordningnummer.
Klassifikation af delegarne efter deras innestående behållning.										Spar- kasse- ränta. %.	
10—50 kr.		50—100 kr.		100—500 kr.		500—1,000 kr.		Öfver 1,000 kr.			
Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.	Deleg. Ant.	Behålln. Kr.		
	Upp-	gif-	ter		sak-	nas.				5	I
474	12,297	110	8,610	176	37,469	49	33,267	29	60,356	5	2
158	3,821	64	4,438	147	33,960	48	34,511	33	61,426	5½	3
91	2,446	41	2,972	73	15,387	16	10,031	6	11,433	5	4
239	5,876	81	5,450	155	34,056	32	21,992	10	16,957	?	5
149	3,432	50	3,423	125	27,176	19	12,123	7	20,819	5	6
141	3,322	73	5,059	145	35,113	40	27,171	26	45,384	5	7
258	6,277	98	6,813	195	45,346	42	28,295	28	60,215	5	8
264	8,431	123	8,306	138	23,210	20	16,212	11	19,248	5	9
63	1,428	34	2,261	61	14,780	13	9,078	6	10,473	5½	10
27	614	10	667	24	5,505	4	2,267	2	2,524	5½	11
1,864	47,944	684	47,999	1,239	272,002	283	194,947	158	308,835	—	

Anmärkningar till tab. n:o 1.

- ¹⁾ Klassifikation af medel under 100 kr. är ej meddelad.
- ²⁾ Ibland förvaltningskostnader m. m. ingå bidrag till Eskilstuna Elementarläroverk 900 kr. och afskrifven förlust 662 kr. 25 öre.
- ³⁾ "Insatta och uttagna penningar införes i Brukets cassaconto vid hvarje månads slut. — Så och inbetalde utlånta medel. Utlånade äro: återstående amorteringslån för socknens 2-ne skolhus 1,853 kr. 59 öre och till 196 underhåfvande 38,990 kr. 66 öre mot 5¼ % ränta och reverser med och utan borgen. Bruksegaren ansvarar i sista hand för de utlånade medlen. — Räkenskapsåret börjar med den 1 November och slutar med den 31 Oktober."
- ⁴⁾ I den egna fondens utgifter ingår ett "anslag till allmännyttiga ändamål" 1,320 kr.
- ⁵⁾ Största delen af skulden är kreditivskuld.
- ⁶⁾ I förvaltningskostnader m. m. ingår afskrifven förlust å Hallsberg—Motala—Mjölby jernvägsobligationer till ej uppgifvet belopp. — Sparbanken eger under sig 17 sparbankskommittéer och 4 "filialer", de senare belägna i Kimstad, Borg och Löt, Klockrike och Brunneby, Östra Harg.
- ⁷⁾ Enligt Reglemente för sparbanken af d. 12 December 1878 finnes vid sidan af sparbanken en folkbanksafdelning, som mottager penningar å depositionsräkning. Det belopp, 10,045 kr. depositioner och 53 kr. 12 öre ränta, som vid årets slut innestod å denna räkning, är här upptaget såsom sparbankens skuld.
- ⁸⁾ Skulden är kreditivskuld.
- ⁹⁾ I förvaltningskostnader m. m. ingår en till beloppet ej uppgifven förlust å Hallsberg—Motala—Mjölby jernvägsobligationer.
- ¹⁰⁾ Bland förvaltningskostnader m. m. ingå äfven afskrifna förluster.

- 11) Sparbankens egen fond består af reservfonden 117,434 kr. 51 öre och anslagsfonden 81,260 kr. 24 öre. I förvaltningskostnaderna ingå till beloppet ej uppgifna "utlemnade anslag".
- 12) I sparbankens egen fond är äfven "Aktieegarnes besparingsfond" inräknad. Denna senares behållning vid årets början utgjorde 14,484 kr. 68 öre, dess inkomster under året 10,597 kr. 27 öre, dess utgifter "utdelning till aktieegarne" 8,240 kr. och dess behållning vid årets slut 16,841 kr. 95 öre. Bland förvaltningskostnader m. m. ingå äfven gåfvor till ett belopp af 650 kr.
- 13) Sparbanken, som år 1876 upphörde med sin verksamhet, har för år 1879 lemnat en uppgift, hvaraf synes att ännu kvarstå några delegare som hafva behållning inestående.
- 14) Den egna fondens behållning vid årets början uppgifves nu annorlunda än i föregående redogörelse. Skilnaden, 5,240 kr., är en "utdelning till lottegarne".
- 15) Sparbankens medel inestå i Öfverums bruk.
- 16) Förvaltningskostnader m. m. utgöras af förvaltningskostnader 625 kr. 71 öre och "utdelning till aktieegare" 2,756 kr.
- 17) "Sparbanken driver sin rörelse under namn af sparbank, är en solidarisk aktiebank."
- 18) Sparbanken tillkännagifver att vid 1879 års slut "öfvertages sparbanken af Kristdala kommun."
- 19) Delegarnes behållning vid årets början uppgifves nu annorlunda än i föregående redogörelse. Skilnaden 10,110 kr. är ett kassakreditiv som då blifvit medräknadt, men nu här frändragits. Såsom här ofvan i tabellen synes, är större delen af de medel, som sparbanken utlånat, icke delegarnes behållning, hvilken aldrig varit så stor att den räckt till sådan utlåning, utan å kreditvärkning upplånade penningar. (Så var ock förhållandet föregående år). — Enligt från Sparbanken senare erhållna upplysningar voro de här i tab. nr 1 såsom "I andra bankinrättningar inestående medel" upptagna 1,377 kr., hvilka uppgåfvo vara utestående på upp- och afskrifningsräkning, icke i någon bank placerade utan voro genom Direktionens medlemmar tills vidare föräntade, och hvad sparbankens egen fond beträffar, togos vid sparbanksverksamhetens början "2,000 kr. ur kommunens kassa och äro således kommunens tillhörighet."
- 20) En del af skulden är kreditivskuld.
- 21) Afdelningskontor finnas enligt redogörelsen "vid kyrkorna i distriktet". — I förvaltningskostnader m. m. ingår afskrifven osäker fordran å 690 kr. 44 öre.
- 22) I förvaltningskostnader m. m. ingå äfven till ej uppgifvet belopp gåfvor för välgörande ändamål. "Gåfvomedelsfonden" utgjorde vid årets slut 43,050 kr.
- 23) I förvaltningskostnader m. m. ingå äfven till ej uppgifvet belopp "gåfvor för välgörande ändamål och insättning på kontribut till fond för nybyggnad."
- 24) I egna fondens utgifter ingå "gåfvor", beloppet ej angivet. Skuldsamman utgöres af dels fonder som stå under sparbankens förvaltning 21,616 kr. 12 öre, dels skulder till bankinrättningar.
- 25) Sparbankens egen fond eger dessutom 16,500 kr. hvilka äro räntefritt utlånade och icke få återfordras, såvida ej sparbanken för sina förbindelsers fullgörande dertill nödsakas. Räkenskapsåret börjar d. 1/12.
- 26) Sparbankens samtliga medel äro placerade i "fordringar mot säkerhet af Höganäs-Bolaget."
- 27) "Räkenskapsåret slutar med den 30 och börjar med den 31 December."
- 28) Från antalet delegare, deras och kassans behållning äro här frändragne insättare i lifräntekassan och deras behållning. I brist på närmare uppgifter för år 1879 äro 1878 års tal återgifna, nemligen 40 insättare med en sammanlagd behållning af 23 kr. 30 öre.
- 29) I den höga förvaltningskostnaden ingå äfven afskrifningar till ej uppgifvet belopp.
- 30) En klassifikation af delegarnes behållning är visserligen meddelad men har såsom felaktig ej kunnat användas. I förvaltningskostnader ingå afskrifningar till ej uppgifvet belopp.
- 31) Bland förvaltningskostnader m. m. ingå äfven gåfvor till ej uppgifvet belopp.
- 32) Erforderliga upplysningar angående delegarnes verkliga antal hafva så sent inkommit, att den meddelade klassifikationen af deras behållning ej kunnat i tabellen inflyta.
- 33) Bland förvaltningskostnader m. m. ingå äfven "12 % utdelning till aktieegarne".
- 34) Alla insättningar hafva för flere år sedan upphört.
- 35) Den meddelade klassifikationen af delegarebehållningen har såsom felaktig ej kunnat användas. Egna fondens behållning uppgifves nu något olika mot i föregående redogörelse.

- ³⁶⁾ I den egna fondens behållning ingår "tjenstehjons-belöningsfonden" med 2,120 kr. 52 öre.
- ³⁷⁾ Delegarnes behållning vid årets början angifves nu något olika mot den vid 1878 års slut. Räkenskapsåret är $\frac{1}{11}$ 1878— $\frac{31}{10}$ 1879.
- ³⁸⁾ Bland förvaltningskostnader m. m. äro upptagna 1,073 kr. 75 öre, som under året afskrifvits.
- ³⁹⁾ Största delen, 17,017 kr. 62 öre, af medlen voro placerade i "fordringar mot säkerhet af Karmansbo bruksegare".
- ⁴⁰⁾ Uti förvaltningskostnader m. m. ingå 10,061 kr. 68 öre, som under året afskrifvits.
- ⁴¹⁾ Räkenskapsåret omfattar tiden från d. $\frac{1}{11}$ 1878 till och med d. $\frac{31}{12}$ 1879.
- ⁴²⁾ Delegarnes och den egna fondens behållning vid årets början angifves nu något olika mot den vid 1878 år slut.
-

Résumé de la Statistique des Caisses d'épargne en 1879.

Le nombre des caisses d'épargne (non compris 3 caisses qui dès à présent ne sont pas en activité) et celui des banques populaires était de 351, dont 94 dans les villes et 257 à la campagne (tabl. N° 1 et N° 2 col. 1), c'est-à-dire une caisse par 13,045 habitants et une par 1,262 kilom. carrés. — Col. 2 indique l'année de la fondation des caisses. — Les succursales étaient de 565 (col. 3).

Pendant l'année, 62,131 livrets ont été ouverts (col. 4) et 65,140 soldés (col. 5).

Il existait, à la fin de l'année, 754,004 livrets (col. 6).

Les colonnes 7—18 contiennent une classification des livrets d'après leur montant: au-dessous de 10 couronnes, de 10 à 50, 50 à 100, 100 à 500, 500 à 1000 et au-dessus de 1000 couronnes.

Le total des versements pendant l'année était 38,358,268 francs (col. 20) et celui des remboursements 51,949,896 fr. (col. 22).

Les colonnes 19 et 21 indiquent les intérêts du capital des déposants, en pour cent et en couronnes. Total 9,146,907 fr.

Le capital des déposants, à la fin de l'année, s'élevait à 189,672,754 fr. (col. 23), dont 187,932,686 fr. dans les caisses d'épargne et 1,740,068 fr. dans les banques populaires.

Le livret moyen était de 252 fr.

A la fin de l'année, les fonds réservés des caisses d'épargne étaient 14,756,101 fr. (col. 26). Les recettes 3,258,881 fr. (col. 24) et les dépenses 2,273,494 fr. (col. 25).

Les dettes des caisses, à la fin de l'année, étaient 1,292,432 fr. (col. 27).

Le passif total des caisses d'épargne se composait de:

Capital des déposants (col. 23).....	187,932,686 fr.
Fonds réservés (col. 26).....	14,756,101 »
Dettes (col. 27).....	1,292,432 »

Total 203,981,219 fr.

Ces sommes étaient placées que voici:

Caisse (col. 28).....	1,708,892 fr.
Dépôts dans les banques (col. 29).....	5,560,493 »
Immeubles et mobilier (col. 30).....	1,889,269 »
Titres publics, obligations des sociétés hypothécaires et des communes (col. 31).....	26,732,733 »
Obligations et actions des compagnies industrielles et des sociétés diverses (col. 32).....	7,731,581 »
Prêts contre hypothèques immobilières (col. 33).....	86,567,788 »
» » caution (col. 34).....	63,575,618 »
» » nantissement d'or ou d'argent (col. 35).....	22,446 »
» » d'autres hypothèques (col. 36).....	6,732,640 »
Intérêts non payés (col. 37).....	3,139,262 »
Autres opérations actives (col. 38).....	320,497 »

Total (col. 39) 203,981,219 fr.

Om den naturliga folkökningen i Sverige.

I forna tider ansåg man såsom ett axiom, att en hastig förökning var till lycka för ett folk. Man kom till detta resultat mången gång kanske genom ett så enkelt resonnemang som: ju flere människor, desto flere soldater. I våra dagar åter finnes, såsom bekant, en hel skola (malthusianerne), för hvilken folkökningen är ett ondt, ja det fruktansvärdaste onda, som ännu hemsökt människoslägtet. Det ligger icke i planen för denna uppsats att närmare undersöka dessa diametralt motsatta åsigter, men jag bekänner för min del, att jag icke har kunnat finna malthusianernes bevisning öfvertygande. Hufvudskälet till denna motspänstighet är den bestämda öfvertygelsen, att naturen här liksom annorstädes reglerar sig själf. I historien gifves det endast ett högst ringa antal fall, der *bevisligen* överbefolkning varit för handen, och detta har då alltid haft sin grund i naturvidriga sociala förhållanden, efter hvilkas afskaffande klagan öfver en för talrik befolkning dött bort. Allt detta tal förefaller mera som en frukt af öfverdrifvet teoretiserande än af verklig kännedom om människoslägtets nöd och hvad denna innerst fordrar.

Hvad malthusianerne egentligen frukta, är att näringsämnena skola blifva otillräckliga på jorden. Men erfarenheten åtminstone har ännu icke ådagalagt, att dervidlag verkligen förefinnes någon fara. Hvad vårt eget land beträffar, kan detta äfven ledas i bevis. Fastän under de sista femtio åren folkmängden tilltagit ganska hastigt i Sverige och troligen hastigare än någonsin förut under en lika lång tidrymd varit händelsen, visa gjorda beräkningar likväl, att för hvarje person i landet ett betydligt större quantum säd frånvinnes jorden nu för tiden än som skedde på 1820-talet. Samtidigt dermed har boskapsskötseln gjort icke mindre betydande framsteg, och lättade samfärdsmedel hafva satt oss i handels- och utbytesförbindelse med alla länder på jordklotet. Sverige är derför säkert redan i stånd att föda långt flere inbyggare än det har, och rätt brukadt och bearbetadt skall landet dock kunna blifva mångdubbelt mera gifvande. Men ingenstädes hafva människorna genom att vara fåtaliga lyckats vinna ett större herravälde öfver naturens krafter.

När malthusianerne, såsom ofta sker, medgifva detta, öfvergå de att tala om släktets obegränsade förökningsförmåga och framkasta sina spådomar, att människorna redan efter några hundra eller tusen år bokstafligen icke skola få rum på jorden. Men dervid besinna de ej, att deras beräkningar stödjä sig på fakta endast från våra dagar, och att en sådan folkökning som i vårt århundrade troligen aldrig förr varit skådad. Hvem borgar för att detta undantagsförhållande skall fortfara? Läkekonsstens framsteg äro ett löfte i den riktningen men för ingen del ensamt tillräckligt. Ingen kan svara för, hvilka omstörtningar och lidanden ännu skola öfvergå jorden, eller kan våga säga, att icke olyckor och nöd skola decimera människosläktet i framtiden såväl som fordomdags. Men dessa olyckor, som tjena att begränsa släktets talrikhet och dermed förlänga dess timliga tillvaro, äro dock *framkallade* af något helt annat än att människorna äro för många på jorden, och de kunna då icke heller förekommas genom några onaturliga försök att gå en del af deras resultat i förväg.

Med dessa betraktelser har jag endast velat förklara, hvarför jag i det följande städse utgår från den förutsättningen, att en hastig folkmängdstillväxt är ett tecken till välstånd och lycka och, hvad som är viktigare, till andlig och lekamlig helse; denna åsigt genomgår så fullständigt allt hvad i detta arbete kommer att sägas, att den i en tid, då frågan är så lifligt under diskussion, icke kan lemnas utan något försvar. Jag inser mycket väl sjelf, att dermed icke blifvit berördt malthusianernas hufvudpåstående, som är, att äfven om släktets förökning låter sig i viss mån regleras af näringsmedlens långsammare tillväxt, förökningen likväl alltid håller sig så ute vid möjligaste maximum, att derinnanför gifves ett vidsträckt spelrum för brist och nöd. Men äfven om man skulle medgifva detta, följer deraf intet, som strider mot den synpunkt som här ofvan angifvits för betraktandet af folkökningen. Ty om det visar sig, att folkökningen t. ex. i Sverige är hastigare än i åtskilliga andra länder, så hafva vi rätt att deruti se *ett tecken till* att de rent mensklige livsvilkoren äro gynsammare hos oss än hos dessa andra folk. Om sedan vi med dessa folk dela den allmänt mensklige bestämningen (enligt malthusianerne) att förökas något *för* hastigt, så är ju detta en faktor, hvilken såsom gemensam kan elimineras, medan den förra slutsatsen står fast. Alltid med undantag för om den andra jmförelseleden är Frankrike, hvars folk, såsom nu blifvit allmänt bekant, i detta hänseende öfvergifvit naturens väg. Hvad detta sistnämnda förhållande beträffar, har det inför ett sundt och oförvilladt omdöme redan fått sin dom.

Alltså hålla vi fast vid den gamla åsigten, att det tyder på välstånd och helse, när ett land förkofrar sig i folkmängd. Vi göra detta så

mycket heldre, som enligt historiens vittnesbörd hvarje folk, som gått framåt i odling och betydenhet, äfven derunder tillväxt i antal, men folkminskning städse varit tecken till begynnande ekonomiskt eller moraliskt förfall. Det är till och med mycket som talar för, att en högre folkökning just är ett af kännetecknen på de folkstammar, för hvilka en betydelsefullare framtid stundar, och en sådan åsigt vinner bekräftelse af det obestriddliga sakförhållandet, att i våra dagar anglosachser, skandinaver och slaver äro de nationer, som hastigast tillväxa i folkmängd, medan deremot den romaniska stammen relativt taget blir allt svagare i Europa. Och denna höjning i numerisk betydenhet för vår egen folkstam, hvilken vi icke kunna helsa annat än som ett glädjande tidens tecken, är långt ifrån obetydlig. År 1805 utgjorde Skandinavien befolkning icke mer än 2.32 % af Europas men år 1875 deremot 2.67 %, hvilket betyder att vi äro fullt en million flere än vi skulle varit, om vår tillväxt endast varit lik det öfriga Europas. Och likväl ha under denna tid hundratusentals skandinaver hamnat i andra verldsdelar.

I det följande behandlas här endast den naturliga folkökningen eller de föddes öfverskott öfver de aflidne, och till en början

1) Naturliga folkökningen i hela riket.

Mättet på den organiska folkökningen uttryckes vanligen genom dess promilleförhållande till den samfälda befolkningen. Såsom tidsenhet använder man dervid merendels ett år. I det följande iakttages alltid detta förfarande, så att den naturliga tillväxten alltid är reducerad till att afse *ett helt år*. Detta iakttages för öfrigt icke endast vid folkökningen utan gäller alla relativa tal, der icke uttryckligen annorlunda angifves.

Det tal som på ofvannämnda sätt uttrycker den organiska folkökningen är det *relativa nativitetsöfverskottet*.¹⁾ Dermed förstås alltså de föddes *årliga* öfverskott öfver de aflidne, uttryckt i $\frac{0}{100}$ (% o. s. v.) af den samfälda folkmängden. Den folkmängd, som härvid begagnas, är den s. k. medelfolkmängden eller folkmängden vid midten af året.

¹⁾ Vid införandet i »Statistisk Tidskrift» af föreliggande uppsats, som utgör en fristående del af en ännu icke utgifven större afhandling, har den ursprungliga terminologien utbytt mot den i tidskriften eljest brukliga. Ur ett nämnda afhandling vidfogadt utkast till en demografisk terminologi må anföras följande föreslagna termer, som skulle komma till användning inom den afdelning af befolkningsstatistiken, som här behandlas, nemligen: för det tal som angifver årliga antalet lefvande födde, uttryckt i $\frac{0}{100}$ af medelfolkmängden, har föreslagits namnet **Födelse-talet** (här: »nativiteten»);

för det tal som angifver årliga antalet aflidne i $\frac{0}{100}$ af medelfolkmängden namnet **Döds-talet** (här: »dödligheten»);

för det tal som angifver årliga öfverskottet af födde utöfver aflidne, uttryckt i $\frac{0}{100}$ af medelfolkmängden (således skillnaden mellan födelse- och dödstalen), namnet **Öfverskotts-talet** (här: »relativa nativitetsöfverskottet»); och

för det tal, som angifver de lefvande föddes antal om de aflidnes sättes = 100, namnet **De föddes öfvertal**.

Normalt uppgår nativitetsöfverskottet i Europa icke till 10 ‰. Deremot måste det i vanliga fall anses hinna och kanske öfverstiga 9 ‰, och för enskilda år, såsom 1876 och 1877, vet man med temlig säkerhet att det äfven öfvergått 10 ‰. För en följd af år under den senaste tiden har jag med begagnande af L. Bodios förträffliga materialsamlingar beräknat den naturliga tillväxten inom ett område med 180 millioner människor, omfattande hela det romaniska och germaniska Europa med undantag af Irland, den pyreneiska halfön, Grekland och Rumänien. Nativitetsöfverskottet utgjorde inom detta område:

År 1865.....	8·7 ‰	År 1872.....	8·9 ‰
» 1866.....	6·4 »	» 1873.....	8·0 »
» 1867.....	7·8 »	» 1874.....	9·4 »
» 1868.....	7·2 »	» 1875.....	9·2 »
» 1869.....	9·0 »	» 1876.....	10·8 »
» 1870.....	7·8 »	» 1877.....	10·2 »
» 1871.....	3·8 »	» 1878.....	9·3 »
Årligen			
1865—1871.....	7·1 ‰		
1872—1878.....	9·4 »		

och för hela perioden 1865—1878 (= fjorton år) i medeltal 8·2 ‰, men om man frånräknar krigsåren (1866, 1870 och 1871) i det närmaste jemnt 9 ‰. Krigsåren afteckna sig tydligt på den i öfrigt ljusa grunden; i synnerhet visa sig det fransk-tyska krigets verkningar hafva varit förstörande. Deremot hafva de sista åren utmärkt af ett ovanligt starkt nativitetsöfverskott, till följd af det under de gynsamma åren efter krigen öfverallt höjda antalet nyینگångna äktenskap.

Hvilken förändring det nämnda medeltalet — 9 ‰ — skulle få vidkännas om man kunde medräkna de nu icke inbegripna folken, är svårt att med bestämdhet afgöra. Otvifvelaktigt skulle den slaviska världen något höja det samma, men Ungarns, Irlands och Spaniens inverkan, att icke tala om Turkiets, skulle gå i den motsatta riktningen. Sannolikt kan därför 9 ‰ eller något derutöfver anses såsom det normala nativitetsöfverskottet i våra dagars Europa. I absolut tal utgör detta för närvarande ett öfverskott af bortåt 3 millioner om året!

Ett land, der den organiska tillväxten är större än 10 ‰ årligen, kan efter detta med skäl sägas ega en *temligen stark* sådan, eftersom densamma är jämförlig med vår verldsdelns procenttal under särskildt gynsamma omständigheter. Hinner nativitetsöfverskottet ända till 15 ‰ eller deröfver, hvilket är en sällsynthet, måste ökningen afgjort kallas *stark*. Uppgår det ända till 20 ‰, hvilket i Europa endast in-

träffar inom några enstaka mindre områden (vissa tider i Vesterbottens län i Sverige, Hamars stift i Norge, Vasa län i Finland m. fl.), måste tillväxten betecknas såsom *mycket stark*.

Dessa uttryck hafva blifvit fixerade för att lätta öfversigten. Skalan kan fortsättas nedåt på samma sätt, så att man med *svag* organisk tillväxt menar en sådan, som faller mellan 5 och 10 ‰ årligen, och med *mycket svag* en sådan, som icke ens uppgår till 5 ‰. Derunder ligga naturligtvis de ej heller uteblifvande fallen af ren minskning.

Normalt uppgår nativitetsöfverskottet för Sveriges folk till 12·3 ‰. Alltså ej obetydligt högre än inom vår verldsdel i dess helhet och, enligt den skala som nyss blifvit faststeld, ungefär midt emellan *temligen stark* och *stark*, en bekräftelse på vårt påstående, att den skandinaviska stammen tillväxer med en för framtiden lyckobådande hastighet.

Att det normala talet blifvit satt så högt torde belöfva försvaras, eftersom vi faktiskt icke förr än under de sista tjugu åren, i vissa fall ovanligt gynsamma, hafva nått den ifrågavarande höga siffran. Det är emellertid rent omöjligt att kalla något lägre tal för *normalt*. Det nu sagda är nämligen resultatet af en antagen **normal nativitet = 31·5 ‰** och en antagen **normal dödlighet = 19·2 ‰**, af hvilka tal det första omöjligt kan anses för högt, och det senare omöjligt för lågt. Att redogöra för skälen till dessa påståenden tillhör icke förevarande afdelning af detta arbete.

Att vi hittills äfven under temligen gynsamma år stundom icke uppnått det tal, som ändock här betecknats såsom normalt, har sin grund deri, att under de sista åren, då just dödligheten hos oss undergått en så betydande minskning, att hvarje återvändande till de gamla talen skulle betraktas såsom en abnormitet, just samtidigt har nativiteten — men den samma endast af tillfälliga anledningar — varit ej obetydligt lägre än vanligt. Utsigten för den närmaste framtiden är alltså en förhöjd nativitet med en stationär eller endast i ringa mån förökad dödlighet, och i så fall skall den angifna ståndpunkten för öfverskottet snart uppnås och kanske äfven öfverskridas.

Under tidrymden 1871—1878 har årliga nativitetsöfverskottet utgjort 12·16 ‰, alltså af nämnda anledning icke fullt så mycket som normalt, fastän i förhållande till gångna tider ett ganska gynsam resultat. Tillägges jemväl året 1879, stiger medeltalet till 12·3 ‰. Alltså fullt lika med det normala förhållandet.

Det är följaktligen med talet 12·3 i minne för Sverige, som vi gå att anställa en granskning med Europas öfriga nationer. Tre af dessa

kunna med bestämdhet anses stå högre än vi: de äro Norge, Storbritanien och Ryssland.

Norges nativitetsöfverskott var före 1815 snarare lågt än högt men steg plötsligt och starkt efter återvinnandet af den politiska sjelfständigheten. Från denna tid har det alltid hållit sig på en hög ståndpunkt utan att likväl visa ett så bestämdt framåtskridande som vårt. Normalt kan Norges nativitetsöfverskott sägas utgöra omkring 14 ‰, alltså nära stark tillväxt. Under de sista åren har Norge till följd af minskad nativitet icke alltid nått denna siffra, men anledningen är tillfällig likasom hos oss.

Englands (och *Skotlands*?) folkstam tillväxer troligen hastigare än någon annan på jorden. Finge man döma endast efter de officiella uppgifterna, skulle England visserligen icke stå så betydligt före oss. Men det är af många skäl, — för hvilka här icke är stället att redogöra, — sannolikt, att Storbritanniens befolkningsstatistik ännu är mycket ofullständig. Får man döma efter den verkliga folkökningen, jemförd med den kända betydliga utvandringen, så tillväxer den anglosachsiska stammen årligen med ett öfverskott af 15 till 20 ‰ af födde utöfver aflidne, åtminstone med 15 ‰. Det är genom detta starka nativitetsöfverskott, som England kunnat uppfylla världen med sina kolonier och utbreda sin makt och sitt inflytande till jordens afägsnaste nejder.

Ryssland måste äfven räknas till de länder, som afgjort taga försteget framför oss. Med Ryssland följer den slaviska världen i allmänhet. Årliga öfverskottet uppgår här till omkring 13 ‰. Bland dessa obildade folk förekomma emellertid skarpa omskiftningar, och de stora farsoterna åstadkomma en förödelse, om hvilken vestra Europa knapt kan göra sig en föreställning.

Bland öfriga länder i Europa står *Danmark* ungefär i jemnbredd med oss. Dess årliga nativitetsöfverskott uppgår till omkring 12 ‰.

För samtliga de tre skandinaviska folken utgör det gemensamma nativitetsöfverskottet 12·6 ‰. Efter de sorgfälligaste uppskattningar kan talet för den tyska folkstammen i dess helhet ej sättas högre än till 10 à 11 ‰. För den slaviska stammen kan samma tal sättas till åtminstone 12·5; för den romaniska till ej ens hälften eller blott 5·5. För den anglosachsiska, såsom redan nämnts, åtminstone 15 ‰.

En öfverblick öfver Europas olika stammar skulle alltså lemna följande resultat: Nativitetsöfverskottet utgör normalt bland

anglosachserne.....	15 ‰,
skandinaverne	12·6 »
tyskarne	10·5 »
germaniska folk	omkr. 12 ‰

romaniska folk	5·5 ‰
slaviska »	12·5 »

Anglosachsernes, skandinavernas och slavernas öfverlägsenhet är alltså gifven.

Bland de tyska folken står den egentliga tyska nationen (11 à 12 ‰) högre än tyskarne i Österrike (endast 4·5 ‰) och högre än Schweiz (6—7 eller i senaste tider 8 ‰). Under 1870-talet har Tyskland haft ett mycket stort nativitetsöfverskott, stundom ända till öfver 14 ‰. Men det är åtminstone ännu för tidigt att inregistrera sådana tal bland de *normala*, om än möjligt är att den lyckligt fullbordade politiska enheten skall blifva en vändpunkt för Tyskland äfven i hvad angår befolkningsförhållandena. — Schweiz liknar i demografiskt hänseende mera sin romanske granne Frankrike än sina egna stamförvandter. — Nederländernas nativitetsöfverskott uppgår till minst 11 ‰, under de sista åren ofta till betydligt mycket mera, men under äldre tider knappast till mer än 10 ‰.

Bland de *romaniska* folken får man göra skilnad mellan italienarne, för hvilka nativitetsöfverskottet utgör 7 ‰, och fransmännen, för hvilka det icke uppgår till mer än 3 à 3·5. Frankrikes egendomligt ringa naturliga folkökning är en känd sak, som redan länge väckt dess allvarligare fosterlandsvänners bekymmer. — För Belgien kan det normala nativitetsöfverskottet ännu icke upptagas högre än till omkr. 9 ‰, fastän de sista åren i allmänhet varit gynsamare. — För Spanien och Rumänien lönar knapt mödan anföra de osäkra talen resp. 8 och 7 ‰.

I *Finland* slutligen, hvilket land icke kan hänföras till någondera af de tre stora grupperna, uppgår nativitetsöfverskottet till ungefär 11, kanske 12 ‰; möjligen kommer det i en framtid att blifva högre. År 1868, tiden för den stora hungersnöden, stannade vid ett dödlighetsöfverskott af mer än 50 ‰! Under den reaktion, som åren 1869—1874 följde på dessa förfärliga lidanden, steg de föddes öfverskott stundom nästan till 20 ‰. Man får således af de sista årens siffror inga upplysningar om, hurudan det finska folkets normala ställning är. Åren 1841—1865 utgjorde det årliga öfverskottet ungefär 10 ‰, men 1871—77 ej mindre än 15·5 ‰.

Vid alla dessa beräkningar har jag gått till väga med största möjliga sorgfällighet och vågar hoppas, att resultatet skall komma sanningen så nära som utan djupgående specialundersökningar är möjligt. Dylika åter får man lemna åt hvar lands vetenskapsmän för sig; det är tillräckligt om vi kunna göra reda för saken för så vidt den angår Sverige.

Huru stort nativitetsöfverskottet i äldre tider varit i vårt land och huru det sedan dess utvecklats sig kunna vi studera under en tidrymd af ej mindre än 130 år. Så gerna först som sist må resultatet nämnas: *nativitetsöfverskottet har hos oss under tidernas lopp blifvit betydligt för-*

storadt. Säkerligen äro de länder icke många, som kunna uppvisa en lika omisskännelig förkofran.

Delas den omnämnda långa perioden i tvenne och sättes gränsen vid år 1815, blifver det årliga öfverskottet af födde:

för åren 1751—1815..... 5·73 ‰,

» 1816—1875..... 10·67 ».

Härvid är icke destomindre att märka, att talen för de äldre åren äro för högt upptagna, emedan man sällan hade någon kännedom om deras antal, som omkommo i krigen.

Tabell 1. *Nativitetsöfverskottets utveckling i Sverige under åren 1750—1875.*

År.	Nativitetsöfverskottet. ‰.
1751—1755...	10·94
1751—1760...	8·69
1751—1765...	7·71
1751—1770...	7·67
1751—1775...	5·73
1751—1780...	6·45
1751—1785...	6·06
1751—1790...	5·89
1751—1795...	6·25
1751—1800...	6·35
1751—1805...	6·42
1751—1810...	5·71
1751—1815...	5·73
1751—1820...	6·01
1751—1825...	6·64
1751—1830...	6·77
1751—1835...	6·97
1751—1840...	7·05
1751—1845...	7·84
1751—1850...	7·53
1751—1855...	7·71
1751—1860...	8·00
1751—1865...	8·37
1751—1870...	8·41
1751—1875...	8·65
Numera normalt.....	12·3

För att gifva en ungefärlig föreställning om utvecklingen hafva i tabell 1 i ordning till talen för perioden 1751—1755 tillagts hvar och en af de öfriga femårsperiodernas tal. Dervid utgår man alltså städse från år 1750 och af det nya medeltalet framgår hvilken inverkan hvarje ny period medfört med afseende på medeltalet för samtliga de föregående. Man får derigenom ett begrepp om, huru förhållandena hafva tett sig för hvarje periods samtida, för hvilka det normala var att finna i den samlade föregående erfarenheten. Man finner i denna tabell ett märkbart, oafbrutet, konstant framåtskridande för hvar enda period efter år 1810. Till och med de i våra ögon ytterst ogynsamma åren 1866—1870 med sina missväxter och sin nöd förmådde icke bryta denna kedja. De höjde i alla fall det gemensamma medeltalet med 0·04 ‰. Deras eget nativitetsöfverskott (9·2 ‰) skulle på 1700-talet ha betraktats såsom mycket gynnsamt.

För studiet af det förgångna århundradet möter den redan nämnda svårigheten, att krigsårens tal icke kunna anses tillförlitliga. Litet förvillande verkar också att nödgas börja med perioden 1751—1755, som var den gynsammaste under de 70 första åren och alltså gifver ett falskt begrepp om utgångspunkten. Resultatet häraf blir, att öfverskottet till en början sjunker med en förvånande ihärdighet. Den första höjningen åstadkommes af perioden 1776—1780, »de lyckliga åren af Gustaf III:s regering». Under dem inföll

reaktionen mot den förfärliga hungersnöden under årtiondets begynnelse. Under 1780-talet begynner sjunkandet å nyo, men denna gång blir det icke så långvarigt. Från och med 1790 inträder den stora vändpunkten. Ännu åstadkommer visserligen den olyckliga krigsperioden 1806—1810 ett djupt fall. Men detta var också sista gången vi hafva bevittnat något sådant. Under de sista 60 till 70 åren har höjningen varit oafbruten.

Af detta bör vara klart, att man ej kan sätta det af alla förgångna olyckor nedtyngda medeltalet 8[·]65 för hela 125-årsperioden såsom den normala tillväxt vi i våra dagar kunna påräkna. Äfven medeltalet för fredsperioden — 10[·]67 ‰ — måste numera anses såsom ett lågt tal, fastän det är betydligt gynsammare än det samfälda medeltalet. Vi hafva redan nämnt det belopp vi numera fordra af Sveriges naturliga folkökning, nemligen 12[·]3 ‰.

Med afseende på medeltalet för åren 1816—1875 må endast påpekas, att Sverige ändock faktiskt under mer än 60 år haft ett nativitetsöfverskott, som öfverstiger 1 % om året, hvilket troligen är utöfver hvad man härom vanligen föreställer sig.

Efter konstaterandet af detta märkbara framåtskridande bör det vara förklarligt, om de undantagsfall, som kallas dödlighetsöfverskott, nu mera icke förekomma så ofta i Sverige som förut. Och likväl skall det troligen förvåna de fleste att höra, att sista gången detta inträffat var år — 1809. De största olyckor, som sedan dess drabbat vårt fädernesland, hafva icke förmått stegra de afidnes antal utöfver det likväl många gånger just samtidigt starkt förminskade antalet födde. — Kolera-året 1834 (nativitetsöfverskott 8[·]0 ‰) skulle varit ganska gynsamt ännu ett halft århundrade förut.

Emellertid har äfven under de sista tiderna händt, att en eller annan *månad* slutat med dödlighetsöfverskott. Så var händelsen vintern och våren 1869 under tre månader efter hvarandra, nemligen mars, april och maj. Dock uppgick deras sammanlagda dödlighetsöfverskott icke till högre belopp än 680 personer, af hvilka 538 föllo på april. Och året i sin helhet lemnade ett nativitetsöfverskott af nära 25,000, hvilket för ingen del skulle ansetts ofördelaktigt för hundra år sedan, alldenstund det utgjorde 6 ‰ af medelfolkmängden.

Antalet födde mot 100 afidne.¹⁾ Genom nativitetsöfverskottet vinnes kännedom om den naturliga tillväxtens styrka eller grad. Men om ock proportionen till folkmängden är den samma, kunna skiljaktigheterna i ett annat hänseende vara betydande. Ett öfverskott af 10 ‰ kan vara resultatet af 30 ‰ födde och 20 ‰ afidne, men det kan också vara resultatet af 50 ‰ födde och 40 ‰ afidne. I det första fallet

¹⁾ Jfr noten å sid. 153.

är öfverskottet af högre värde för en sund tillväxt af folkmängden, emedan det medför en för tillgången på arbetskraft gynsamare åldersfördelning.

När i betraktande togs endast tillväxtens (den organiska nemligen) styrka, fans Skandinavien's plats icke vara första rummet ehuru likväl ostridigt *ibland* de första. Men kommer betraktelsen till beskaffenheten (se nyss), så finnes intet folk i Europa som kan göra de nordiska främsta platsen stridig. Antalet lefvande födde uppgår nemligen i den sammantagna norden till 167 mot 100 afidne, men inom Europa i dess helhet endast till 133. Eller med andra ord: mot 3 afidne svara normalt 4 födde men i Skandinavien 5. Orsaken till detta glädjande förhållande är att finna uti nordens lyckliga ställning i fråga om dödligheten. Ett betydande födelseöfverskott vinnes hos oss genom en nativitet ej större än att den i vissa länder skulle komma åstad folkminskning.

Hos den folkfamilj, som kommer skandinaverne närmast i detta fall, nemligen anglosachserne, uppgår antalet lefvande födde till 160 mot 100 afidne eller mot 5 afidne 8 födde. Samma antal höjer sig i Norge till 180, i Sverige till 164, i Danmark, England och Skotland till 160, i Nederländerna, Tyskland och Finland till 140 eller 150, i Belgien och Ryssland till mellan 130 och 140, i Schweiz till 130, i Italien och Österrike till 120 eller 130, och ändtligen i Frankrike endast till omkring 115. Norge och Frankrike äro alltså de båda ytterligheterna.

Icke i något land når de föddes antal upp till dubbelt så mycket som de afidnes. Detta händer högst sällan, äfven om man nöjer sig med enstaka år. Det är till och med mycket sannolikt att det åtminstone i detta århundrade *aldrig* inträffat i något land, om man endast undantager *Norge* och ett par exceptionela år i Finland. I Norge har det händt tre gånger, alla på 1850-talet. År 1854 uppgick nemligen de föddes antal derstädes till 214, år 1858 till 208 och 1859 till 204, allt jemfördt med 100 afidne. I Finland ligger händelsen närmare våra dagar. Der följde efter det förfärliga nödåret 1868 en reaktion, som år 1871 bragte nativitetsöfverskottet upp till det högsta tal, som någonsin iakttagits för ett europeiskt land, eller $19\frac{1}{4}\%$. Mot 100 afidne svara då 209 födde, och äfven 1870 hade dubbelt så många födde som afidne. Detta måste, såsom redan blifvit nämnt, i Finland anses såsom rena undantagsfall. I Norge deremot ligga sådana tal betydligt närmare det vanligas gräns.

Året efter att Norge sista gången hade nått 200, nådde vi i Sverige så nära som till 197, hvilket hos oss hittills är det högsta. Detta år står något enstaka: det som kommer närmast hinner ej längre än till 185, hvilket tal gäller för år 1872. Derefter kommer ännu det sista hittills

kända året, eller 1879, med 180. Med undantag af dessa tre år har de föddes öfvertalighet i Sverige aldrig nått till den höjd, som i Norge är den normala.

Vi hafva likväl gått mycket framåt i detta hänseende, mera till och med i detta fall än i fråga om nativitetsöfverskottet. Detta faller sig naturligt, när man betänker, att det ökade öfverskottet vunnits *i trots af* en oupphörligt — hittills åtminstone — sjunkande nativitet. Under åren 1751—1815 uppgifves mot 100 aflidne de föddes antal — *för högt*,

Tabell 2. Utvecklingen af antalet lefvande födde mot 100 aflidne 1750—1875.

År.	Antalet lefv. födde mot 100 aflidne.
1751—1755...	141
1751—1760...	132
1751—1765...	128
1751—1770...	128
1751—1775...	119
1751—1780...	123
1751—1785...	122
1751—1790...	121
1751—1795...	123
1751—1800...	123
1751—1805...	123
1751—1810...	121
1751—1815...	121
1751—1820...	122
1751—1825...	125
1751—1830...	125
1751—1835...	126
1751—1840...	127
1751—1845...	129
1751—1850...	130
1751—1855...	131
1751—1860...	132
1751—1865...	134
1751—1870...	135
1751—1875...	136
Numera normalt.....	164

såsom redan är påpekadt — till 121, men under de derpå följande sextio åren till 150 och i våra dagar normalt till 164. Det är därför icke för mycket sagdt att nu mera, äfven i jemförelse med fredsåren under förra århundradet, mot ett visst antal aflidne svarar ett mer än dubbelt så högt *öfverskott* af födde som händelsen var då. Huru, enligt hvad vi hittills om saken veta, öfvertaligheten af födde utvecklats sedan 1750, synes af tabell 2.

Naturliga folkökningen åren 1816—1879. Ett närmare studium af nativitetsöfverskottet före 1815 bör helst sparas till dess man lyckats göra uppgifterna härom mera tillförlitliga än de nu äro. För fredsåren har man visserligen intet att anmärka, men deremot äro krigsårens tal ganska ofullständiga. — Det är redan uppvisadt, att nativitetsöfverskottet under dessa tider var mycket mindre än nu: det hände icke mer än *en* gång under denna tidrymd, att en femårsperiod lyckades hålla sig uppe öfver 10 ‰. Den period, som sålunda länge kom att intaga maximipunkten, utgjordes af åren 1751—55, som i många hänseenden spelar samma rol under förra århundradet som perioden 1821—25 i det nuvarande. Äfven åren 1776—80 förededde höga tal för den tidens förhållanden, och det samma kan sägas om femårsperioden 1791—95. Maximum före 1815 kommer på året 1780 med ej mindre än nära 14 ‰.

För femårsperioder räknadt har ännu ingen period lyckats öfverträffa åren 1821—25 med afseende på nativitetsöfverskottet, ehuru skilnaden mot åren 1861—65 är ganska ringa. Jemförd deremot med antalet aflidne har vinsten under

tvenne femårsperioder öfverträffat den märkvärdiga första hälften af 1820-talet, och perioden 1876—80 blir säkerligen den tredje. Detta bekräftar endast, hvad som redan påpekats, att relationen mellan de föddes och de aflidnes antal förbättrat sig i högre grad än relationen mellan nativitetsöfverskottet och folkmängden. — Bland tioårsperioderna blir 1870-talet i båda hänseendena den gynsammaste, och dernäst följer 1860-talet. 1850-talet med den största nativiteten under senare tider intager genom sin höga dödlighet endast tredje rummet. Derefter följer 1820-talet med helt obetydligt lägre nativitetsöfverskott (11·0 mot 11·1)

Tabell 3. *Naturliga folkökningen*
1816—1879.

År.	Nativi- tetsöfver- skottet, ‰	Lefvande födde mot 100 aflidne.	Anm.
1816—20.....	9·1	136	
1821—25.....	13·8	162	
1826—30.....	8·4	133	farsoter.
1831—35.....	9·3	140	kolera.
1836—40.....	8·0	135	missväxt.
1841—45.....	11·1	154	
1846—50.....	10·0	147	missväxt.
1851—55.....	10·2	146	kolera.
1856—60.....	12·0	155	
1861—65.....	13·4	168	
1866—70.....	9·2	145	missväxt.
1871—75.....	12·4	168	
1876—79.....	12·3	167	
1811—20.....	7·5	129	
1821—30.....	11·0	147	
1831—40.....	8·7	139	
1841—50.....	10·5	150	
1851—60.....	11·1	151	
1861—70.....	11·2	157	
1871—79.....	12·3	167	
1811—40.....	9·1	138	
1841—60.....	10·8	151	
1861—79.....	11·8	162	
Normalt.....	12·3	164	

men betydligt ringare antal födde mot 100 aflidne (147 mot 157). — För öfrigt innehålla de i tabellen tillagda anmärkningarna esomoftast tillräckliga förklaringsgrunder till de särskilda periodernas inbördes olikheter.

För hvar å för sig från och med 1815 redogöres i tabell 4. Det framgår här af att enligt de bestämningar, som äro anförda å sidd. 154 och 155, nativitetsöfverskottet varit afgjort *starkt* endast tre särskilda år, nemligen 1860 (maximum) med 17·1 ‰, 1825 med 16·0 och 1823 med 15·3 ‰. *Svagt* öfverskott hafva vi allt sedan 1857 haft endast under de tre olycks-åren 1868—70. 1870-talet blir det första årtionde, som ej haft något år med lägre öfverskott än 10 ‰ eller 1 ‰. Vi kunna nemligen med säkerhet antaga, att det ännu ej kända resultatet för år 1880 icke skall göra något undantag i detta hänseende. — Fulla 13 ‰ är hos oss alltid en ovanlighet (i Norge deremot, såsom redan är nämnt, normalt 14 ‰). De år som nått och öfverskridit denna höga punkt äro: under 1820-talet åren 1822—1825 (med från 13·3 till 16·0 ‰);

under 1830-talet endast året 1835 (med 14·1 ‰, reaktion mot kolera-året 1834); under 1840-talet, som är det jemnaste af de äldre, likaledes endast ett, nemligen 1849 med 13·0 ‰, men under 1850-talet, som

Tabell 4. Naturliga folkökningen åhrvis 1815—1879.

År.	Nativitetsöfver-skottet. ‰.	Lefvande födde mot 100 afidne.	Anm.	År.	Nativitetsöfver-skottet. ‰.	Lefvande födde mot 100 afidne.	Anm.
1815.....	11·2	147		1848.....	10·6	154	
1816.....	12·6	156		1849.....	13·0	165	
1817.....	9·1	137	missväxt.	1850.....	12·1	161	
1818.....	9·4	139		1851.....	11·0	153	
1819.....	5·6	120	tyfus.	1852.....	8·0	135	
1820.....	8·5	135		1853.....	7·7	132	kolera.
1821.....	9·8	138		1854.....	13·7	169	
1822.....	13·3	158		1855.....	10·3	148	
1823.....	15·8	175		1856.....	9·7	145	
1824.....	13·4	166		1857.....	4·8	118	rödsot.
1825.....	16·0	178		1858.....	13·1	160	
1826.....	12·2	154		1859.....	14·9	174	
1827.....	8·2	136	tyfus.	1860.....	17·1	197	
1828.....	6·9	125	dito.	1861.....	14·1	176	
1829.....	5·8	120	farsoter.	1862.....	12·0	156	messling.
1830.....	8·8	136		1863.....	14·3	174	
1831.....	4·5	117	farsoter.	1864.....	13·4	166	
1832.....	7·5	132		1865.....	13·4	170	
1833.....	12·4	157		1866.....	13·1	165	
1834.....	8·0	131	kolera.	1867.....	11·2	157	missväxt.
1835.....	14·1	176		1868.....	6·5	131	dito.
1836.....	11·8	159		1869.....	6·0	127	} farsoter o. } utvand.
1837.....	6·2	125	missväxt.	1870.....	8·5	145	
1838.....	5·3	122		1871.....	13·2	177	
1839.....	5·9	125		1872.....	13·7	185	
1840.....	11·0	154		1873.....	13·6	179	
1841.....	10·9	156		1874.....	10·6	152	smittkopp.
1842.....	10·6	150		1875.....	10·9	154	dito.
1843.....	9·3	143	missväxt.	1876.....	11·2	157	difteri.
1844.....	11·9	160		1877.....	12·4	166	dito.
1845.....	12·7	167		1878.....	11·7	165	dito.
1846.....	8·1	137		1879.....	13·6	180	
1847.....	5·9	125	missväxt.				

deremot är det ojemnaste, först enstaka år 1854 (med 13·7 ‰, återigen reaktion efter koleran), och derefter de tre åren 1858—60 (med från 13·1 till 17·1 ‰). 1860-talet begynte med en rad af år med utomordentlig folkökning, afbruten endast af farsotsåret 1862, som i alla fall står ganska högt. Under denna tid vexlade talet, med nämnda undantag, endast mellan 13·1 ‰ år 1866 och 14·3 ‰ år 1863. Under det sistförflutna årtiondet låg öfverskottet öfver 13 ‰ under de märkvärdiga åren 1871—73 med 13·2 till 13·7 ‰ och hittills iakttaget minimum af dödlighet, och ändtligen äfven under det sista hittills kända året eller 1879 med 13·6 ‰.

Mycket svagt öfverskott (= under 5 ‰) har sedan 1815 förekommit endast åren 1831 och 1857, båda gångerna till följd af farsotshärjningar, det sistnämnda året af rödsot. Koleraåret 1834 med ett öfverskott af 8·0 ‰ var deremot för den tidens förhållanden endast föga under medelmåttan.

Ser man härnäst till *antalet födde mot 100 aflidne* är framåtskridandet mycket tydligt. Undantagas de tre ofta nämnda åren 1868—70, har detta tal sedan 1857 icke understigit 150, medan från 1815 till och med 1857 detta var händelsen ej mindre än 24 gånger på 43 år, alltså under mer än halfva antalet. Och maximum på 1820-talet, 178, under det märkliga året 1825 med ej mindre än 16 ‰ öfverskott, har öfverträffats ej blott af året 1860, som nu en gång för alla är och troligen i långliga tider blir maximum i detta hänseende, utan till och med af 1879, af hvilket med dess ekonomiska betryck af alla slag man sannerligen icke skulle vänta något framstående i folkökning. Sistnämnda förhållande är en yttring af ett hittills alltför litet beaktadt förhållande, att nemligen folkmängdstillväxten sällan hinner sitt maximum under ekonomiskt gynsamma tider utan snarare strax efter de utomordentliga förhållandenas upphörande. Detta beror delvis på motsvarande företeelser inom omflyttningsförhållandena, men icke endast på dessa. Den starka uppblomstringen under 1850-talet, då utvandringen ännu icke antagit sin nuvarande utsträckning, följdes sålunda af en stegrad folkökning först 1858, således efter sedan krisen redan inträddt. Samma sak kan äfven iakttagas i Tyskland, der folkökningen varit starkare under åren 1876—1880 än 1872—75.

Dödlighetsöfverskott har, såsom redan är nämndt, icke egt rum under denna tid. Från förra århundradet erinras deremot om det förfärande året 1773 med 26 ‰ födde och 53 ‰ aflidne. Äfven 1809 uppgifves ett dödlighetsöfverskott af 12 ‰, som i verkligheten säkerligen var mycket större. I öfrigt har, när en eller annan gång kommit i fråga, att de aflidnes antal öfverskjutit de föddes, skilnaden varit temligen obetydlig.

2) Naturliga folkökningen länsvis.

En undersökning af den naturliga folkökningen i vårt land blir mycket ofullständig, om man ej tager i betraktande de olikheter, som framträda mellan särskilda landsdelar. Dessa olikheter äro nemligen ganska skarpa och, såsom det vill synas, äfven konstanta, så att hvar och en af dem uppställer problem, hvilkas lösning djupt sammanhänga med kännedomen om våra olika bygders ekonomiska och folkliga egenomligheter. Jag gör intet anspråk på att kunna förklara en enda af dessa nyanser, hvilket synes mig fordra ett långt ihärdigare studium af vårt lands inre förhållanden, än som ännu kommit dem till del. Men deremot har jag ej sparat någon möda att få reda på, *huru* härmed förhåller sig, och har sökt komma derhän att kunna säga, hvilka af de skiftande företeelserna böra sägas vara normala, och hvilka böra anses vara resultat af endast tillfälliga omständigheter. En sådan undersökning slutar alltid med att man nödgas mer eller mindre *välja* tal i stället för att *räkna* sig till dem. Naturligtvis kunna de icke därför tillerkännas mindre värde, om de visa sig användbara; det är endast den skillnaden, att den som vill kontrollera dem, får *studera* saken i stället för att helt enkelt räkna ut ett additions- och ett divisionstal.¹⁾

En omständighet, som i hög grad försvårar *utförandet* af dessa beräkningar, är att vi inom vår befolkningsstatistik sedan ett par årtionden tillbaka fått göra bekantskap med en ny faktor, som på ett märkbart sätt inverkat på alla förhållanden och högeligen besvärar uppsökandet af tillförlitliga medeltal. Denna faktor är utvandringen. Så mycket framgår med bestämmdhet, att om denna i sin nuvarande utsträckning blir konstant, komma de olika landskapens befolkningsförhållanden att i mycket aflägga den prägel de hittills burit. På detta sätt sker, att alla tal som gälla *före* 1865 endast med största försigtighet kunna användas vid denna induktion. Här-till kommer å andra sidan, att af de derefter följande tiderna perioden 1866—70 varit afgjort abnorm, och fråga är om ej detsamma åtminstone delvis kan sägas äfven om 1870-talet. Endast den med ett dylikt arbete förtrogne kan förstå hvilka svårigheter dessa förhållanden måste medföra. Huru som helst: hvad med normaltalen afses, är att bestämma huru stora nativitetsöfverskott kunna väntas under den närmaste framtiden, under förutsättning att utvandringen behåller den utsträckning och den fördelning den haft under ungefär de båda sista årtiondena.

¹⁾ En särskild svårighet i detta fall är att jag först i en andra, möjligen utkommande del, kan gifva skälen för de normala dödlighets- och nativitetstal, som här framställas, och af hvilka nativitetsöfverskotten äro omedelbara resultat. Likväl hoppas jag, att de meddelade detaljtalen skola lemna tillfälle för tillräckligt många sammanställningar, att derur skall framgå berättigandet af de antaganden som blifvit gjorda om den naturliga folkmängdstillväxten.

Uppsökandet af de normala talen länsvis.¹⁾

Tages hvarje län för sig i ordning efter storleken af deras normala nativitetsöfverskott, får man börja med

Vesterbottens län. I tabell 5 äro sammanförda några data som tjena till bedömande af detta läns ställning. I tabellen innehållas talen för det relativa nativitetsöfverskottet under de nio hittills kända åren af 1870-talet samt för några större perioder under tidrymden 1841—1878. I en andra kolumn äro beräknade dessa tals "läge" eller deras relation till det samtida, motsvarande riksmedeltalet satt såsom enhet. På denna kolumn, den utan jämförelse konstantaste och betydelsefullaste, är det som vigten egentligen bör fästas. Jag hoppas kunna bevisa, att "öfverskottstalets läge" för de flesta län är en under ej alltför abnorma förhållanden ganska konstant storhet. Erkännas måste, att detta gäller endast med en betydande inskränkning när frågan är om enskilda år. Orsaken härtill är ej svår att inse, då det är en känd sak, att särskildt farsoterna men äfven de ekonomiska lidandena icke drabba alla delar af

Tabell 5. Vesterbottens län.

År.	Nativitetsöfverskott.	
	‰.	Läget (riks-tal = 1'00).
1871.....	20'0	1'51
1872.....	20'5	1'50
1873.....	18'5	1'36
1874.....	8'4	0'79
1875.....	18'8	1'72
1876.....	21'2	1'89
1877.....	19'5	1'59
1878.....	19'7	1'68
1879.....	21'0	1'54
1851—55...	19'4	1'90
1856—60...	18'0	1'50
1861—65...	18'8	1'40
1866—70...	8'9	0'97
1871—78...	18'3	1'50
1841—1860	20'0	1'85
1861—1878	15'9	1'36

landet samtidigt utan vanligen, de förstnämnda åtminstone, under en tidrymd af några år så att säga vandra fram öfver landet, till dess de icke hafva lemnat någon trakt oberörd. Derigenom måste inträffa att de landsdelar, som få vänta på hemsökelsen, plötsligt finnas stå högt öfver de öfriga, då likväl verkliga förhållandet endast är att de behållit sin ståndpunkt medan de andra gått tillbaka. Omvändt komma samma län ett par år derefter att synas hafva fallit så mycket djupare, när deras tur kommit, sedan andra trakter kanske redan befinna sig i reaktionen. Men för längre tider utjemna sig alla dessa förhållanden, i många fall till och med så snart som i femårsperioderna.

När nu med fäst afseende äfven på ofvanstående fakta såsom normaltal för Vesterbottens län föreslås 18'5 ‰ årligt öfverskott af födde, hvilket då är skilnaden mellan en nativitet = 36'0 ‰ och en dödlighet = 17'5 ‰, och, uttryckt i förhållande till det normala riksmedeltalet (12'3 ‰) satt såsom enhet, gifver ett normalt läge = 1'50, så anser jag att tabellen,

¹⁾ Se noten å föregående sida.

rätt förstådd, icke skall jäfva ett dylikt antagande. Man bör icke vara för hastig med några slutsatser af det faktum att läget åren 1841—60 utgjorde 1·85 men 1861—78 endast 1·36, ty detta förhållande har hufvudsakligen åstadkommit af den totalt abnorma perioden 1866—70, hvars lidanden sent skola glömmas inom Vesterbotten. Nekas kan icke att ett tillbakaskridande äfven detta förutan egt rum, men detta beror derpå att vårt land i dess helhet gått framåt under dessa år, medan Vesterbottens län helt sakta gått något tillbaka. Det har nemligen gifvits tider, då det årliga öfverskottet inom detta län en hel tioårsperiod hållit sig omkring 23 $\frac{0}{100}$ (!), hvilket troligen icke mera kommer att inträffa. Men deraf följer icke att 18·5 $\frac{0}{100}$, resultatet af de i sin ordning väl berättigade, nyss angifna normala nativitets- och dödlighetstalen, skall kunna anses nu vara för högt. Och att läget 1·50 eller deromkring äro tal som ofta återkomma i fråga om Vesterbottens län, synes nogsam af tabellen.

Enligt ofvanstående beräkning skulle de föddes antal inom detta län normalt uppgå till **206** mot hvarje hundratal afidne. Talet är högt, ofantligt högt till och med: vi hafva redan funnit att det icke händt i Europa att ett land uppnått 200, mer än tre enstaka år i Norge och två i Finland. Här träffas nu en bygd, der ett sådant förhållande är ingenting ovanligt utan just den normala proportionen. Men Vesterbottens län är också ett fenomen i detta hänseende och står säkerligen utan många medtäflare i vår verldsdal. Mig veterligt finnes icke dess motstycke på något annat ställe än inom Gudbrandsdalen i Norge. Liknande fall äro deremot i de nya verldsdelarne, Amerika och Australien, icke så sällsynta. — År 1879 svarade i Vesterbottens län mot 100 afidne 253 födde!

Huru känsliga Vesterbottens befolkningsförhållanden äro för störande inflytelser, har redan i en föregående uppsats¹⁾ blifvit framställt; här framgår det också tydligt af de djupa fallen dels åren 1866—70, dels år 1874, vid hvilket senare tillfälle skarlakansfebern ensam på några månader borttryckte mer än 10 $\frac{0}{100}$ af länets hela befolkning. 1874 lemnade likväl ett öfverskott; 1868 deremot slutade med ett *minus* af 12·1 $\frac{0}{100}$!

Tabell 6. *Norrbottnens län.*

År.	Nativitetsöfverskott.	
	$\frac{0}{100}$.	Läget (rikets tal = 1·00).
1871.....	19·1	1·45
1872.....	18·3	1·34
1873.....	18·3	1·35
1874.....	18·8	1·78
1875.....	14·7	1·35
1876.....	19·1	1·71
1877.....	17·9	1·44
1878.....	12·8	1·09
1879.....	20·6	1·52
1851—55...	16·1	1·58
1856—60...	17·8	1·48
1861—65...	15·0	1·12
1866—70...	9·8	1·07
1871—78...	17·4	1·43
1841—60...	16·7	1·55
1861—78...	14·7	1·26

¹⁾ Se Stat. Tidskr., h. 45, sid. 123.

Det andra i ordningen af våra län är **Norrbottnens**. Att detta står betydligt tillbaka för grannlänet kommer sig sannolikt af dess talrikare finska och lappbefolkning med dess högre dödlighet. Af tabell 6 hemtas data för bedömande af länets normala nativitetsöfverskott, som härmed föreslås till 17·0 ‰ (nativiteten 37·5 ‰, dödligheten 20·5 ‰), motsvarande ett läge af 1·38. Gången af utvecklingen är ungefär den samma som för Vesterbottens län: för båda var 1860-talet en mycket ofördelaktig tidrymd, för Norrbotten äfven dess första hälft. Mot 100 afiidne svara normalt 183 födde, alltså betydligt mindre än i Vesterbottens län. Också stå ej mindre än fem län emellan dessa båda i detta fall, en naturlig följd af Norrbottens läns höga tal både för afiidne och födde.

Ännu följer, före något län från södra Sverige, ett af våra nordligaste, nemligen **Vesternorrlands**. Kanske kommer denna bygd till och med under någon tid att intaga andra rummet med ett öfverskott vida öfvergående det som här antages såsom det normala nemligen 15·7 ‰, (nativiteten 35·2 ‰, dödligheten 19·5 ‰.) Om Vesternorrlands läns utomordentliga framsteg under det nyss gångna årtiondet är ofta tillfälle att tala.¹⁾ Att det samfälda resultatet för åren 1861—78 likväl står tillbaka för åren 1841—60 är endast en följd af det för Norrland i dess helhet så ogynnsamma 1860-talet. Lägets tillbakaskridande är emellertid i stort sedt obestridligt, hvilket äfven är ett gemensamt norrländskt drag och kommer sig deraf att dessa landsändar icke deltagit i den förbättring af dödlighetsförhållandena som det öfriga Sverige kunnat glädja sig åt under denna tid. Läget för Vesternorrlands öfverskott blir enligt ofvanstående 1·28. Mot 100 afiidne svara normalt 180 födde men under de sista åren ofta mera, sålunda är 1879 ej mindre än 224.

Tabell 7. Vesternorrlands län.

År.	Nativitetsöfverskott.	
	‰.	Läget (rikets tal = 1·00).
1871.....	15·8	1·16
1872.....	17·8	1·30
1873.....	16·3	1·20
1874.....	14·9	1·41
1875.....	13·6	1·25
1876.....	18·7	1·67
1877.....	18·0	1·45
1878.....	18·7	1·60
1879.....	21·3	1·57
1851—55...	14·2	1·39
1856—60...	15·2	1·27
1861—65...	14·3	1·07
1866—70...	10·0	1·10
1871—78...	16·7	1·37
1841—60...	14·8	1·37
1861—78...	14·2	1·21

1860-talet. Lägets tillbakaskridande är emellertid i stort sedt obestridligt, hvilket äfven är ett gemensamt norrländskt drag och kommer sig deraf att dessa landsändar icke deltagit i den förbättring af dödlighetsförhållandena som det öfriga Sverige kunnat glädja sig åt under denna tid. Läget för Vesternorrlands öfverskott blir enligt ofvanstående 1·28. Mot 100 afiidne svara normalt 180 födde men under de sista åren ofta mera, sålunda är 1879 ej mindre än 224.

Vid uppsökande af det län som kommer i fjerde rummet, efter de båda »territorierna» i yttersta norden samt det uppblomstrande Vesternorrlands län, få vi öfvergifva Norrland och vända oss till bergslagen, till **Örebro län** (tabell 8). Här äro förhållandena mera ut-

¹⁾ Se ock Stat. Tidskr., h. 45, sid. 124.

Tabell 8. Örebro län.

År.	Nativitetsöfverskott.	
	‰	Läget (rikets tal = 1'00).
1871.....	16'5	1'25
1872.....	16'5	1'20
1873.....	18'6	1'37
1874.....	15'4	1'45
1875.....	15'5	1'42
1876.....	13'5	1'21
1877.....	9'7	0'78
1878.....	11'3	0'97
1879.....	16'6	1'22
1851—55...	11'6	1'13
1856—60...	15'3	1'27
1861—65...	17'0	1'27
1866—70...	11'8	1'27
1871—78...	14'6	1'20
1841—1860	12'8	1'19
1861—1878	14'5	1'24

Tabell 9. Kronobergs län.

1871.....	15'2	1'16
1872.....	15'4	1'12
1873.....	16'7	1'23
1874.....	15'4	1'45
1875.....	13'9	1'28
1876.....	13'3	1'19
1877.....	14'1	1'14
1878.....	15'7	1'34
1879.....	15'5	1'14
1851—55...	15'0	1'47
1856—60...	15'2	1'27
1861—65...	16'3	1'22
1866—70...	9'2	1'00
1871—78...	15'0	1'23
1841—1860	14'5	1'34
1861—1878	13'7	1'15

jemnade, och under tre femårsperioder i rad (1856—1870) höll sig läget alldeles oförändradt. Trots en återgång under de sista åren kan det därför ej gerna sättas lägre än 1'24, motsvarande ett öfverskott af ungefär 15'2 ‰, (nativiteten 32'7, dödligheten 17'5 ‰). Tillväxtens sänkning under 1870-talet har sin grund i ett lägre födelsetal, hvilket i sin ordning är framkalladt dels af en betydande utflyttning, dels också af de allmänna förhållanden i fråga om åldersfördelning m. m., genom hvilka nativiteten i hela vårt land under dessa år varit under medelmåttan, men hvilka under innevarande årtionde småningom komma att upphöra. — Starkast inom Örebro län är den naturliga folkökningen i bergslagen. Der funnos socknar, som till och med under 1860-talet hunno och öfverstego 20 ‰. — Mot 100 afidne svara 187 födde.

Efter dessa fyra län i nordligare Sverige följer ändtligen ett från det södra, men riktigt nog från »Norrländ i Götaland»: det är **Kronobergs län**. Liksom de norrländska länen har Kronobergs icke gått framåt i detta hänseende sedan 1850; deraf kommer att dess »läge» i det hela varit stadt i sjunkande. Men omkring 15'0 ‰ håller sig dess öfverskott, när icke utomordentliga omständigheter tillstötta; detta motsvarar med rikets nuvarande normaltal ett läge af 1'22. Jämfördt med de afidnes är de föddes antal lika högt som i Örebro län eller mot 100 afidne 187 födde (nativiteten är 32'2, dödligheten 17'2). Kronobergs län har under 1870-talet haft att glädja sig åt en utomordentligt ringa dödlighet. — Nästa län är det andra af de landfasta smäländska eller

Jönköpings. Skilnaden mot grannlänet är icke betydande: nativiteten är 31'3 ‰, dödligheten 16'8 ‰, öfverskottet alltså 14'5 ‰ och mot 100 afidne 186 födde. Öfver-

Tabell 10. Jönköpings län.

År.	Nativitetsöfverskott.	
	‰	Läget (rikskrets tal = 1'00.
1871.....	15'2	1'16
1872.....	13'8	1'01
1873.....	16'7	1'23
1874.....	15'1	1'42
1875.....	13'4	1'23
1876.....	11'8	1'05
1877.....	16'2	1'31
1878.....	13'2	1'13
1879.....	15'0	1'10
1851—55...	10'6	1'04
1856—60...	9'2	0'78
1861—65...	16'4	1'22
1866—70...	11'2	1'22
1871—78...	14'4	1'18
1841—60...	10'8	1'00
1861—78...	14'1	1'21

Tabell 11. Jemtlands län.

1871.....	14'7	1'11
1872.....	16'7	1'22
1873.....	16'0	1'18
1874.....	13'0	1'22
1875.....	11'5	1'06
1876.....	13'1	1'17
1877.....	15'0	1'21
1878.....	14'4	1'23
1879.....	16'9	1'24
1851—55...	12'7	1'25
1856—60...	14'9	1'24
1861—65...	15'0	1'12
1866—70...	12'1	1'32
1871—78...	14'3	1'17
1841—60...	13'2	1'22
1861—78...	13'8	1'18

skottets läge 1'18. I motsats till de flesta hittills omnämnda bygderna har Jönköpings län gjort framsteg under de sista årtiondena; ett märkvärdigt förhållande är att det behöll sitt »läge» under hela 1860-talet, trots att utvandringsfebern ingenstädes rasade starkare än här. Det oväntade resultatet deremot för åren 1856—60 orsakas af ett enstaka år, nemligen 1857. Rödsoten och skarlakansfebern anställde detta år härjningar, som betydligt öfvergingo kolerans i utsträckning, och de värst hemsökta nejderna voro just Jönköpings samt Skaraborgs län. Inom det förstnämnda steg dödligheten detta år till öfver 50 ‰!

Från Småland återvända vi ännu en gång till Norrland, till det sista län som återstår af det egentliga Nordsverige nemligen **Jemtlands**. Liksom det öfriga Norrland har äfven detta län sjunkit i jämförelse med riksmedel-talet, men här har likväl sjunkandet ej varit absolut, d. ä. sjelfva öfverskottet har icke gått tillbaka. Det samma kan numera normalt sättas till 14'5 ‰, hvadan läget = 1'18. Nativiteten är 30'0 ‰, och dödligheten 15'5, så att mot 100 afidne svara ej mindre än 194 födde. Sistnämnda tal är näst efter Vesterbottens det högsta i Sverige. Såsom synes är den naturliga tillväxten ganska konstant i Jemtland. Af missväxterna under 1860-talet berördes länet, efter ofvanstående siffror att döma, endast i ringa mån, hvadan dess läge var betydligt högre än vanligt under dessa år.

Ordningen kommer nu ändtligen till ett af våra bättre åkerbruksdistrikt nemligen

Skaraborgs län, som alltså blir det första bland de tätare befolkade länen. När vi sätta dess öfverskott till 14'2 ‰ (läget alltså 1'15), kan detta vid en hastig öfverblick af tabellen synas vara ett väl lågt tal. Men Skaraborgs län har på ett märkvärdigt sätt rönt utflyttningens inverkan under 1870-talet,

Tabell 12. Skaraborgs län.

År.	Nativitetsöfver-skott.	
	‰	Läget (ri-kets tal = 1'00).
1871.....	15'2	1'15
1872.....	15'9	1'16
1873.....	14'4	1'06
1874.....	11'8	1'11
1875.....	12'4	1'14
1876.....	12'4	1'11
1877.....	14'4	1'16
1878.....	13'6	1'16
1879.....	13'9	1'02
1851—55...	11'0	1'08
1856—60...	13'9	1'16
1861—65...	16'0	1'19
1866—70...	12'2	1'33
1871—78...	13'7	1'12
1841—60...	11'9	1'10
1861—78...	14'0	1'20

Tabell 13. Vermlands län.

1871.....	16'1	1'22
1872.....	16'1	1'18
1873.....	16'2	1'19
1874.....	13'3	1'25
1875.....	9'9	0'91
1876.....	7'9	0'71
1877.....	12'8	1'03
1878.....	11'7	1'00
1879.....	14'9	1'10
1851—55...	12'4	1'22
1856—60—	14'7	1'22
1861—65...	15'2	1'13
1866—70...	10'4	1'13
1871—78...	13'0	1'07
1841—60...	13'4	1'24
1861—78...	12'9	1'10

— sedan det gått nästan fritt under de föregående åren —, så att oaktadt utomordentligt gynsamma dödlighetsförhållanden just under det sistförflutna årtiondet har läget sedan 1872 blott tvenne gånger varit uppe vid normal ståndpunkt. Detta blir begripligt när man erinrar sig att nativiteten, som t. ex. åren 1856—60 utgjorde 36'2 och åren 1861—65 34'5 ‰, under 1870-talet sjunkit ända till 29'0 ‰, eller lika långt *under* riksmedeltalet som den i gamla tider stod *öfver*. Skaraborgs läns normaltal äro därför bland de allra svåraste att bestämma. Under afvaktan att en annalkande gynsammare åldersfördelning inom befolkningen skall medföra en återgång, har nativiteten blifvit satt = 31'2 ‰; dödligheten, som är mindre vexlande, faller omkring 17'0 ‰. Mot 100 afidne svara 184 födde, som är ett högt tal. — Under åren 1841—60 hemsöktes länet strängt af farsoter och intog därför i det hela en ogynsammare ställning än nu.

De betänkligheter som yppats i fråga om Skaraborgs län återkomma i fråga om grannlänet **Vermland**. Med samma tvekan har jag fastställt dess nativitetsöfverskott till 13'6 ‰ (nativitet 30'6, dödlighet 17'0 ‰), motsvarande ett läge af 1'11. Under åren 1841—60 hade ett dylikt normaltal mycket väl försvarat sin plats, oaktadt det då skulle utgjort 125 % af riksmedeltalet. — Mot 100 afidne skulle enligt ofvanstående svara 180 födde, liksom under åren 1871—78 äfven varit händelsen. Vermland följer således den allmänna regeln för Sverige, att de föddes öfvertalighet lättare bibehålles vid sin höga ståndpunkt i jemförelse med de afidnes antal än i jemförelse med folkmängden.

Med det derefter följande länet, eller **Kalmar**, komma vi till det sista af de småländska länen, hvilka alltså samtliga stå öfver

Tabell 14. Kalmar län.

År.	Nativitetsöfverskott.	
	%.	Läget (ri- kets tal = 1'00).
1871.....	14'2	1'08
1872.....	12'6	0'92
1873.....	14'7	1'08
1874.....	11'8	1'11
1875.....	12'3	1'13
1876.....	11'9	1'06
1877.....	10'8	0'87
1878.....	11'7	1'00
1879.....	14'4	1'06
1851—55...	11'1	1'09
1856—60...	11'7	0'98
1861—65...	15'5	1'16
1866—70...	10'5	1'14
1871—78...	12'5	1'02
1841—60...	10'9	1'01
1861—78...	12'8	1'09

Tabell 15. Malmöhus län.

1871.....	13'6	1'09
1872.....	14'2	1'04
1873.....	12'7	0'93
1874.....	12'0	1'13
1875.....	12'5	1'15
1876.....	12'7	1'13
1877.....	12'8	1'03
1878.....	11'0	0'94
1879.....	12'2	0'90
1851—55...	13'4	1'31
1856—60...	13'6	1'13
1861—65...	15'0	1'12
1866—70...	9'7	1'05
1871—78...	12'7	1'03
1841—60...	13'5	1'25
1861—78...	12'5	1'07

medelmåttan. Ett problem att utreda är, om ej Kalmar läns underlägsenhet under de andra båda egentligen kommer an på Öland: så var åtminstone förhållandet under 1860-talet. — Fastställes Kalmar läns öfverskott till 13'0 % (läge: 1'06), kommer man troligen verkligheten så nära som möjligt. Visserligen talar lägets sänkning till 102 % under de sista åren tydligt om utvandringens inflytande, men ännu är det för tidigt att deraf draga några bestämda slutsatser om minskning. Nativiteten är 31'8 % (på fastlandet högre men på Öland under 30 %) och dödligheten 18'8. Mot 100 afidne svara alltså endast 169 födde, eller betydligt mindre än i Jönköpings och Kronobergs län. Detta förhållande kan till en del förklaras ur den talrika stadsbefolkningen.

Följa så i ordningen de län, som omfatta våra båda sydligaste landskap Skåne och Blekinge, och främst bland dem **Malmöhus**. Här har öfverskottet oemotsägligt gått tillbaka och det icke heller i alldeles obetydlig skala. Medeltalet för åren 1841—60 utgjorde 13'5 % men för de derpå följande aderton åren endast 12'5 %, medan motsvarande tal för hela riket tvärtom utgjort resp. 10'8 och 11'7 %. Också har läget för Malmöhus län oafbrutet gått nedåt för hvarje period sedan 1850. Orsakerna: dels sjunkande nativitet (redan före utvandringen och genom denna, såsom det synes, icke ytterligare försvagad), dels äfven ett något långsammare aftagande af dödligheten än annars inom landet. Sistnämnda förhållande låter sig emellertid lätt begripas ur den starkt tillväxande stadsbefolkningen. Tills vidare kan länets nativitetsöfverskott sättas till 13'0 % (nativiteten 31'5, dödligheten 18'3 %) motsvarande ett läge = 1'06. Mot 100 afidne svara 170 födde, hvilken proportion icke understigits under 1870-talet.

Tabell 16. Blekinge län.

År.	Nativitetsöfverskott.	
	‰	Läget (rikskets tal = 1'00).
1871.....	12'9	0'98
1872.....	10'8	0'79
1873.....	16'8	1'24
1874.....	14'1	1'33
1875.....	10'7	0'98
1876.....	9'7	0'86
1877.....	11'8	0'95
1878.....	12'8	1'09
1879.....	16'2	1'19
1851—55...	7'8	0'76
1856—60...	12'8	1'07
1861—65...	15'2	1'13
1866—70...	8'1	0'88
1871—78...	12'4	1'02
1841—60...	11'2	1'04
1861—78...	12'0	1'03

Tabell 17. Kristianstads län.

1871.....	13'0	0'98
1872.....	13'2	0'96
1873.....	14'3	1'05
1874.....	12'3	1'15
1875.....	10'4	0'96
1876.....	10'5	0'94
1877.....	9'8	0'79
1878...	10'3	0'88
1879.....	11'2	0'82
1851—55...	12'1	1'19
1856—60...	12'9	1'08
1861—65...	14'9	1'11
1866—70...	9'1	0'99
1871—78...	11'7	0'96
1841—60...	13'0	1'20
1861—78...	11'9	1'02

Blekinge är en bygd som i de flesta fall har att uppvisa stora ytterligheter, så att man till en början nästan kan komma i förlägenhet för att finna *något* som skall kunna kallas normalt. Ju längre tider man öfverblickar, desto mer samlar sig dock resultatet inom trängre gränser, och så händer till slut att läget för perioden 1841—60 nästan alldeles sammanfaller med det för perioden 1861—78. Vid närmare granskning visar sig, att man på detta resultat kan bygga en ganska antaglig slutsats. Öfverskottet kan anses vara 12'7 ‰, som motsvarar 1'03 af riksmedel-talet. Blekinge står alltså öfver medelmåttan. Likväl svara mot 100 afidne endast 159 födde, således mindre än riksmedel-talet (164). Också har Blekinge högre både nativitet (34'2) och dödlighet (21'5) än någon annan del af södra Sverige. — Af 1868 års missväxt led landskapet utomordentligt, så att 1869 slutade med dödlighetsöfverskott, en sak som sedan 1857 icke iakttagits i Sverige annat än detta år inom Blekinge samt året förut i Vesterbot-tens län.

Kristianstads län tillhör såsom ett af utvandrings hufvudsäten de svårbestämdaste af alla. Liksom Malmöhus ett af de främsta före denna stora folkrörelses dagar, har det sedan 1850 gått baklänges, och efter att under två årtionden hafva hållit sig 20 % öfver riksmedel-talet, har det under de nio sista åren, om man undantager ett par af dem, oafbrutet legat under medelmåttan. Då likväl härtill bidragit äfven några års ogynsamma dödlighetsförhållanden, är kanske säkrast att tillsvidare ej nedflytta dess tal längre än till jemnt lika med riksmedel-talet, alltså till 12'3 ‰. Detta vinnes genom de fullt antagliga talen 30'0 ‰ för nativiteten och 17'7 ‰ för dödligheten. Mot 100 afidne svara alltså nor-

Tabell 18. *Elfsborgs län.*

År.	Nativitetsöfverskott.	
	‰	Läget (ri- kets tal = 1'00).
1871.....	11'7	0'89
1872.....	14'6	1'07
1873.....	13'0	0'95
1874.....	10'3	0'97
1875.....	9'7	0'89
1876.....	10'3	0'92
1877.....	13'3	1'07
1878.....	12'6	1'08
1879.....	12'0	0'88
1851—55...	10'2	1'00
1856—60...	14'7	1'22
1861—65...	13'7	1'04
1866—70...	8'2	0'89
1871—78...	11'9	0'97
1841—60...	12'3	1'14
1861—78...	11'4	0'97

Tabell 19. *Hallands län.*

1871.....	11'6	0'88
1872.....	14'3	1'04
1873.....	14'0	1'03
1874.....	11'7	1'10
1875.....	10'8	0'99
1876.....	7'3	0'65
1877.....	13'5	1'09
1878.....	12'7	1'09
1879.....	12'5	0'92
1851—55...	11'2	1'10
1856—60...	15'0	1'25
1861—65...	12'0	0'90
1866—70...	8'0	0'87
1871—78...	12'0	0'98
1841—60...	11'6	1'07
1861—78...	10'9	0'93

malt 169 födde (= öfver medelmåttan) och under 1870-talet troligen icke mindre.

Härmed äro nämnda alla län, hvilkas nativitetsöfverskott ligger öfver eller åtminstone ej under riksmedeltalet. Dessa fördela sig alltså i tre grupper. Den första omfattar de fyra län, som utgöra det egentliga Norrland; den andra Vermlands, Örebro och Skaraborgs län i vestra Sverige; den tredje utgöres af landskapen Småland, Blekinge och Skåne. Sju af dessa län äro belägna i Götaland, fyra i Norrland, men endast tvenne (Örebro och Vermlands) i Svealand. — Äfven jemfördt med dödlighetssiffran är öfverskottet i dessa län högre än för riket i dess helhet, om man endast undantager Blekinge.

Bland de län, hvilkas naturliga folkökning är under medelmåttan, möta först de båda, Elfsborgs och Hallands, hvilka gränsa intill Göteborgs och Bohus län, som deremot sjelft kommer först något senare. **Elfsborgs län** är af alla våra bygder den som tydligast och mest utprägladt gått tillbaka. Dess läge höll sig under 1850-talet omkring 1'12 men har allt sedan 1865 i regeln befunnit sig under 100 %. Normala öfverskottet kan likväl ej sättas lägre än till 12'0 ‰ (nativitet 30'0 ‰, dödlighet 18'0 ‰) motsvarande ett läge = 0'98. Till följd af den låga dödligheten måste i jemförelse med antalet afidne de föddes öfvertalighet (167 mot 100) fortfarande anses vara öfver medelmåttan. — Anledningen till den sjunkande tillväxten är här som annars i södra Sverige utvandringen.

Äfven **Halland** har gått tillbaka men torde ej heller förut stått högre än medeltalet annat än undantagsvis under 1850-talet. Nuvarande öfverskottet är 12'0 ‰ (nativiteten 30'6, dödligheten 18'6 ‰), och dess läge 0'98. Mot 100 afidne svara 165 födde eller fortfarande öfver medelmåttan.

Tabell 20. *Kopparbergs län.*

År.	Nativitetsöfverskott.	
	‰	Läget (rikets tal = 1'00).
1871.....	13'2	1'00
1872.....	14'1	1'03
1873.....	13'8	1'01
1874.....	12'0	1'13
1875.....	12'0	1'10
1876.....	10'5	0'94
1877.....	8'0	0'65
1878.....	9'1	0'78
1879.....	10'2	0'75
1851—55...	10'9	1'07
1856—60...	11'2	0'93
1861—65...	11'9	0'85
1866—70...	9'2	1'00
1871—78...	11'5	0'94
1841—60...	10'7	0'99
1861—78...	11'0	0'94

Tabell 21. *Gefleborgs län.*

1871.....	13'2	1'00
1872.....	13'2	0'96
1873.....	13'3	0'98
1874.....	9'7	0'92
1875.....	9'1	0'83
1876.....	8'7	0'78
1877.....	13'8	1'12
1878.....	13'2	1'13
1879.....	17'6	1'29!
1851—55...	8'7	0'85
1856—60...	11'7	0'98
1861—65...	9'3	0'69
1866—70...	8'4	0'91
1871—78...	11'8	0'97
1841—60...	10'0	0'93
1861—78...	10'1	0'86

Kopparbergs län står ungefär vid medeltalet, än deröfver än, och oftare, något derunder. Förra hälften af 1870-talet var en ovanligt gynsam period, men sedan 1876 har Dalarne hemsökts af difterisjukdomen, så att knappast någon annan trakt af vårt land under denna tid drabbats af så hög dödlighet. Om man än kan vänta en reaktion i detta fall under de närmaste åren, måste å andra sidan afseende fästas äfven vid att nativiteten under årtiondet var stegrad utöfver den normala, hvilket förhållande vi icke heller hafva tillräckliga skäl att antaga såsom bestående. Öfverskottet kan därför knappast sättas högre än till 11'8 ‰, som motsvarar ett läge = 0'96. Nativiteten är 31'5 ‰, dödligheten 19'7 ‰, och mot 100 afidne svara **160** födde = något under medelmåttan. Detta sista gäller om alla län som ännu återstå.

Bland alla det svåraste att bestämma, det som under de gångna tjugu åren undergått de största förändringarna i sina befolkningsförhållanden, är **Gefleborgs län**. Man döme endast af följande fakta. I medeltal för de båda årtiondena från 1840 till och med 1860 uppgick nativiteten till 27'9 ‰: detta var endast 87 % af den dåvarande nativiteten för hela riket, och af våra tjugufem län funnos blott två, som egde ännu ringare födelsetal. Under den sista femårsperioden hade läget uppnått 89 %; det steg till resp. 90 och 95 % under 1860-talets båda hälfter. Således ännu alltid under medelmåttan. I och med 1870-talet ingick den stora förhöjningen. Under de första åtta åren har länet i medeltal haft en nativitet af 32'7 ‰, medan hela riket stannat vid 30'5 ‰: Gefleborgs län har alltså under denna tid befunnit sig 7 % öfver medelmåttan. Men framåtskridandet har varit oafbrutet, och 1879 nåddes 35'3 ‰. Nu hade alltså de föddes relativa antal stigit derhän, att det var

Tabell 22. Östergötlands län.

År.	Natilitetsöfverskott.	
	‰	Läget (rikets tal = 1'00).
1871.....	13'2	1'00
1872.....	12'6	0'92
1873.....	12'8	0'94
1874.....	8'1	0'76
1875.....	11'8	1'08
1876.....	11'7	1'04
1877.....	10'7	0'86
1878.....	8'8	0'75
1879.....	11'1	0'82
1851—55...	9'3	0'91
1856—60...	9'9	0'83
1861—65...	13'6	1'01
1866—70...	9'1	0'99
1871—78...	11'2	0'92
1841—60...	8'5	0'79
1861—78...	11'3	0'97

Tabell 23. Göteborg. o. Bohus län.

1871.....	10'1	0'77
1872.....	13'8	1'01
1873.....	11'2	0'82
1874.....	7'8	0'74
1875.....	7'8	0'72
1876.....	11'9	1'06
1877.....	14'4	1'16
1878.....	12'2	1'04
1879.....	11'4	0'84
1851—55...	7'7	0'75
1856—60...	12'8	1'07
1861—65...	11'8	0'88
1866—70...	6'2	0'67
1871—78...	11'2	0'92
1841—60...	10'3	0'95
1861—78...	10'0	0'85

16 % högre än rikets tal, 27 % mer än länets eget tal för ännu tretio år sedan, och högre än i ej mindre än ett och tjugu af de öfriga länen, så att samma bygd, som på 1840-talet intog tredje rummet från slutet, nu var det fjerde i ordningen räknadt från maximum. Hvilket tal under sådana förhållanden skall anses representera den normala nativiteten är af dessa fakta omöjligt att afgöra. Lyckligtvis är det mindre svårt att bestämma dödstalet, ehuru detta varit inbegripet i samma oupphörliga framåt- eller *här* rättare sagdt tillbakaskridande. Detta kan med någorlunda säkerhet numera sättas till 20'0 ‰, likväl endast under förutsättning af något gynsamare förhållanden än under 1870-talet. Härtill kommer det märkvärdiga faktum att under hela denna tid nativitetsöfverskottet behållit samma låga ståndpunkt som från början, med det undantag som straxt skall nämnas. Med ledning af dessa fakta kan den normala nativiteten numera bestämmas till 32'0 ‰, öfverskottet alltså till 12'0 ‰, dess läge till 0'98 och antalet födde mot 100 afidne till 160. Alla dessa tal blifva säkerligen under några af de närmaste åren mycket öfverträffade, men det gifves icke ännu tillräcklig säkerhet att normalt anslå dem högre. — Det märkvärdiga talet för år 1879 är tills vidare ensamt stående och vunnit genom en sen nedsättning af den under så många år sorgligt höga dödligheten.

Vid sidan af Gefleborgs län förekommer Östergötlands mycket konstant och regelbundet. Emellertid är äfven här framåtskridandet utprägladt, om man nemligen erinrar sig, hurudan ställningen var under 1840- och 1850-talen. Sedan 1865 har inträdt en reaktion, till följd af genom utflyttningar något nedsatt nativitet. Normala öfverskottet är 11'4 ‰ (nativiteten 30'8, dödligheten 19'4 ‰), dess läge alltså 0'93, och mot 100 afidne 159 födde.

Tabell 24. *Vestmanlands län.*

År.	Nativitetsöfverskott.	
	‰	Läget (rikets tal = 1'00).
1871.....	12'6	0'95
1872.....	13'1	0'96
1873.....	13'3	0'98
1874.....	9'7	0'92
1875.....	11'0	1'01
1876.....	11'1	0'99
1877.....	10'9	0'88
1878.....	8'7	0'74
1879.....	10'8	0'79
1851—55 ..	5'9	0'58
1856—60...	6'1	0'51
1861—65...	9'7	0'72
1866—70...	8'2	0'89
1871—78...	11'3	0'93
1841—60...	6'5	0'60
1861—78...	10'0	0'85

Tabell 25. *Södermanlands län.*

1871.....	11'8	0'89
1872.....	13'9	1'01
1873.....	12'9	0'95
1874.....	5'0	0'47
1875.....	11'2	1'03
1876.....	10'7	0'96
1877.....	12'7	1'02
1878.....	9'1	0'78
1879.....	12'5	0'92
1851—55...	7'9	0'77
1856—60...	7'6	0'63
1861—65...	10'8	0'81
1866—70...	8'5	0'92
1871—78...	10'9	0'89
1841—60...	7'9	0'73
1861—78...	10'0	0'85

Närmast i ordningen är **Göteborgs och Bohus län**, om hvilket gäller samma som om Blekinge, att nemligen enskilda år och perioder visa betydande växlingar men längre tidrymder temligen utjemnade och ensartade förhållanden. Ett visst tillbakaskridande skulle man möjligen vilja spåra i ofvanstående tal, särskildt i förhållande till det öfriga landet. Men detta kommer sig mestadels af åren 1866—70, som här drabbade ovanligt hårdt. Mera talar det märkvärdiga faktum, att ingen *höjning* försports under 1870-talet, då likväl den stora länshufvudstaden under den tiden haft ett öfverskott af födde, som är ojemförligt större än under någon föregående tidrymd. *Landsbygden* inom länet synes alltså vara stadd i tillbakaskridande, och står för närvarande ganska lågt. Dertill bidrager säkerligen i främsta rummet utflyttningen till Göteborg, mindre utvandringen till främmande länder. — Normala öfverskottet för länet är 11'0 ‰, motsvarande ett läge = 0'89; nativiteten är 31'0 och dödligheten 20'0 ‰, så att mot 100 afidne endast svara **155** födde.

Ännu återstå ön Gotland samt de fyra länen omkring hufvudstaden och Mälaren. Om dessa sista gäller gemensamt, att de i äldre tider utgjort en grupp för sig, ojemförligt underlägsen det öfriga landet, vidare att detta förhållande nu mera så till vida förändrats, att de samtliga äro stadda i framåtskridande, men också att detta oaktadt Mälareprovinserna ännu äro under medelmåttan och komma i sista rummet af alla. Tilläggas bör, att numera Gotland inträdt i deras krets och under det sista årtiondet till och med varit dem underlägset. — Bland Mälareprovinserna är framåtskridandet tydligast utprägladt och synes vara fastast grundadt inom

Vestmanlands län. Siffrorna tala för sig sjelfva i detta hänseende. Likväl lemna de

Tabell 26. *Stockholms län.*

År.	Nativitetsöfverskott.	
	‰.	Läget (rikets tal = 1'00).
1871.....	8'4	0'64
1872.....	10'8	0'79
1873.....	8'4	0'62
1874.....	5'3	0'50
1875.....	7'5	0'69
1876.....	9'9	0'88
1877.....	11'1	0'90
1878.....	12'1	1'03
1879.....	12'8	0'94
1851—55...	5'0	0'49
1856—60...	2'6	0'22
1861—65...	7'1	0'53
1866—70...	8'0	0'87
1871—78...	9'2	0'84
1841—60...	3'8	0'35
1861—78...	8'3	0'71

Tabell 27. *Uppsala län.*

1871.....	10'3	0'78
1872.....	10'7	0'78
1873.....	9'7	0'71
1874.....	5'3	0'50
1875.....	5'9	0'54
1876.....	8'1	0'72
1877.....	8'9	0'72
1878.....	7'9	0'68
1879.....	11'6	0'84
1851—55...	5'4	0'53
1856—60...	3'4	0'28
1861—65...	7'6	0'57
1866—70...	8'0	0'87
1871—78...	8'4	0'69
1841—60...	4'1	0'38
1861—78...	8'1	0'69

på samma gång också ett märkvärdigt intyg om, huru djupt grundad dessa bygders underlägsenhet är, ty äfven under de sista, utomordentligt gynsamma åren har Vestmanlands läns läge blott en enda gång hunnit till 1'01, och detta hände under ett år (1875) då riksmedel-talet till följd af en i flere landsändar stegrad dödlighet var betydligt lägre än vanligt. — Om länet gäller för öfrigt, ehuru i ringare omfattning, hvad redan är yttradt om Gefleborgs län, till hvilket alltså hänvisas. Hvad denna landsdel behöfver för att ej mera räknas bland de ogynsamma, är en förbättring i helsotillståndet. Dödligheten måste ännu sättas till 21'0 ‰, som är 9 % mer än inom riket i dess helhet. Nativiteten, om hvilken särskildt gäller hänvisningen till Gefleborgs län, kan nu mera anslås åtminstone till 31'5 ‰. Normala öfverskottet blir alltså 10'5 ‰ (läget 0'85) och de föddes antal förhåller sig till de aflidnes som 150 : 100.

Nära intill Vestmanlands län sluter sig **Södermanlands** utan att likväl deltaga i den halft norrländska uppblomstring, som utmärkte det förstnämnda länet under 1870-talet. Normala tal äro för Södermanlands län nu mera: nativitet 30'5 ‰, dödlighet 20'3, nativitetsöfverskott 10'2 ‰, och mot 100 aflidne liksom i Vestmanlands län 150 födde. Öfverskottets läge i förhållande till riksmedel-talet = 0'83.

Hittills har den naturliga folkökningen nått och öfverstigit 10 ‰ eller 1 % årligen. Den skulle alltså i samtliga nu behandlade län från allmänt europeisk synpunkt på intet sätt kunna betraktas såsom låg. I de tre sista länen, Stockholms, Uppsala och Gotlands, sjunker deremot öfverskottet vanligen ned ej blott under 1 % utan äfven under det för vår verldsdel gemensamma medeltalet (9 ‰). **Stockholms län** stannar vid 8'4 ‰ (nativitet 30'7,

dödlighet 22·3), motsvarande 0·68 af medeltalet för riket. De sista åren hafva, såsom synes, varit mycket gynsammar, men gent emot så många talande vittnesbörd från äldre tider är bäst att skåda ännu ett årtionde, innan man vågar tro på en stadigblifvande förändring. Märkvärdigt är att, alldeles som i Vestmanlands län, till och med under denna särskildt fördelaktiga tidrymd endast ett år förmått höja sig upp till det relativa öfverskott, som samtidigt egt rum inom riket i dess helhet. — Mot 100 afidne svara endast 138 födde. Länet är jemte Upsala det enda i Sverige, som i detta hänseende understiger 150. Erinras bör att medeltalet för hela Europa utgör blott 133.

Uppsala län har för det mesta följt Stockholms i spåren, med något lägre nativitet (29·5 ‰), men äfven lägre dödlighet (21·5 ‰) och ungefär samma öfvertalighet för de födde i jämförelse med antalet afidne eller 137 mot 100. Nativitetsöfverskottet blir alltså 8·0 ‰, motsvarande 0·65 af riksmideltalet. Ej ens under 1870-talet har länet förmått ett enda år höja sig till en ståndpunkt, som kunde få namn af medelmåttan. Lägets maximum är endast 0·84. Framåtskridandet är likväl obestriddt och betydande. — Under äldre tider var den naturliga folkökningen i Upsala län större än i Stockholms län, men i våra dagar synes förhållandet vara omvänt.

Tabell 28. Gotlands län.

År.	Nativitetsöfverskott.	
	‰	Läget (rikets tal = 1·00).
1871.....	8·9	0·68
1872.....	7·8	0·57
1873.....	10·2	0·75
1874.....	6·6	0·62
1875.....	7·0	0·64
1876.....	8·3	0·29
1877.....	9·1	0·74
1878.....	0·6	0·05
1879.....	6·7	0·49
1851—55...	7·2	0·71
1856—60...	12·6	1·05
1861—65...	11·0	0·82
1866—70...	7·2	0·78
1871—78...	6·7	0·55
1841—60...	8·2	0·76
1861—78...	8·1	0·69

Anledningen till Mälareprovinsernas framåtskridande i folkökning nu för tiden är först en verklig förbättring, bestående i en nedsättning af den i allt fall ännu mycket höga dödligheten; vidare också en viss, ehuru icke betydande, förhöjning af nativiteten. Att sistnämnda förhållande inträffat samtidigt med att nativiteten inom riket i dess helhet till följd af ogynsam åldersfördelning inom befolkningen varit ovanligt låg och dessutom inom flere landskap ytterligare förringats genom utvandringen, är hvad som egentligen bidragit att göra Mälardalens ställning så oväntadt gynsam under den tid som förflutit sedan 1865. Vid närmare granskning visar sig också, att förbättringen öfverallt daterar sig från sistnämnda tidpunkt. Men derför är också sannolikt att med återvändande högre nativitet för hela riket den nuvarande gynsamma ställningen åtminstone icke skall öfverträffas.

Sist af våra län sättes här **Gotlands**, ändock dess nativitetsöferskott blifvit stäldt till 8·4 ‰, alltså något högre än Uppsala läns. Af tabellen framgår nemligen tydligt, huru mycket Gotland i detta hänseende gått baklänges i senare tider, så att det nu i åtminstone femton år stått i sista rummet af våra bygder. Man skulle under sådana förhållanden nog vara frestad att nedsätta normaltalet, om icke Gotlands alla befolkningsförhållanden visat sig hafva varit så abnorma under hela denna tid, att utsigter ännu finnas för en återgång. — Genom de utomordentligt låga talen både för födde och afidne (resp. 24·0 och 15·6 ‰) sker att på Gotland det nämnda öferskottet kan motsvaras af proportionen 154 födde mot 100 afidne, ett tal som visserligen är lågt men dock högre än inom Mälareprovinserna.

Tabell 29. *Stockholms stad.*

År.	Nativitetsöferskott. ‰	Lefvande födde mot 100 afidne.
1861.....	2·3	108
1862.....	— 2·6	93
1863.....	5·6	113
1864.....	3·4	110
1865.....	2·0	106
1866.....	1·5	104
1867.....	5·4	120
1868.....	4·9	119
1869.....	0·0	100
1870.....	1·4	105
1871.....	2·5	108
1872.....	0·3	101
1873.....	— 3·3	91
1874.....	— 10·2	75
1875.....	— 2·3	94
1876.....	2·3	109
1877.....	3·3	112
1878.....	7·8	135
1879.....	9·1	142
1841—50...	— 5·6	85
1851—60...	— 6·0	85
1861—70...	2·4	107
1871—79...	1·3	104

Sammanfattas de län, i hvilka den naturliga folkökningen från svensk synpunkt är under medelmåttan, befinnas de utgöra:

- 1) ön Gotland;
 - 2) ett sammanhängande område i östra Sverige, omslutande hufvudstaden och bestående utom denna af Mälaredalens fyra län med vidare utsträckning norrut öfver Gefleborgs och Kopparbergs län och söderut öfver Östergötlands; samt
 - 3) ett sammanhängande område i vestra Sverige omkring Göteborg, nemligen Göteborgs och Bohus, Elfsborgs och Hallands län.
- Tilläggas bör att under det sista årtiondet Kristianstads län varit vacklande och möjligen snart också torde få inräknas bland länen med denna låga naturliga folkökning. I stället torde Gefleborgs län snart komma att tillhöra de län som ega ett högre nativitetsöferskott än riksmedeltalet.

Stockholms stad kan icke saknas vid en dylik öfversigt, om än dess förhållanden äro helt och hållet ojemförliga med landsortens. Tabell 29 utvisar nativitetsöferskottet och antalet födde mot 100 afidne inom vår huf-

vudstad sedan 1840. Tabellen talar för sig sjelf, och mycket af hvad den erinrar om — koleran 1866, smittkopporna år 1874 m. m. — är ännu i så friskt minne, att någon närmare belysning icke är af nöden. Af grunder, för hvilka här icke är tillfälle att redogöra, kan Stockholms dödlighetstal sättas till 30 ‰ och dess nativitetstal till 33 ‰, hvilket lemnar ett öfverskott af 3 ‰. Efter tabellen att döma kan detta förefalla något högt, men det synes oss, att vi icke behöfva befara för framtiden en fullt så hög dödlighet inom vår hufvudstad som under flydda tider, något hvarom äfven de senast gångna åren innebära ett löfte. Om Stockholms nativitetsöfverskott i jemförelse med öfriga landsdelars, se afdelningen om »landsbygden och städerna» (sidd. 197—203).

Perioden 1868—1870.

Ofta i det föregående måste en läsare, som jemfört de föreslagna normaltalerna med de i tabellerna meddelade siffrorna, hafva funnit att normaltalerna kommit att sättas så höga som de verkligen blifvit, endast derigenom att blott obetydligt afseende fästs vid den djupa sänkning i den naturliga folktillväxten, som utmärkte femårsperioden 1866—1870. Detta har skett till följd af en grundsats i dylika fall som jag för min del ej kan låta bli att anse som den enda rätta, att nemligen utomordentliga hemsökelse icke böra tillmätas betydelse, när fråga är om att nå fram till normala förhållandetal. På sin höjd kan man betrakta dem såsom med vissa längre mellantider återkommande och alltså låta dem endast med en deraf betingad bråkdel göra sitt inflytande gällande. Något sådant har äfven blifvit iakttaget i det föregående. Här är kanske rätta stället att också egna dessa abnormiteter en litet utförligare granskning, dels för den vigt och betydelse de ega i rent statistiskt hänseende, dels och framför allt till följd af det vemodiga intresse som det eger att sätta sig in i äfven vårt lands öfverståndna och förgångna lidanden. I tabell 30 äro införda de fakta, som behöfvas för att härom skaffa sig en föreställning. Möjligen hade varit bättre att införa de normala talen i första raden i stället för femårsperioden 1861—65 års. Men såsom redan är uppvisadt, skedde just under dessa år en sådan omstörtning, medförande förändringar, som sedan blifvit bestående, att de nuvarande normaltalerna icke äro med de ifrågavarande årens tal fullt jemförliga. Ihågkommas bör, att perioden 1861—65 var en ovanligt gynsam tid liksom äfven de år som följde närmast efter 1870.

Redan år 1868 finnes öfverskottet hafva sjunkit under den nästföregångna periodens tal i hvartenda län, ehuru i Stockholms helt obetydligt. (Från Stockholms stad bortses här.) Sänkningen fortgår år 1869, men Stockholms län har nu återgått till den gynsamare ståndpunkten och

denna gång i förening med Uppsala län. År 1870 har reaktionen redan begynt, men nu gå Stockholms och Uppsala län ned under strecket, som öfverskrides i stället af Vestmanlands. Mälareprovinserna och dessa

Tabell 30. *Nativitetsöfverskottet (‰) länsvis åren 1868—1872.*

(Anm. De med fetstil utmärkta talen äro de särskilda länens minima under denna tid.)

År.	Verm-lands län.	Skara-borgs län.	Elfsborgs län.	Göte-borgs län.	Hallands län.	Kristian-stads län.	Malmö-hus län.	Blekinge län.
1861—65...	15·2	16·0	13·7	11·8	12·0	14·9	15·0	15·2
1868.....	7·9	10·1	9·5	6·6	6·6	6·9	5·5	5·6
1869.....	7·7	8·2	3·1	5·8	1·9	1·8	5·0	— 1·8
1870.....	9·0	11·7	7·3	5·7	6·6	10·4	11·0	11·8
1871.....	16·1	15·2	11·7	10·1	11·6	13·0	13·6	12·9
1872.....	16·1	15·9	14·6	13·8	14·3	13·2	14·2	¹⁾ 10·8
År.	Krono-borgs län.	Jönkö-pings län.	Kalmar län.	Östergöt-lands län.	Gotlands län.	Stock-holms län.	Söder-manlands län.	Uppsala län.
1861—65...	16·3	16·4	15·5	13·6	11·0	7·1	10·8	7·6
1868.....	6·2	9·4	9·5	7·3	4·2	7·0	5·4	4·8
1869.....	0·6	8·2	3·5	6·9	5·0	8·6	7·0	8·7
1870.....	8·9	8·0	9·8	9·9	8·1	5·1	9·6	7·0
1871.....	15·2	15·2	14·2	13·2	8·9	8·4	11·8	10·3
1872.....	15·4	13·8	12·6	12·6	7·8	10·8	13·9	10·7
År.	Vestman-lands län.	Örebro län.	Koppar-borgs län.	Gefle-borgs län.	Vester-norrlands län.	Jemt-lands län.	Vester-bottens län.	Norrbot-tens län.
1861—65...	9·7	17·0	11·9	9·3	14·3	15·0	18·8	15·0
1868.....	2·4	6·8	7·1	5·2	3·0	11·0	— 12·1	3·4
1869.....	8·1	8·7	9·4	8·1	9·7	11·5	12·6	12·0
1870.....	10·1	12·8	7·6	7·2	12·7	9·1	12·9	5·8
1871.....	12·6	16·5	13·2	13·2	15·3	14·7	20·0	19·1
1872.....	13·1	16·5	14·1	13·2	17·8	16·7	20·5	18·3

ensamma hafva alltså under dessa år någorlunda förmått bevara en normal ståndpunkt. Enligt hvad af tabellen framgår utbreddes sig sänkningens

¹⁾ År 1873 — : 16·8 ‰.

maximum redan år 1868 öfver hela Norrland och Svealand, utom Jemtlands, Stockholms och Vermlands län, nådde deremot först 1869 Götaland (blott Gotland 1868), och först 1870 Göteborgs, Jönköpings, Stockholms och Jemtlands län.

När hela riket nådde sitt minimum (1869), hade öfverskottet sjunkit till 49 % eller knapt hälften af normal ståndpunkt. Jemfördt med den föregående femårsperiodens tal var 1869 års till och med endast 45 %, och de aldra flesta län hade på detta sätt räknadt under någotdera af åren 1868—70 sjunkit under 50 %. De som icke drabbats så hårdt voro Vermlands och Skaraborgs län, vidare det område i östra Sverige, som under vanliga år har det ringaste öfverskottet, nemligen Östergötlands län, Mälareprovinserna, Kopparbergs och Gefleborgs län, samt dertill Jemtlands län. Minsta sänkningen, endast 28 %, förekom i Stockholms län. Deremot åstadkom den allmänna nöden dödlighetsöfverskott i Vesterbottens och Blekinge län, i det förstnämnda år 1868 men i Blekinge år 1869. I Blekinge uppgick förlusten endast till 1·8 ‰ men i Vesterbottens län ända till öfver 12 ‰. — Utom i dessa län var sänkningen jemförelsevis störst i Kronobergs, Kristianstads, Hallands, Norrbottens och Västernorrlands län.

År 1871 var den fullständiga reaktionens år. Nitton län stodo öfver (numera) normal ståndpunkt, och endast fyra något litet derunder; för ett län (Stockholms) var talet jemnt lika med det normala. Men höjningen var icke lika stor öfverallt. För hela riket var den 7 %; i det egentliga Norrland vexlade den mellan — 3 % (= under medelmåttan, i Västernorrlands län) och + 18 % (i Norrbottens), inom vstra Svealand mellan 9 % (Örebro) och 19 % (Vermlands), inom Mälareprovinserna med deras vanliga anslutning Gefleborgs och Östergötlands län — men med undantag af det af alla dessa händelser nästan oberörda Stockholms län — från 10 ända till 29 %, och äntligen inom återstoden af Götaland från — 8 % (= under medelmåttan, i Göteborgs och Bohus län) till + 7 % (Skaraborgs). Höjningen var alltså i allmänhet starkast i mellersta Sverige, i den trakt som under vanliga förhållanden eger ett ganska ringa öfverskott, men svagast i Götaland, hvarest tre af de län voro belägna, som ej förmådde mäta måttet fullt. Dessa voro Göteborgs och Bohus, Elfsborgs och Hallands län, en välkänd grupp. Alla dessa visade i stället ett ovanligt vackert resultat det följande året, 1872, så att äfven reaktionen kom sist till Götaland, liksom förut sänkningen.

I förbigående må påpekas, hurusom Vesterbottens län efter det grufliga året 1868 redan 1869 intagit sin vanliga plats i spetsen för de öfriga. För detta län finnas knapt mer än två platser: den första eller den sista.

Granskning af de normala talen.

Efter denna lilla afvikelse länmas i tabell 31 en sammanfattning af det resultat, hvartill vi hittills hunnit, eller de normala öfverskotten länsvis jemte motsvarande »lägen». Innehållet af denna tabell är redan framställt i det föregående. Såsom en sammanfattning må endast med ledning af gradationerna sidd. 154 och 155 anföras följande fördelning:

Tabell 31. *Normala nativitetsöfverskottet länsvis.*

Län.	Nativitetsöfverskott.	
	‰	Läget (rikets tal = 100).
Vesterbottens	18.5	1.50
Norrbottens	17.0	1.38
Vesternorrlands	15.7	1.38
Örebro	15.2	1.24
Kronobergs	15.0	1.22
Jönköpings	14.5	1.18
Jemtlands	14.5	1.18
Skaraborgs	14.2	1.15
Vermlands	13.6	1.11
Kalmar	13.0	1.06
Malmöhus	13.0	1.06
Blekinge	12.7	1.03
Kristianstads	12.3	1.00
Hallands	12.0	0.98
Elfsborgs	12.0	0.98
Gefleborgs	12.0	0.98
Kopparbergs	11.8	0.96
Östergötlands	11.4	0.93
Göteborgs	11.0	0.89
Vestmanlands	10.5	0.85
Södermanlands	10.2	0.83
Stockholms	8.4	0.68
Gotlands	8.4	0.68
Uppsala	8.0	0.65
Stockholms stad	3.0	0.24
Sverige	12.3	1.00

Nativitetsöfverskottet är

starkt i fem län, nemligen Vesterbottens, Norrbottens och Vesternorrlands i norra Sverige, Örebro län i mellersta Sverige och Kronobergs län i det södra: af dessa närmar sig Vesterbottens län gränsen för »mycket stark» naturlig tillväxt; *temligen starkt* i ej mindre än sexton län, af hvilka

sju närma sig »starkt» öfverskott, nemligen Jemtlands län i norra Sverige, Skaraborgs och Vermlands i vestra, samt Jönköpings, Kalmar, Blekinge och Malmöhus i södra; nio deremot ligga närmare »svagt», nemligen Gefleborgs, Kopparbergs, Vestmanlands, Södermanlands och Östergötlands i mellersta och östra Sverige, Elfsborgs, Göteborgs och Bohus och Hallands i vestra samt Kristianstads län i södra;

svagt i Stockholms och Uppsala län samt på Gotland; och ändtligen

mycket svagt i Stockholms stad.

Erinrar man sig att medeltalet för Europa torde kunna sättas till omkring 9 ‰, så framgår att endast Stockholms, Uppsala och Gotlands län samt Stockholms stad kunna från europeisk synpunkt sägas vara under medelmåttan, hvaremot alla Sveriges öfriga län ligga *öfver medelmåttan*.

Naturligtvis är det af talen i tabell 31 egentligen »lägena» som äro de mest konstanta, och det är genom ett studium

af dessa som säkrast framgår utvecklingens gång inom de olika landsdelarna. För den skull äro de vigtigaste af dessa tal sammanställda i tabell 32.

Jemföras då de båda hufvudresultaten med hvarandra — å ena sidan talen för perioden 1841—60, å den andra de, som kunna anses numera vara de normala —, så visar det sig att af de län, som före utvandringens dagar stodo öfver riksmedeltalet, Elfsborgs och Hallands nu gått ned derunder, men att *intet* län, som förr stod under strecket, ännu har höjt sig deröfver. Deremot hafva inom hvar och en af dessa kategorier inträffat ej obetydliga förändringar. Fäster man sig endast vid de fall då rubbningen öfverstigit en tiondedel af de resp. lägenas förutvarande belopp, påträffas

Tabell 32. Länstälens "lägen".

Län. ¹⁾	"Läget" för nativitetsöfverskottets tal (rikets tal för hvarje år = 1'00).			
	1841—1860.	1861—1865.	Numera normalt.	1871—1878.
Vesterbottens	1'55	1'40	1'50	1'50
Norrbottnens	1'55	1'12	1'38	1'43
Vesternorrlands ...	1'37	1'07	1'28	1'37
Örebro	1'19	1'27	1'24	1'20
Kronobergs	1'34	1'22	1'22	1'23
Jönköpings	1'00	1'22	1'18	1'18
Jemtlands	1'22	1'12	1'18	1'17
Skaraborgs	1'10	1'19	1'15	1'12
Värmlands	1'24	1'13	1'11	1'07
Kalmar	1'01	1'16	1'06	1'02
Malmöhus	1'25	1'12	1'06	1'03
Blekinge	1'04	1'13	1'03	1'02
Kristianstads	1'20	1'11	1'00	0'96
Hallands	1'07	0'90	0'98	0'98
Elfsborgs	1'14	1'04	0'98	0'97
Gefleborgs	0'93	0'69	0'98	0'97
Kopparbergs	0'99	0'85	0'96	0'94
Östergötlands	0'79	1'01	0'93	0'92
Göteborgs	0'95	0'88	0'89	0'92
Vestmanlands	0'60	0'72	0'85	0'93
Södermanlands	0'73	0'81	0'83	0'89
Stockholms	0'35	0'53	0'68	0'84
Gotlands	0'76	0'82	0'68	0'55
Uppsala	0'38	0'57	0'65	0'69
Sverige	1'00	1'00	1'00	1'00

af dessa kategorier inträffat ej obetydliga förändringar. Fäster man sig endast vid de fall då rubbningen öfverstigit en tiondedel af de resp. lägenas förutvarande belopp, påträffas

a) *höjning* af denna betydighet för samtliga Mälareprovinserna, men icke för några andra län. Skenbart har höjningen visserligen varit lika stor äfven i Jönköpings, men å sid. 170 är visadt, att medeltalet för detta län under perioden 1841—60 blifvi abnormt genom 1857 års inverkan;

b) *sänkning* för Värmlands och Elfsborgs samt de båda skånska länen, alla kända såsom stamorter för utvandringen; vidare äfven inom Vesterbottens och Norrbottens län. Sänkningen drabbar alltså märkvärdigt nog å ena sidan våra båda sydligaste län, å den andra de båda nordligaste. Höjniugen deremot iaktogs i mellersta Sverige.

¹⁾ Om Stockholms stad, som är utelemnad såsom ej jemförlig med landsorten i detta fall, se sid. 198.

Mindre förändringar hafva nog äfven inträffat, såsom af tabellen framgår. Men då den för jämförelsen använda perioden 1841—60 svårigen för *alla* län kan anses representera den normala ståndpunkten före 1865, tjenar till intet att för mycket fördjupa sig i dessa detaljer. Man bör komma ihåg, att en rubbning motsvarande 1 %, eller en enhet i andra decimalen af »läget», i verkligheten är en ganska ringa sak. Dertill för-

Tabell 33. *Nativitetsöfverskottet år 1871.*

Län (utom Stockholms stad).	Nativitetsöfverskottet, $\frac{0}{100}$		
	Nor- malt.	Borde ut- göra år 1871 enl. det normala »läget». ¹⁾	Och ut- gjorde 1871.
Örebro	15·2	16·4	16·6
Vermlands	13·6	14·7	16·1
Skaraborgs	14·2	15·2	15·2
Elfsborgs	12·0	12·9	11·7
Hallands	12·0	12·9	11·6
Göteborgs	11·0	11·7	10·1
Kristianstads	12·3	13·2	13·0
Malmöhus	13·0	14·0	13·6
Blekinge	12·7	13·6	12·9
Kronobergs	15·0	16·1	15·2
Jönköpings	14·5	15·6	15·2
Kalmar	13·0	14·0	14·2
Östergötlands	11·4	12·3	13·2
Gotlands	8·4	9·0	8·9
Södermanlands	10·2	11·0	11·8
Stockholms	8·4	9·0	8·4
Uppsala	8·0	8·6	10·3
Vestmanlands	10·5	11·2	12·6
Kopparbergs	11·8	12·7	13·2
Gefleborgs	12·0	12·9	13·2
Vesternorrlands ...	15·7	16·9	15·3
Jemtlands	14·5	15·6	14·7
Vesterbottens	18·5	19·8	20·0
Norrbottens	17·0	18·2	19·1
Riket	12·3	13·2	13·2

dras i ett medelstort svenskt län endast att de aflidnes antal t. ex. höjes med 10 personer, och de föddes samtidigt minskas med lika mycket, hvilket ju nästan är försvinnande.

I det hela torde alltså tabell 32 vara ett intyg om regelbundenheten af dessa förhållanden, på samma gång den äfven upplyser om de nya strömningarne i våra dagar, hvilka i södra delen af vårt land hafva sin rot i utvandringen men i östra och norra Sverige i förändrade dödlighetsförhållanden, nemligen sänkning af dödligheten i Mälareprovinserna men höjning af dödligheten (och mestadels äfven af nativiteten) i Norrland.

Ett par undersökningar, huru de föreslagna »normaltalen» bestå profvet såsom sådana, torde till sist icke vara ur vägen. I tabellerna 33 och 34 äro för detta ändamål valda det första och det sista kända året af det årtionde, som nyss gått till ända. I tabell 33 redogöres sålunda för år 1871. Detta års riksmedelstal var 13·2 $\frac{0}{100}$, alltså ej obetydligt högre än

¹⁾ Dessa tal erhållas genom multiplikation af årets riksmedelstal (13·2) med de resp. länens normala »lägen», som innehållas i tabell 31.

normalt (12·3). Följaktligen böra äfven de särskilda länens tal höjas i proportion, om deras normala »lägen» skola bibehållas: detta är hvad som är utfördt i kol. 3. Kol. 4 innehåller de tal, som nativitetsöfverskottet under ifrågavarande år verkligen uppnådde.

En undersökning af tabellens innehåll lemnuar följande resultat:

a) I elfva län var 1871 års nativitetsöfverskott icke blott större än normalt är förhållandet, utan större äfven än man med fäst afseende vid årets särskildt gynnsamma förhållanden kunde hafva anledning att vänta. Eller med andra ord: för elfva län var »läget» högre än vanligt. Dessa voro:

	Beräknadt nativitetsöfverskott, $\frac{0}{100}$.	Verkligt	Länen äro här ordnade efter storleken af deras beräknade öfverskott. En hvar
Vesterbottens	19·8	20·0	kan öfvertyga sig, att ordningen skulle
Norrbottens	18·2	19·1	bli alldeles oförändrad, om man i stället
Örebro	16·4	16·5	utginge från det verkliga öfverskottet,
Vermlands.....	14·7	16·1	hvilket ju vittnar om att de normala ta-
Kalmar	14·0	14·2	len äro sanna uttryck för dessa läns in-
Gefleborgs.....	12·9	13·2	bördes ställning. Vidare bilda också dessa
Kopparbergs	12·7	13·2	län fullt naturliga grupper, ty nio af dem
Östergötlands	12·3	13·2	tillhöra norra och mellersta Sverige och
Vestmanlands	11·2	12·6	endast tvenne södra Sverige, och dessa
Södermanlands ...	11·0	11·8	två, Östergötlands och Kalmar, ansluta sig
Uppsala	8·6	10·3	äfven till de öfriga. Från det sydliga och
vestra Götaland finnes intet län höra till denna kategori.			

b) I nio län var öfverskottet år 1871 visserligen icke större utan endast lika stort (Skaraborgs) eller mindre än beräknadt, men likväl

	Beräknadt nativitetsöfverskott, $\frac{0}{100}$.	Verkligt	högre än eller lika högt som det normala öfverskottet. Dessa län, här bredvid upp-
Kronobergs.....	16·1	15·2	räknade, voro först enstaka Jemtlands och
Jönköpings.....	15·6	15·2	Stockholms län i norra och mellersta Sverige,
Jemtlands	15·6	14·7	vidare sju län i södra Sverige, nemligen de
Skaraborgs	15·2	15·2	båda inre småländska, Blekinge, Gotland,
Malmöhus	14·0	13·6	båda de skånska samt Skaraborgs. Äfven
Blekinge	13·6	12·9	här spåras alltså en naturlig gruppering,
Kristianstads.....	13·2	13·0	och vare sig man utgår från det beräk-
Gotlands	9·0	8·9	nade eller verkliga öfverskottet, blir ord-
Stockholms	9·0	8·4	ningen inbördes nästan oförändrad. Enda
undantagen äro, att Skaraborgs län byter plats med Jemtlands, och Kristianstads län — helt obetydligt — öfvergår Blekinge.			

c) I fyra län ändtligen var den naturliga folkökningen icke blott mindre än beräknadt utan — i trots af årets i allmänhet så gynnsamma förhållanden — äfven mindre än i normala fall. Dessa voro dels enstaka

	Beräknadt nativitetsöfverskott, ‰	Verkligt
Vesternorrlands.....	16·9	15·3
Elfsborgs	12·9	11·7
Hallands	12·9	11·7
Göteborgs	11·7	10·1

beräknade eller det verkliga öfverskottet afses, blir den inbördes ställningen oförändrad.

Tabell 34. *Nativitetsöfverskottet år 1879.*

Län (utom Stockholms stad).	Nativitetsöfverskottet, ‰		
	Normalt.	Borde ut- göra år 1879 enl. det normala "läget". ¹⁾	Och ut- gjorde 1879.
Örebro	15·2	16·9	16·6
Värmlands	13·6	15·1	14·9
Skaraborgs	14·2	15·6	13·9
Elfsborgs	12·0	13·3	12·0
Hallands	12·0	13·3	12·5
Göteborgs	11·0	12·1	11·4
Kristianstads	12·3	13·6	11·2
Malmöhus	13·0	14·4	12·2
Blekinge	12·7	14·0	16·2
Kronobergs	15·0	16·6	15·5
Jönköpings	14·5	16·0	15·0
Kalmar	13·0	14·4	14·4
Östergötlands	11·4	12·6	11·1
Gotlands	8·4	9·2	6·7
Södermanlands	10·2	11·3	12·5
Stockholms	8·4	9·2	12·3
Uppsala	8·0	8·3	11·6
Vestmanlands	10·5	11·6	10·8
Kopparbergs	11·8	13·1	10·2
Gefleborgs	12·0	13·3	17·6
Vesternorrlands	15·7	17·4	21·3
Jemtlands	14·5	16·0	16·9
Vesterbottens	18·5	20·4	21·0
Norrbottns	17·0	18·8	20·6
Riket	12·3	13·6	13·6

Vesternorrlands län, som ännu icke hade intagit den lysande ställning, som sedan blef dess lott, dels den sammanhängande gruppen Elfsborgs—Göteborgs—Hallands län. Äfven här ordnar sig alltså det hela lika naturligt som förut, och vare sig det

Från den pröfvande jämförelsen med 1871 års förhållanden hoppas jag alltså att normaltalens skola befinnas hafva afgått med beder. Vid en dylik pröfning är det emellertid nödvändigt att jämförelsen utsträcker till minst tvenne år. I tabell 34 är derför året 1879 behandlad på samma sätt som nyss 1871, och denna gång blir resultatet följande:

a) Nio län, nemligen samtliga de norrländska, tre af Mälaredalens och ett enda, eller Blekinge, från Götaland, egde detta år ett högre öfverskott än af deras normala läge kunnat beräknas. Af dem hade Vesternorrlands och Gefleborgs län uppstigit till rent abnorma tal, så att deras plats i länsordningen är

	Beräknadt nativitetsöfverskott, ‰	Verkligt
Vesterbottens	20·4	21·0
Norrbottens	18·8	20·6
Vesternorrlands	17·4	21·3
Jemtlands	16·0	16·9
Blekinge	14·0	16·2
Gefleborgs	13·3	17·6
Södermanlands	11·3	12·5
Stockholms	9·2	12·3
Uppsala	8·8	11·6

¹⁾ Jfr anm. till tab. 33.

betydligt gynsammare än vanligt, och detsamma kan sägas äfven om Stockholms län. I allmänhet kännetecknas detta år af en utomordentlig folkökning i Norrland.

b) I nio län var öfverskottet år 1879 visserligen ej högre utan an-
tingen endast lika högt som eller lägre än beräknadt, men dock högre

	Beräknadt nativitetsöfverskott, $\frac{0}{100}$.	Verkligt	än i dessa län normalt är händelsen. Hit
Örebro	16·9	16·6	hörde i mellersta Sverige gruppen Vest-
Kronobergs	16·6	15·5	manlands, Örebro och Vermlands län, i
Jönköpings	16·0	15·0	vestra Sverige gruppen Elfsborgs—Göte-
Vermlands	15·1	14·9	borgs—Hallands län, och slutligen de tre
Kalmar	14·4	14·4	småländska länen. Grupperingen är alltså
Hallands	13·3	12·5	fortfarande så enkel och naturlig som man
Elfsborgs	13·3	12·0	kan önska sig, och ordningen inbördes är
Göteborgs	12·1	11·4	vare sig man utgår från det beräknade
Vestmanlands	11·6	10·8	eller det verkliga öfverskottet, fullständigt
			densamma.

c) I sex län ändtligen var den naturliga folkökningen detta år ej
blott lägre än beräknadt, utan äfven lägre än normalt; dessa voro utom

	Beräknadt nativitetsöfverskott, $\frac{0}{100}$.	Verkligt	de båda skånska, några enstaka län, nem-
Skaraborgs	15·6	13·9	ligen Gotlands, Östergötlands, Skaraborgs
Malmöhus	14·4	12·2	och Kopparbergs. Sistnämnda län har för
Kristianstads	13·6	11·2	sin utomordentligt ogynsamma ställning
Kopparbergs	13·1	10·2	under detta år den mördande difterifar-
Östergötlands	12·6	11·1	soten att tacka. Genom dess härjningar har
Gotlands	9·2	6·7	Kopparbergs län mot vanliga förhållandet
			gått tillbaka för Östergötlands.

Äfven såsom gradmätare för bedömande af 1879 års naturliga folk-
ökning hoppas jag att normaltalen sålunda skola hafva uppfyllt alla rim-
liga anspråk. Att detta kan sägas också om de fastställda relationerna
mellan antalet födde och aflidne i och för sig, torde framgå af tabell 35.
De skiljaktigheter, som perioden 1871—1878 företer mot de normala
talen, äro i allmänhet obetydliga och gå för det mesta i samma riktning
som riksmedeltalets afvikning under denna tid eller: något öfver normal
ståndpunkt. Såsom redan är ådagalagdt (sid. 155) har nativitetsöfver-
skottet samtidigt varit något, ehuru obetydligt, lägre än normalt. Sam-
manställda gifva dessa båda fakta vid handen, att såväl nativiteten som
dödligheten varit ringare än vanligt. Detta gäller dock egentligen endast
om södra delen af vårt land: i norra Sverige har förhållandet merendels
 varit det motsatta. Inom Kopparbergs och Jemtlands län har genom
den höga dödssiffran öfverskottet äfven i relation till de aflidnes antal
 varit temligen lågt. I ännu högre grad gäller detta om Gotland, som

Tabell 35. *Lefvande födde mot 100
årlidne.*

Län.	Normalt.	1871— 78.	1871.
Vesterbottens	206	205	232
Jemtlands	194	188	209
Kronobergs	187	194	191
Örebro	187	187	208
Jönköpings	186	194	199
Skaraborgs	184	190	202
Norrbottnens	183	185	203
Vermlands	180	180	215
Vesternorrlands	180	180	181
Malmöhus	170	171	188
Kalmar	169	171	179
Kristianstads	169	168	182
Elfsborgs	167	173	167
Hallands	165	168	164
Kopparbergs	160	156	178
Gefleborgs	160	156	176
Blekinge	159	159	165
Östergötlands	159	161	179
Göteborgs	155	159	151
Gotlands	154	142	159
Södermanlands	150	157	165
Vestmanlands	150	155	170
Stockholms	138	144	140
Uppsala	137	140	157
Stockholms stad	110	101	108
Sverige	164	166	177

under denna tid genomgått en synnerligen ogynnsam period. Undertaligheten för Vesterbottens och Kristianstads län är deremot för obetydlig att ens komma i betraktande. — Högre än vanligt stodo egentligen de båda inre småländska länen, de båda vestgötalänen samt Mälareprovinserna.

Ingen af dessa afvikningar åstadkommer någon ändring af grupperingen omkring det gemensamma medeltalet. Fortfarande stå fjorton län — och det de samma som vanligt — *öfver* riksmedeltalet, och elfva län, likaledes de vanliga, *under* detsamma. Året 1871, som för jemförelsens skuld blifvit tillagdt, företer deremot ett par afvikelser härutinnan, i det att Elfsborgs och Hallands län nedsjunkit under medeltalet, som i stället öfverskridits af Kopparbergs och Östergötlands. Året har för öfrigt varit ett bland de gynsammaste, och alla län stå högre än vanligt, om man undantager gruppen Elfsborgs—Göteborgs—Hallands län, hvilka under den stränga vintern 1870—71 svårt hemsöktes af farsoter. Under det senare halfåret återtogo äfven dessa län fullt sin normala ställning.

Maxima och minima.

Ett studium af normala tal kompletteras genom betraktande af de yttersta förekomna gränserna, eller maxima och minima. Tabell 36 redogör för nativitetsöfverskottets förhållande härutinnan länsvise sedan år 1856. Från ses Stockholm kunde man lika gerna säga: »sedan år 1850», ty under perioden 1851—55 förekommo säkerligen i landsorten inga tal, som i någondera riktningen öfvergingo de här nämnda. Deremot förekom för vår hufvudstad år 1853 dödlighetsöfverskottet 29 ‰ (!), som lyckligtvis lemnar 1857 och 1874 års motsvarande tal långt bakom sig.

De meddelade talen för perioden 1841—1878 äro för bekvämlighetens skull endast de aritmetiska media mellan talen för resp. perioderna 1841—60 och 1861—78 och följaktligen af otillräcklig noggrannhet att uttrycka denna tidrymds verkliga nativitetsöfverskott. Deremot torde de vara tillräckligt noggranna för att gifva en föreställning om de *ungefärliga* förhållandena och alltså kunna användas såsom utgångspunkt för studiet af maximi- och minimitalen.

I tabellen äro länen först ordnade efter nämnda ungefärliga medeltal för perioden 1841—78, sedan efter maxima under åren 1856—79 och

Tabell 36. *Nativitetsöfverskottet 1841—1878¹⁾ samt maxima och minima under perioden 1856—1879.*

Nativitetsöfverskottet (‰) 1841—1878. ¹⁾		Maximum för enskildt år under perioden 1856—1879.		Minimum för enskildt år under perioden 1856—1879.	
Vesterbottens län	18'0	Vesterbottens län....	22'9	Jemtlands län.....	9'1
Norrbottens.....	15'7	Örebro.....	21'9	Kopparbergs.....	7'1
Vesternorrlands.....	14'5	Vesternorrlands.....	21'3	Örebro.....	6'7
Kronobergs.....	14'1	Vermlands.....	21'3	Södermanlands.....	5'4
Örebro.....	13'7	Jönköpings.....	20'9	Malmöhus.....	5'0
Jemtlands.....	13'5	Skaraborgs.....	20'8	Göteborgs.....	4'9
Vermlands.....	13'2	Norrbottens.....	20'7	Gefleborgs.....	4'2
Skaraborgs.....	13'0	Kalmar.....	19'8	Kalmar.....	3'5
Malmöhus.....	13'0	Kronobergs.....	19'7	Norrbottens.....	3'4
Jönköpings.....	12'5	Blekinge.....	19'5	Elfsborgs.....	3'1
Kristianstads.....	12'5	Elfsborgs.....	18'0	Vesternorrlands.....	3'0
Kalmar.....	11'9	Östergötlands.....	17'8	Vermlands.....	2'5
Elfsborgs.....	11'9	Jemtlands.....	17'6	Östergötlands.....	2'1
Blekinge.....	11'6	Gefleborgs.....	17'6	Hallands.....	1'9
Hallands.....	11'5	Hallands.....	17'6	Kristianstads.....	1'8
Kopparbergs.....	10'9	Malmöhus.....	16'9	Kronobergs.....	0'6
Göteborgs.....	10'2	Kristianstads.....	16'9	Gotlands.....	0'6
Gefleborgs.....	10'1	Kopparbergs.....	16'6	Skaraborgs.....	— 1'5
Östergötlands.....	9'9	Göteborgs.....	15'9	Blekinge.....	— 1'8
Södermanlands.....	9'0	Vestmanlands.....	15'8	Stockholms.....	— 4'6
Vestmanlands.....	8'8	Gotlands.....	14'5	Vestmanlands.....	— 5'2
Gotlands.....	8'2	Södermanlands.....	13'9	Uppsala.....	— 8'1
Stockholms.....	6'1	Stockholms.....	12'8	Vesterbottens.....	— 12'1
Uppsala.....	6'1	Uppsala.....	11'6	Stockholms stad.....	— 15'1
Stockholms stad.....	— 1'3	Stockholms stad.....	9'1	Jönköpings län.....	— 18'0!

¹⁾ Se texten.

slutligen efter minima under samma tid. Man behöfver ej studera dessa sammanställningar länge, innan man skall förvånas öfver, huru nära de båda första serierna följa hvarandra. Visserligen förekomma också undantag. Några län hafva uppstigit till maxima, som ställa dem i första ledet inom denna serie, fastän de normalt endast kunna sägas vara af andra rangen, och tvärtom hafva några af de normalt främste länen icke nått några utomordentliga maxima. Men ser man till de förstnämnda länen, befinnas de vara först och främst gruppen Örebro—Skaraborgs—Vermlands län, som vid den tidpunkt då de nådde sina maxima, eller år 1860, ovedersägligt tenderade till en starkare naturlig tillväxt än (genom utvandringen) sedan blifvit händelsen; vidare höra hit dels Jönköpings län, hvars höga maximum egentligen är en reaktion (år 1860) mot det förfärande året 1857, som ställt detta län i sista rummet inom serien af minima; dels Blekinge, som i allt är en bygd, som går till ytterligheter; dels ändtligen, rent tillfälligt, Östergötlands län. — De län, som lemnat lägre maxima än som kunde väntas äro åter Kronobergs, Kristianstads och Malmöhus län i södra Sverige samt Norrbottens och Jemtlands i det norra. Dessa synas alltså vara mindre fallna för utomordentliga undantagsfall. Också stå åtminstone Jemtlands och Malmöhus län mycket högt i fråga om minima.

I båda dessa serier äro de sex sista länen (Stockholms stad inberäknad) identiska och med föga olika ordning inbördes; de äro Mälareprovinserna med hufvudstaden samt ön Gotland.

Serien af minima företer föga öfverensstämmelse med de föregående men innehåller också just de rena undantagsfallen, som undandraga sig beräkningar. Det är icke ens möjligt att af dessa tal draga några slutsatser om huruvida någon särskild del af vårt land skulle vara företrädesvis utsatt för utomordentliga hemsökelse. I de båda sista rummen träffas jemte Stockholm de från hvarandra vidt skilda Vesterbottens och Jönköpings län.

Maximi- och minimaltalens belopp. Under den tidrymd som här är i fråga finnas sju län hafva ett eller annat år uppnått och öfverskridit gränsen för *mycket stark* naturlig tillväxt (20 ‰), bland dem tillhör det högsta talet, nära 23 ‰, Vesterbottens län. För åtta län faller maximum mellan 17½ och 20 ‰, och för fem mellan 15 och 17½ ‰. Endast fem län (Stockholms stad inberäknad) hafva ingen gång hunnit till 15 ‰. Erinrar man sig att det normala talet för vårt land är 12·3 ‰, så synes att Uppsala län ej ens i gynsammaste fall nått upp till detta riksnedeltal! — Stockholm intager naturligtvis en särskild ställning och har ingen gång nått 10 ‰.

Genom en märklig tillfällighet är det lägsta maximum (Stockholms stad) jemt lika stort som det högsta af minima (Jemtlands län). Utom Jemtlands hafva fyra andra län under denna tid icke sjunkit ned under 5 ‰, nemligen Kopparbergs, Örebro, Södermanlands och Malmöhus. Åtta län (inbegr. Stockholms stad) hafva hemsökts af dödlighetsöfverskott; dock hafva sådana af betydligare storlek drabbat endast Stockholms stad samt Vesterbottens och Jönköpings län. Sistnämnda län har varit nere ända vid — 18 ‰ (år 1857)!

Skilnaden mellan maximum och minimum uppgår för Jönköpings län till ej mindre än 38·9 ‰, och för Vesterbottens till 35·0, men för Jemtlands län endast till 8·5 ‰. Bland de län der denna skilnad är minst är äfven Malmöhus län (11·9).

Tidpunkten för maxima och minima. Maximum för hela riket, utgörande 17·1 ‰, inföll år 1860. Samma år nådde ej mindre än elfva läns naturliga folkökning den högsta punkt den åtminstone under senare tider intagit. Norrifrån och söderut räknadt voro dessa: Jemtlands, Kopparbergs, Vestmanlands, Örebro, Vermlands, Skaraborgs, Östergötlands, Kalmar, Jönköpings, Elfsborgs och Göteborgs. *Före* denna tid hade maximum nåtts endast af Gotlands län år 1858 och af Hallands år 1859; *efter* denna tid år 1861 i Vester- och Norrbottens län samt Kristianstads och Malmöhus (de båda nordligaste och de båda sydligaste!), år 1863 i Kronobergs och Blekinge, år 1872 i Södermanlands, och ändtligen år 1879 i Stockholms, Uppsala, Gefleborgs och Västernorrlands län samt Stockholms stad. Under de sex åren från och med 1858 till och med 1863 föll alltså maximum i nitton af våra län, hvaremot 1870-talet medfört maxima i ett sammanhängande område, som omfattar kustlänen från och med Södermanland till och med Ångermanland.

Minima fördela sig egentligen på rödsotsåret 1857 och den olyckliga perioden 1868—70:

på 1857 komma Stockholms stad samt Vestmanlands, Uppsala, Örebro, Vermlands, Skaraborgs, Jönköpings och Östergötlands län, alltså egentligen mellersta Sverige och norra Götaland;

på åren 1868—70 tretton län, nemligen Norrbottens, Vesterbottens, Västernorrlands, Kopparbergs och Södermanlands (= ungef. norra Sverige) år 1868, Elfsborgs, Kalmar, Kronobergs, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus och Hallands (= ungef. södra Sverige) år 1869, samt Jemtlands län år 1870.

Enstaka faller minimum för Stockholms län på år 1856, för Gefleborgs på 1865, Göteborgs 1866 (kolera i Göteborg) och för Gotlands län på år 1878.

Antalet lefvande födde mot 100 afidne. Maxima i detta hänseende framställas i tabell 37, vid sidan af de normala talen. Öfverensstämmelsen i länens inbördes ordning mellan den förra serien och den senare är äfven här i ögonen fallande, och undantagen äro i det hela de samma som i fråga om öfverskottet uttryckt i $\frac{0}{100}$ af folkmängden.

Såsom synes har i de flesta län under dessa fyra och tjugu år åtminstone någon gång händt, att de föddes antal uppnått dubbla antalet af de afidne; likväl har det aldrig händt inom någon af de fyra Mälare-provinserna, och ej heller inom Gefleborgs, Kopparbergs och Göteborgs län samt, naturligtvis, icke i Stockholms stad. Äfven här har Uppsala län icke en enda gång nått fram till det tal, som för Sverige i dess helhet bör betraktas såsom det normala, eller mot 100 afidne 164 födde.

Märklig är följande omständighet. Af de sjutton län som hunnit till 200, hafva

16 sitt maximum under något af åren 1859—1863,

och *ett enda* (Vesternorrlands) under 1870-talet;

deremot af de län, som icke hunnit 200, hafva

blott 2 sitt maximum år 1860,

men 6 hafva nått det samma under 1870-talet.

De län som äro underlägsna hafva således under det senaste årtiondet genomgått ett gynsamare tidsrum än någonsin förut varit händelsen, hvaremot de öfriga icke mera nått den höjd, som de intogo omkring år 1860. Detta tyder onekligen på ett visst utjemnande.

Under alla förhållanden är det en stor sällsynthet i Europa, att nativiteten hinner till dubbelt så högt belopp som dödligheten. Sannolikt inträffar det ingenstädes annat än i vissa delar af Skandinavien och Finland samt möjligen England. Här må därför i korthet anföras alla dylika fall i Sverige under den ofvan behandlade tidrymden (1856—1879). Nämda förhållande har inträffat

i *Vesterbottens län* ej mindre än femton särskilda år af dessa tjugufyra, nemligen samtliga åren 1858—1866 med undantag blott af 1862 och 1865, och vidare äfven samtliga åren 1871—79 med undantag endast af 1874. Härigenom torde väl så fullständigt som möjligt vara ådagalagdt att i detta län, sådana höga tal icke äro undantag utan regel.

I *Jemtlands län* kan detta förhållande iakttagas elfva gånger, nemligen åren 1858—63, 1867, 1871—73 och 1879;

i *Örebro län* nio gånger nemligen 1858—61, 1865, 1871—73 och 1879;

i *Kronobergs län* äfvenledes nio gånger, nemligen 1860, 1861, 1863, 1865, 1872—74, 1878 och 1879;

i Jönköpings, Skaraborgs och Vermlands län sju gånger i hvardera, nemligen:

i *Jönköpings län* åren 1860, 1861, 1863, 1873, 1874, 1877 och 1879;
i *Skaraborgs län* åren 1859—61, 1865, 1866, 1871 och 1872, och
i *Vermlands län* åren 1859, 1860, 1863, 1871—73 och 1879.

Fem gånger har förhållandet inträffat i *Norrbottnens län* (1859—61, 1871 och 1879) samt i *Vesternorrlands* (1859—61, 1872 och 1879);

tre gånger i *Blekinge län*: 1860, 1863 och 1865;

två gånger i *Malmöhus* (1861 och 1863), *Kalmar* (1860 och 1861),
Kristianstads (1861 och 1863), *Elfsborgs* (1860 och 1872) samt *Gotlands län* (1859 och 1860), och ändtligen

en gång i *Hallands län* (1859) och i *Östergötlands* (1860).

Tabell 37. Antalet lefvande födde mot 100 aflidne.

Län.	Normalt.	Län.	Maximum under åren 1856—1879.	Maximum in- föll år
Vesterbottens.....	206	Vesterbottens	260	1861
Jemtlands.....	194	Jemtlands	252	1860
Örebro.....	187	Jönköpings.....	239	»
Kronobergs.....	187	Vermlands.....	238	»
Jönköpings.....	186	Örebro.....	235	»
Skaraborgs.....	184	Norrbottnens.....	229	»
Norrbottnens.....	183	Skaraborgs.....	224	»
Vermlands.....	180	Vesternorrlands.....	224	1879
Vesternorrlands.....	180	Kronobergs.....	224	1863
Malmöhus.....	170	Kalmar.....	219	1860
Kalmar.....	169	Blekinge.....	213	1863
Kristianstads.....	169	Malmöhus.....	208	1861
Elfsborgs.....	167	Kristianstads.....	207	»
Hallands.....	165	Elfsborgs.....	206	1860
Kopparbergs.....	160	Gotlands.....	206	1859
Gefleborgs.....	160	Östergötlands.....	204	1860
Blekinge.....	159	Hallands.....	203	1859
Östergötlands.....	159	Gefleborgs.....	199	1879
Göteborgs.....	155	Kopparbergs.....	194	1860
Gotlands.....	154	Vestmanlands.....	191	»
Vestmanlands.....	150	Göteborgs.....	190	1877
Södermanlands.....	150	Södermanlands.....	189	1872
Stockholms.....	138	Stockholms.....	174	1879
Uppsala.....	137	Uppsala.....	163	»
Stockholms stad.....	110	Stockholms stad.....	142	»

För att så lemna ett sista bevis på regelbundenheten af alla dessa förhållanden hafva i tabell 38 de län, som ofvan blifvit omnämnda, uppstälts i ordning efter sin normala ståndpunkt i detta hänseende, och det antal år under hvilka hvar och ett af dem uppnått talet 200 födde mot 100 afidne har satts i en kolumn bredvid. Det kan ju icke nekas, att den precision med hvilken hvarje län här intager *nästan absolut samma*

Tabell 38.

Län.	Lefvande födde mot 100 af- lidne, normalt.	Antal år (1856--79) med dubbelt så många födde som afidne.
Vesterbottens	206	15
Jemtlands	194	11
Örebro	187	9
Kronobergs	187	9
Jönköpings	186	7
Skaraborgs	184	7
Norrbottnens	183	5
Vermlands	180	7
Vesternorrlands ...	180	5
Malmöhus	170	2
Kalmar	169	2
Kristianstads	169	2
Elfsborgs	167	2
Hallands	165	1
Blekinge	159	3
Östergötlands	159	1
Gotlands	154	1

plats, vare sig man ordnar dem efter den ena kolumnen eller efter den andra, är ett i hög grad märkvärdigt förhållande och ett starkt intyg äfven om de framställda normaltalens sannolikhet. Undantag bilda endast och allenast Norrbottens och Blekinge län, i ty att det förstnämnda har färre, men det sistnämnda flere sådana undantagsvis gynsamma år än man haft rätt att vänta. Och å sid. 192 är redan uppvisadt, att just Norrbottens län hör till dem, som sällan uppträda med utomordentliga tal, hvaremot dess normala ställning redan är tillräckligt fördelaktig, och vidare att just Blekinge län tvärtom i detta hänseende som i alla andra svängar mellan ytterligheter. Allt sammanstämmer att ådagalägga en ojemförlig regelbundenhet.

Genom det föregående torde tillfylllestgörande vara ådagalagdt:

1) att en bestämd skilnad eger rum i naturlig folkökning mellan Sveriges olika bygder;

2) att denna skilnad är ganska betydande och under vanliga förhållanden konstant; och

3) att de ofvan föreslagna normaltalerna äro åtminstone approximativt riktiga uttryck för denna skilnad och alltså kunna läggas till grund för bedömande af hvarje enskildt års förhållanden i hvar och ett af Sveriges län.

3) Naturliga folkökningen å landsbygden och i städerna.

Med afseende på Sveriges flesta befolkningsförhållanden bör man skilja mellan de tre grupperna: landsbygden, hufvudstaden och de öfriga städerna. Visserligen är den första af dessa grupper så öfvervägande i folkmängd, att rikets tal egentligen bestämmas af landsbygdens: så utgjorde vid 1880 års folkräkning folkmängden i runda tal

å landsbygden.....	3,875,000,
i landsortsstäderna.....	525,000,
och i Stockholm.....	170,000,

hvidan landsbygden upptog nära 85 % af det hela; men äfven de min-

Tabell 39. Nativitetsöfverskottet å landsbygden och i städerna 1841—1879.

År.	Nativitetsöfverskottet, $\frac{0}{100}$.				
	Hela riket.	Nemligen			Samtliga städerna.
		Landsbygden.	Städerna utom Stockholm.	Stockholm.	
1841—50.....	10·5	11·6	2·8	— 5·6	0·6
1851—60.....	11·1	12·2	3·9	— 6·0	1·3
1861—70.....	11·2	11·9	8·4	2·4	6·7
1871—79.....	12·3	13·0	10·2	1·3	8·0
1841—45.....	11·1	12·1	4·0	— 4·8	2·2
1846—50.....	10·0	11·1	1·8	— 6·1	— 0·4
1851—55.....	10·2	11·6	0·9	— 10·5	— 2·1
1856—60.....	12·0	12·9	6·6	— 1·7	4·4
1861—65.....	13·4	14·1	10·7	2·2	8·4
1866—70.....	9·2	9·7	6·3	3·2	5·7
1871—75.....	12·4	13·4	9·3	— 2·7	6·3
1876—79.....	12·3	12·6	11·3	5·8	9·9
1871.....	13·2	13·9	10·5	2·5	8·5
1872.....	13·7	14·7	10·2	0·3	7·7
1873.....	13·6	14·7	9·8	— 3·3	6·4
1874.....	10·6	11·7	8·4	— 10·2	3·7
1875.....	10·9	11·8	7·7	— 2·3	5·3
1876.....	11·2	11·7	10·0	2·8	8·2
1877.....	12·4	12·9	11·5	3·3	9·5
1878.....	11·7	12·0	11·8	7·8	10·3
1879.....	13·6	13·9	12·4	9·1	11·6

dre grupperna förtjena att egnas en särskild uppmärksamhet, när deras afvikelser äro så stora som här är fallet.

Tabell 39 lemnar de nödiga upplysningarna härutinnan. Hvad som af den samma först framgår är, huru stark landsbygdens naturliga folkökning är i jemförelse med städernas, och huru förfärande underlägsen vår hufvudstad är, i hvilken esomoftast de afiidnes antal hinner och öfverstiger de föddes. Dernäst framgår å alla håll en obestriddig förkofran, minst på landsbygden men störst i landsortsstäderna. Sammanställles årtiondet 1841—1850 med den senaste perioden 1871—79, blifver resultatet:

År.	Hela riket.	Nativitetsöfverskott, $\frac{0}{100}$.			
		Landsbygden.	Landsortsstäderna.	Stockholm.	Samtl. städer.
1841—50.....	10·5	11·6	2·8	— 5·6	0·6
1871—79.....	12·8	13·0	10·2	1·8	8·0

Beräknas de öfriga gruppernas *underlägsenhet*, under landsbygden,

År.	Landsorts- städernas	Stockholms stads	Samtliga städers	underlägsenhet under landsbygden.	
1841—50...	$\frac{0}{100}$ 8·8	$\frac{0}{100}$ 17·2	$\frac{0}{100}$ 11·0		varder denna sådan som framgår af vidstående tabell. Af densamma synes att de mindre städerna numera nästan upphunnit landsbygden, och att äfven Stockholm gjort betydande framsteg. Perioden 1871—75 med sin bostadsbrist och sina smittkoppepidemier erinrar likväl ännu fullt om »den gamla goda tidens» förhållanden i vår hufvudstad. — Stockholms stora dödlighet är en mörk fläck på vårt sociala lif och talar om sorgliga missförhållanden. Om någon ville göra sig besvär med att studera denna sak och särskildt toge i betraktande dödligheten inom de olika åldrarna och jemförde den med motsvarande tal — jag vill ej säga för landsorten, utan för Göteborg, Kristiania, Köpenhamn, ja London eller Paris —, så skulle sanningar komma i dagen, öfver hvilka den mest utpräglade optimist skulle förskräckas. —
1851—55...	10·7	22·1	13·7		
1856—60...	6·8	14·6	8·5		
1861—70...	3·5	9·6	5·2		
1871—75...	4·1	16·1	7·1		
1876—79...	1·8	6·8	2·7		

De framsteg, som kunna iakttagas för våra mindre städer, tillkomma egentligen endast de medelstora af dem. Våra minsta städer hafva — med undantag af dem i Norrland och några få andra — ingenting annat som kännetecknar dem såsom städer än den höga dödlighetsciffran.

Befolkningsrörelsens normala gång å landsbygden och städerna framställles i tabell 40. Såsom synes öfverensstämma talen för nativitetsöfverskottet — utom för Stockholm — i det närmaste med dem, som verkligen egt rum under perioden 1871—78, hvilket likväl endast är en tillfällighet. — För städerna skulle man genom att taga medeltalen för någon längre, förgångnen period naturligtvis komma till lägre siffror, men

man eger rätt att taga fasta på den tydliga förbättringen under senare år.

Normala öfverskottet skulle alltså för städerna vara 8·2 ‰ men för landsbygden 13·0 ‰ eller nära 60 % högre. I få länder är denna skil-

Tabell 40. Den normala naturliga folkökningen å landsbygden och i städerna.

	I ‰ af medelfolkmängden:			Lefvande födde mot 100 afidne.
	Nativitets- öfverskottet.	I ty att		
		Nativiteten.	Dödligheten.	
Landsbygden	13·0	31·2	18·2	172
Städerna	8·2	33·0	24·8	133
Landsortsstäderna	10·0	33·0	23·0	143
Stockholm	3·0	33·0	30·0	110
Sverige	12·3	31·5	19·2	164

nad så stor som i Sverige. I Norge skall den icke uppgå till högre be-
lopp än omkring 10 %, och äfven i Danmark med dess stora hufvudstad
endast till omkring 30 å 40 %.

Länsvis. Tabell 41 framställer länsvis förhållandet mellan lands-
bygden och städerna under åren 1871—78. Om också dessa år ej kunna
öfverallt anses såsom normala, gifva de likväl en tillförlitlig föreställning
om landsbygdens och städernas inbördes ställning. Beträffande först
landsbygden finnas elfva län stå högre än riksmedeltalet, bland dessa
intet, som man ej är van att träffa på en sådan plats. Under medeltalet
träffas deremot, utom de vanliga länen, äfven de båda skånska, hvilket
efter all sannolikhet är något, som icke egt rum under äldre tider utan
under 1870-talet inträffar för första gången. Här spåras otvifvelaktigt
utvandringens inflytande.

För öfrigt innehåller denna tabell föga nytt i fråga om landsbygden.
Man gifve likväl akt på förhållandet mellan kol. 2 och 3. Det upplyser
sålunda om ganska stora olikheter i de faktorer, som konstituera folk-
mängdsförändringen, när t. ex. Blekinge läns landsbygd eger ett nativi-
tetsöfverskott af 14·1 ‰, fastän der mot 100 afidne svara blott 168
födde, hvaremot landsbygden i Skaraborgs län, med 193 födde mot 100
afidne, ej hinna till högre öfverskott än 14·0 ‰. Blekinge måste alltså
ega en mycket högre både nativitet och dödlighet än Skaraborgs län, när
en så betydlig *skilnad* mellan dessa båda faktorer som 14·1 ‰ likväl
icke motsvaras af en högre *relation* dem emellan än som 168 : 100. Man

sammanställe på liknande sätt å ena sidan Norrbottens och Vesternorrlands län å den andra de båda första Smålandslänen, å ena sidan Stockholms län å den andra Gotlands, o. s. v.

Tabell 41. *Naturliga folkkökningen å landsbygden och i städerna länsvis 1871—78.*

Län.	Landsbygden.		Städerna.
	Nativitetsöfverskottet, ‰.	Lefvande födde mot 100 af- lidne.	Nativitetsöfverskottet, ‰.
Vesterbottens.....	19·6	209	6·5
Norrbottens.....	17·8	189	10·4
Vesternorrlands.....	17·2	186	11·4
Kronobergs.....	15·1	195	8·1
Örebro.....	15·1	191	9·6
Jönköpings.....	14·6	198	12·6
Jemtlands.....	14·4	189	11·3
Blekinge.....	14·1	168	5·0
Skaraborgs.....	14·0	193	9·3
Vermlands.....	13·1	181	11·5
Kalmar.....	13·0	176	7·5
Vestmanlands.....	12·2	161	5·2
Malmöhus.....	12·2	171	14·5
Elfsborgs.....	12·1	176	8·4
Östergötlands.....	12·0	169	6·7
Kristianstads.....	11·9	168	10·9
Hallands.....	11·8	169	13·1
Kopparbergs.....	11·8	159	5·6
Södermanlands.....	11·7	165	4·2
Gefleborgs.....	11·6	159	12·3
Göteborgs.....	10·4	160	13·0
Stockholms.....	9·4	145	6·2
Uppsala.....	9·3	147	2·4
Gotlands.....	7·2	147	2·2
Sverige.....	12·9	174	7·5

Jemföras andra och fjärde kolumnerna med hvarandra, synes, såsom man kunde vänta, landsbygden i de allra flesta län taga försteget framför städerna: dock finnas representanter också för det motsatta förhållandet, och äro dessa Malmöhus, Hallands och Göteborgs län i södra och vstra Sverige, samt Gefleborgs i det norra. I Göteborgs och Malmöhus län är skillnaden betydande (resp. 25 och 20 %), hvilket visar huru annorlunda vår andra och vår tredje stad i detta hänseende äro ställda än vår första. — Äfven i Kristianstads, Vermlands och Jönköpings län är landsbygdens öfverlägsenhet, ehuru gifven, dock endast ringa, eller resp. 9, 14 och 16 %, då den i hela riket, såsom redan är visadt, uppgår till nära 60 %.

För öfrigt lemnas i tabellerna 42 och 43 en mera direkt framställning af städernas förhållanden härutinnan. Det kan visserligen synas föga upplysande att betrakta dem *länsvis* men för att undvika vidlyftighet tillgripes denna utväg, och endast några större och märkligare städer

behandlas för sig. Enligt tabell 42 förekommer det svagaste öfverskottet i städerna inom ett sammanhängande område, som omfattar Kopparbergs län och samtliga Mälareprovinserna, hufvudstaden, Östergötlands, Kalmar och Blekinge län samt ön Gotland; alltså rent af hela Östersjökusten. Kopparbergs, Kalmar och Gotlands län hörde visserligen

under 1860-talet icke till dem som stodo under medelmåttan, men deras ställning var äfven då långt ifrån gynsam, om man besinnar, huru högt medeltalet skulle uppflyttas, i fall Stockholm lemnades utom beräkningen.

Tabell 42. *Naturliga folkökningen i städerna, länsvis.*

Städerna i	Nativitetsöfverskottet, ‰		Lefvande födde mot 100 åttidne 1871—78.
	1871—78.	1861—70.	
Malmöhus län.....	14.5	12.9	173
Hallands	13.1	9.2	164
Göteborgs	13.0	7.9	159
Jönköpings	12.6	12.5	165
Gefleborgs	12.3	8.7	145
Vernlands	11.5	8.9	159
Vesternorrlands	11.4	9.8	141
Jemtlands	11.3	12.6	156
Kristianstads	10.9	10.8	159
Norrbottnens	10.4	8.8	143
Örebro	9.6	10.4	149
Skaraborgs	9.3	9.8	152
Elfsborgs	8.4	7.6	143
Kronobergs	8.1	9.1	141
Kalmar	7.5	7.4	134
Östergötlands	6.7	5.6	128
Vesterbottens	6.5	10.0	131
Stockholms	6.2	1.5	125
Kopparbergs	5.6	7.5	121
Vestmanlands	5.2	4.3	121
Blekinge	5.0	6.8	122
Södermanlands	4.2	5.1	115
Gotlands	2.9	7.2	114
Uppsala	2.4	5.7	109
Stockholms stad...	0.3	2.4	101
Samtliga städer....	7.5	7.0	130

— Under 1870-talet synas äfven städerna i Vesterbottens län hafva nedgått bland de sämre, troligen endast af tillfälliga anledningar.

I de flesta län var städernas nativitetsöfverskott högre under åren 1871—78 än under 1860-talet, likväl icke i de tre län, som hvar-dera ega endast hvar sin stad, ej heller i Kopparbergs, Örebro, Södermanlands, Uppsala, Vesterbottens, Skaraborgs och Blekinge län, och slutligen ej heller i hufvudstaden sjelf. Medeltalet för samtliga städerna är 7.5 ‰ mot 7.0, alltså en förbättring. Tillägges till den förstnämnda perioden året 1879, det gynsamaste våra städer någonsin hafva genomgått, stiger det nämnda medeltalet till jemnt 8 ‰.

Enskilda städer. Som hastigast må äfven några sådana, af mera framstående art, uppmärksammas. Tabell 43 upptager alla våra städer med öfver 10,000 inv. samt af de mindre Halmstad, Oskarshamn, Söderhamn,

Hudiksvall, Hernösand, Sundsvall och Luleå. Af denna tabell framgår, att om städerna i allmänhet äro underlägsna landsbygden i fråga om naturlig folkökning, enskilda af dem likväl göra högst betydande undantag. Oskarshamn och Malmö öfverträffa sålunda landsbygden inom hvarje svenskt län med undantag af Vester- och Norrbottens, och till och med

Göteborg stannar åtminstone vid högre tal än rikets landsbygd i dess helhet. — Vidare bekräftas af denna tabell, att det högsta nativitetsöfverskottet träffas bland de medelstora stadssamhällena, ty med undantag af Karlskrona, Kalmar och Uppsala hafva alla ofvan upptagna städer af medelstorlek högre naturlig folkkökning än städernas riksnedeltal för dessa år, hvadan alltså de mindre städerna måste befinna sig *under* detta medeltal.

I öfrigt tarfvar denna tabell inga serskilda kommentarier. Att de förhållanden, om hvilka han upplyser, äro temligen konstanta, åtminstone i hvad angår den inbördes ordningen städerna emellan, synes deraf att denna i det närmaste förblifvit den samma, fastän de senaste åren medstads varit gynnsammare än 1860-talet. De städer som gått tillbaka,

Tabell 43. Naturliga folkkökningen i några enskilda städer.

Städer.	1871—1878.			Lefvande födde mot 100 afidne	
	Nativitetsöfverskott, ‰	I ty att		1871—78.	1861—70.
		Nativiteten, ‰	Dödligheten, ‰		
Oskarshamn.....	17·5	39·8	22·3	179	160
Malmö.....	17·3	38·1	20·8	183	168
Söderhamn.....	16·4	44·7	28·3	158	151
Halmstad.....	16·3	36·5	20·2	181	147
Helsingborg.....	15·4	36·0	20·5	175	171
Jönköping.....	14·5	33·9	19·4	175	151
Göteborg.....	13·6	36·3	22·7	160	131
Sundsvall.....	12·5	41·4	28·9	143	123
Luleå.....	12·5	34·5	22·0	157	133
Gefle.....	11·3	38·3	27·0	142	126
Hernösand.....	9·8	35·9	26·1	138	123
Lund.....	9·8	29·8	20·0	149	143
Hudiksvall.....	9·6	38·2	28·6	134	138
Örebro.....	8·8	28·8	20·0	144	145
Norrköping.....	8·3	33·0	24·7	134	125
Karlskrona.....	6·6	29·2	22·6	129	137
Kalmar.....	3·8	26·8	23·0	116	128
Uppsala.....	2·8	27·9	25·2	111	112
Stockholm.....	0·3	31·9	31·6	101	107
Samtliga Sveriges städer.....	7·5	32·2	24·7	130	127
Landsbygden.....	12·9	30·3	17·4	174	163

äro några af dem, som redan förut stodo i sista rummen, nemligen Örebro, Karlskrona, Kalmar, Uppsala och Stockholm samt undantagsvis bland de bättre Hudiksvall. Bland dem åter som förkofrat sig mest äro Göteborg, Halmstad och Malmö.

Att nativitets- och dödlighetsförhållandena dessa år, serskildt i de norrländska städerna men äfven i åtskilliga andra, tett sig mycket olika mot hvad man annars är van att finna i Sverige, framgår också af tabellen men ligger för öfrigt utom ämnet för denna uppsats.

4) Naturliga folkökningen årstidsvis.

För att i detta hänseende finna de normala talen, hafva begagnats de *belopp* för nativitets- och dödlighetssiffrorna, som förut blifvit fastställda såsom normala, nemligen nativiteten = $31\frac{1}{2} \text{ ‰}$, och dödligheten = $19\frac{2}{10} \text{ ‰}$ (för landsbygden resp. $31\frac{2}{10}$ och $18\frac{2}{10}$, för städerna resp. $33\frac{0}{10}$ och $24\frac{8}{10}$). Dessa belopp hafva sedan fördelats på de serskilda månaderna på så sätt att i fråga om de föddes antal den proportion användts, som existerade under årtiondet 1861—70, beträffande åter antalet afidne den norm, som i Stat. Tidskr., h. 56 är funnen hafva gällt för åren 1861—72. På sådant sätt beräknad kan fördelningen strängt taget icke göra anspråk på att representera något normalförhållande, eftersom den ju endast afser vissa, godtyckligt valda år, men dessa relationer äro i allmänhet så konstanta, att åtminstone vid detta lilla försök denna brist icke skall kunna spela någon störande rol.

I stort taget är det dödlighetens fluktuationer, af hvilka de månadliga vexlingarna i nativitetsöfverskottet bero. Nativitetens olika belopp tillkommer sedan såsom ett modifierande element. Den märckbaraste modifikation, som nativitetsens inflytande åstadkommer, är att det högsta öfverskottet ($14\frac{5}{10} \text{ ‰}$) tillkommer hösten, då likväl den lägsta dödligheten egentligen faller på sommaren. Dödlighetens bestämmande inflytande visar sig deruti, att sommaren ($12\frac{6}{10}$) kommer åtminstone i andra rummet, vintern ($11\frac{4}{10}$) i det tredje, och våren ($10\frac{8}{10}$) i det fjärde. Likaså deruti, att halfåret juni—november ($13\frac{5}{10} \text{ ‰}$) är betydligt öfverlägset halfåret december—maj ($11\frac{1}{10}$), nemligen ända till 22 %.

Det höga öfverskottet under hösten beror på september och oktober månader, på hvilka falla maxima. Isynnerhet framstår september med ett utomordentligt starkt öfverskott ($18\frac{0}{10} \text{ ‰}$), hvilket har sin grund deri, att denna månad har det lägsta antalet dödsfall men af födelser deremot det högsta med undantag blott af Mars. Genom dessa dubbla pallissader är september afstängdt så väl ifrån de öfriga, att det hör till sällsyntheterna att finna ett år, när ej denna månad eger öfverskottets maximum.

Detta inträffar likväl under vissa farsoter. — Under september är de föddes antal regelbundet mer än dubbelt så stort som de aflidnes. Med den utomordentligt starka naturliga tillväxten under denna månad är det klart att man skall träffa märkvärdiga tal, om man undersöker mindre områden, t. ex. länen. Sålunda nådde i september 1879 det i alla ytterligheter framstående Blekinge län till ett nativitetsöfver-skott (pr år) af ej mindre än 23·4 ‰. Samma månad dogo i Jönköpings län 154 personer men föddes 511, så att mot 100 aflidne svarade 332 födde (!). Inom den befolkning af nära 200,000 personer, som detta län eger, utspridda öfver nära 12,000 qvkms yta, uppgick *dödligheten* under augusti och september månader 1879 till (pr år) 9·5 ‰, hvilket är ett så oerhört ringa belopp, att med undantag möjligen af vissa trak-

Tabell 44. Naturliga folkökningen månads- och årtidsvis.

Årstid.	Hela riket.				Normalt nativitetsofverskott pr år, $\frac{0}{00}$		Landsbygdens tal om städernas $\frac{0}{00}$ = 1·0.	Nativitetsofverskottet, $\frac{0}{00}$, år 1879.
	Nativitetsofverskott pr år, $\frac{0}{00}$		Lefvande födde mot 100 aflidne.					
	Normalt.	1871—1877.	Normalt.	1871—1877.	Landsbygden.	Städerna.		
Januari	11·7	10·7	154	150	12·4	8·2	1·5	12·3
Februari	11·3	10·7	151	150	11·9	7·9	1·5	12·0
Mars	11·5	11·8	151	157	12·1	8·3	1·5	13·4
April	10·2	11·1	146	153	10·6	7·7	1·4	10·7
Maj	10·7	10·1	152	149	11·4	7·0	1·6	11·3
Juni	12·3	12·3	169	171	12·9	8·8	1·5	14·2
Juli	13·1	13·2	182	185	14·1	6·8	2·1	14·8
Augusti	12·5	13·5	180	193	13·4	6·8	2·0	15·9
September	18·0	18·1	215	223	19·3	9·8	2·0	19·5
Oktober	14·2	14·1	185	188	15·0	9·6	1·6	15·8
November	11·3	10·6	160	156	11·7	9·1	1·3	12·3
December	11·1	10·4	154	150	11·6	8·6	1·3	10·8
Vintern (dec.—febr.)...	11·4	10·6	153	150	12·0	8·2	1·5	¹⁾ 11·6
Våren (mars—maj) ...	10·8	11·0	150	153	11·4	7·7	1·5	11·8
Sommaren (juni—aug.)	12·6	13·0	177	182	13·5	7·4	1·8	15·0
Hösten (sept.—nov.)..	14·5	14·3	185	187	15·3	9·5	1·6	15·9
Hela året	12·3	12·2	164	166	13·0	8·2	1·6	13·6

¹⁾ Dec. 1878—febr. 1879.

ter i Norge ett motstycke näppeligen skall kunna uppletas någonstades i Europa. —

Minimum (10·2) af den naturliga tillväxten kommer på april och i allmänhet på månaderna februari—maj. Sänkningen från maximum i september till minimum i april afbrytes tvenne gånger, nemligen i januari och mars, men höjningen från minimum till maximum endast en gång, eller i augusti.

Landsbygden och städerna skilja sig mycket härutinnan. På landsbygden äro vexlingarne skarpare, så att maximum (19·3 $\frac{0}{100}$) är mer än 80 % högre än minimum (10·6). I öfrigt gäller om landsbygden hvad som nyss är sagdt om riket i dess helhet. Städerna deremot hafva visserligen också sitt maximum under hösten och serskildt i september, men sommaren följer här icke i andra rummet utan i det sista. Också hafva städerna sitt minimum under de båda månaderna juli och augusti, så att maximimånaden här följer omedelbart på minimimånaderna. Skilnaderna är icke heller större än 44 %. Oktober står nästan jemnhögt med september, och äfven november och december vidkännas endast en ringa sänkning. — Enligt näst sista kolumnen i tabellen är landsbygdens öfverlägsenhet öfver städerna, hvilken i medeltal för året uppgår till omkring 60 %, under november och december i rundt tal endast 30 %, hvaremot under tre månader efter hvarandra (juli—september) landsbygdens naturliga folkkökning är ungefär dubbelt så hög som städernas.

Alla dessa förhållanden finna sin förklaring i dödlighetens skiftningar och falla således icke inom området för vårt ämne.

För att visa regelbundenheten äro talen för perioden 1871—77 tillagda. När man erinrar sig att dessa med de normala talen *icke ha något annat att skaffa än att de båda åren 1871 och 1872 ingå (jemte tio andra) i bestämmandet af dödsfallens relativa fördelning*, — ett sidoinflytande, som rent af är försvinnande, — så måste den utomordentliga öfverensstämmelse, som här eger rum mellan den enskilda periodens tal och de normala talen, vara på en gång ett intyg om dessa förhållandens fulla regelmässighet och äfven ett afgörande kriterium på tillförlitligheten och användbarheten af normaltal. Den nämnda skilnaden uppgår för ingen månad till en tiondedel och understiger för fem månader till och med $\frac{1}{20}$; för juli, september och oktober är den nästan ingen, och talen för juni äro identiska.

Utsträcket jemförelsen till ett enstaka år, hvars temperaturförhållanden ej varit särskildt abnormalt, blir resultatet äfven så lyckligt som rimligtvis kan begäras. Året 1879 som för detta ändamål blifvit tillagdt i sista kol., står i sin helhet ungefär 11 % högre än normalt, och alla dess månader visa äfven högre tal än de vanliga, utom december. Särskildt

högt stå de tre sommarmånaderna, och äfvenså mars och oktober. Be-
träffande maximum och minimum, sänkningen från det förra till det se-
nare och höjningen från det senare till det förra, gäller om året allt
hvad om denna sak redan är angifvet såsom norm. De enda undantagen
äro att höjningen icke såsom vanligt afbrytes i augusti, och att våren
tagit försteget framför vintern, hvilka afvikelser för öfrigt kunna iakt-
tagas jemväl under perioden 1871—77 och alltså synas vara utmär-
kande för det gångna årtiondet i jämförelse med det föregående.

5) Naturliga folkökningens absoluta belopp.

Sveriges folkmängd den 31 dec. 1880 utgjorde enligt den ännu icke
afslutade folkräkningen i rundt tal 4,570,000 personer. Årliga öfver-
skottet af födde utöfver aflidne, hvilket i det föregående är antaget till
12.3 $\frac{0}{100}$ af folkmängden, skulle alltså för ögonblicket normalt utgöra om-
kring 56,200. Detta tal kan vara godt att behålla i minnet för jämförelse
med det i våra dagar ånyo synnerligen höga utvandringsbeloppet. När
man erinrar sig, att den högsta hittills kända utvandringen för enskildt
år eller 1869 ej fullt nådde 40,000, och att 1880 års siffra åtminstone icke
bör hafva öfverstigit 50,000 och sannolikt ej heller hunnit detta tal, så
framgår häraf att ännu aldrig utflyttningen varit så stark att den kunnat
helt och hållet omintetgöra folkökningen, för så vidt ej samtidigt den natur-
liga tillväxten varit lägre än vanligt, såsom händelsen var år 1869. Un-
der de båda årtionden som förflutit från 1860 till och med 1880 kan
utvandringen *högst* beräknas till 300,000, — deraf till ganska nära lika
belopp på hvarterda årtiondet —; samtidigt har öfverskottet af födde ut-
öfver aflidne varit ungefär *en million*, så att folkökningen till och med
under denna ogynsamma tid utgjort fulla 700,000, d. ä. 35,000 pr år.

För att utvandringen skall leda till en stadigvarande *folkminskning*
bör den alltså icke blott blifva *tre à fyra gånger större* än den varit
under åren 1861—80, utan den bör till och med för hvarterda år, som
nu kommer, stiga *10 à 15 %* utöfver det *maximum* som den hittills upp-
nått under det ogynsammaste enskilda året eller 1880. Häraf torde vara
klart att utvandringens betydelse blifvit öfverdrifven i fråga om dess
förhållande till folkökningen; dess värre erbjuder den alltför många an-
ledningar till sorgliga betraktelser, för att dess betydelse i andra hän-
seenden skulle kunna sägas vara lika ringa.

Gustav Sundbärg.